

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА И АКТИВНОСТИ У
УПРАВЉАЊУ МИГРАЦИЈАМА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КИКИНДЕ ЗА
ПЕРИОД
2022-2027**

Град Кикинда, август, 2022. године

САДРЖАЈ

УВОД	6
• Шта је Локални акциони план за спровођење активности и мера у области управљања Миграцијама- дефиниције	6
1. Преглед стања на националном нивоу.....	9
2. Преглед стања на локалном нивоу.....	16
• Захвалност учесницима у процесу локалног акционог планирања	18
• Одлука Скупштине Града Кикинде	19
• Резиме	20
• ПОГЛАВЉЕ 1	
• Профил града Кикинде	23
• ПОГЛАВЉЕ 2:	
Подаци о мигрантима у граду Кикинди	32
2.1 Досадашње активности свих релевантних актера на територији Града Кикинда у односу на избегла, интерно расељена лица и повратницима по Споразуму о реадмисији,мигранте без утврђеног статуса ит ражноце азила.....	34
2.2 Преглед реализованих програма помоћи намењених избеглицима, интерно расељеним лицима и повратницима по основу споразума о реадмисији у периоду од 2005 до 2022 године.....	36
2.3 Преглед реаговања на мигрантску кризу у период од 2015 до 2022.....	44
• ПОГЛАВЉЕ 3	
Анализа ситуације, стања, закључци и спорна питања	48
3.1 Преглед документације, законски оквири	48
3.2 Анализа стања.....	51
3.3 Анализа заинтересованих страна.....	53
3.4 Анализа проблема.....	54
3.5 Препоруке у спровођењу анализе за потребе креирања политике према миграцијама као важног сегмента популационе политике на локалном нивоу.....	58
• ПОГЛАВЉЕ 4	
Приоритетне групе	61
• ПОГЛАВЉЕ 5	
Општи и специфични циљеви	62

• ПОГЛАВЉЕ 6	
План активности за реализацију ЛАП а	64
• ПОГЛАВЉЕ 7	
Ресурси/буџет	90
• ПОГЛАВЉЕ 8	
Аранжмани за примену	90
• ПОГЛАВЉЕ 9	
Праћење и оцена успешности	92
• ИЗВОРИ	93

Град Кикинда својим досадашњим деловањем доказао је да настоји да обезбеди услове за квалитетно и трајно решавање интеграције избеглих и интерно расељених особа, као и реинтеграције повратника. Партиципацијом на јавне позиве домаћих и страних институција и обезбеђивањем додатних средстава локална самоуправа је великим бројем донација успела да својим суграђанима – избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима, обезбеди могућности за што квалитетнији живот у локалној заједници.

Главни правац нашег опредељења, формулисан у овом документу, односи се на **унапређење положаја свих категорија миграната, смањење негативних миграција стварањем друштвено економски прихватљивог амбијента.**

Основни циљ локалне интеграције и реинтеграције је обезбеђивање могућности свим мигрантским категоријама за економску и социјалну равноправност и за достојанствен живот у заједници.

Укључивањем у пројекат „ Јачање капацитета и пружање помоћи у решавању избегличке кризе“ 2017. године, усвајањем Локалног акционог плана за унапређење положаја миграната за период 2016-2020 године, затим и усвајањем овог документа односно Локалног акционог плана за спровођење мера и активности у управљању миграцијама на територији Града Кикинде за период од 2022-2027. године којим започиње потпуно ново деловање на ублажавању негативних миграција и подршци становништву које се налази у циркуларним миграцијама и дијаспори град Кикинда показује изузетну спремност у решавању актуелне кризе.

Као субјект у решавању различитих проблема које са собом доносе мешовите миграције схватили смо да оне у најширем смислу утичу и на развој заједнице и не морају нужно бити препрека у том процесу. Овим документом дотаћићемо и тему циркуларних миграција као легалних миграција нашег стновништва и повезивање са дијаспором као развојним ресурсом.

Моји сарадници и ја желимо да наше животе красе мир, толеранција, благостање и љубав према ближњима, те да заједничким снагама допринесемо просперитету нашег града и свих наших села.

Нека овај документ буде полазна станица на том путу пуном искушења које ћемо заједно са успехом пребродити.

ГРАДОНАЧЕЛНИК ГРАДА КИКИНДА
Никола Лукач

УВОД

Шта је Локални акциони план за спровођење мера и активности у управљању миграцијама- дефиниције појмова

Управљање миграцијама подразумева прикупљање, анализу, обраду, организовање, размену, чување и заштиту података релевантних за управљање миграцијама, успостављање јединственог система и других механизма размене података у области миграција, утврђивање и предлагање циљева и приоритета миграционе политике, предлагање и предузимање мера за спровођење миграционе политике и координацију органа који обављају послове везане за управљање миграцијама, као доприноса осталим законом успостављеним механизмима у области миграција (Закон о управљању миграцијама „ Сл.гласник РС“, бр.107/2012)

Миграције становништва представљају један од најзначајнијих друштвених феномена. На миграције становништва утичу разни фактори, као што су географски, демографски, економски, еколошки, политички, културни, религијски, итд. Међутим, најдоминантнији је, а и најзначајнији, економски. Праћење миграционих токова од пресудног је значаја за ефикасно управљање миграцијама, посебно у смислу остваривања позитивних ефеката миграција за социо-економски развој Републике Србије., а тиме и на социо економски развој локалне самоуправе.

Миграција или сеоба је израз којим се описује физичко кретање људи из једног подручја у друго, најчешће преко великих удаљености и/ли у великим групама. Кроз историју су се миграције догађале у облику добровољних миграција унутар једне области или између више њих, те присилних миграција (које укључују феномен као трговинско робље и етничко чишћење). Људи који се налазе у миграцији се називају мигранти, а зависно од контекста емигранти (исељеници), имигранти (усељеници) или досељеници.

Врсте миграција

- сезонска људска миграција, обично везана уз пољопривредне делатности или годишње одморе
- миграција од руралних према урбаним подручјима, обично везана уз земље у развоју које пролазе кроз процес индустријализације и урбанизације.
- миграција од урбаних према субурбаним подручјима, обично везана уз развијене земље и мотивирана високим трошковима живота и нижом квалитетом живота у градским центрима, позната као субурбанизација;
- међународна

У овом документу под појмом мигранти подразумевамо избеглице из бивших република СФРЈ погођеним ратом, интернирасељена лица са Косова и Метохије, повратници по основу споразума о реадмисији, мигранти без утврђеног статуса, тражиоци азила, азиланти, радно способно становништво РС који из економских и других разлога одлазе у земље ЕУ.

Миграције утичу на укупан популациони потенцијал, на наталитет и морталитет, као и на структурна обележја становништва (биолошка, социо-економска, етничка и друга).

Унутрашње миграције не мењају укупан број становника на националном нивоу, већ размештај популационих потенцијала унутар одређене територије. Најчешће су типа селоград и по свом карактеру су спонтане и добровољне. Спољне (међународне) миграције доводе до промене броја становника, како у земљи порекла, тако и дестинације миграната, па се тако у једној земљи број становника смањује, док се у другој повећава. Код овог типа миграција значајну улогу има постојеће законодавство, односно миграциона политика, пре свега држава пријема миграната. Унутрашње и спољне миграције имају различите демографске, економске, социјалне, политичке и друге последице за земљу порекла и дестинације. Емиграција младих, било да учествују у унутрашњим или спољним миграцијама, доводи до негативних трендова у месту порекла: демографских (депопулација и повећање удела старих), економских (снижавање раста БДП-а и успоравање економског раста), а имају и негативне ефекте на социјални и пензиони систем.

Оваква миграциона слика ствара притисак на институције које се баве управљањем миграцијама, како у организационом тако и у финансијском погледу, за изналажење ефикасних мера и захтева, као и координисан приступ и континуирану сарадњу свих релевантних органа на државном и локалном нивоу.

Локални акциони план за спровођење мера и активности у управљању миграцијама подразумева процес доношења одлука о томе које промене доносе различити миграциони токови и на који начин те промене утичу на различите категорије миграната (избеглице, интернорасељена лица, повратници по споразуму о реадмисији, тражиоци азила и мигранти у потреби без утврђеног статуса, жртве трговине људима,), а који се налазе на територији Града Кикинде у току предвиђеног временског периода.

Процес се заснива на идентификовању најбољег начина ангажовања капацитета и ресурса локалне самоуправе да би се искористиле све могућности и смањиле препреке у одређеној средини.

Локално акционо планирање је део локалне политике, договор о плану промене као резултат партиципативног и консултативног процеса и алат за добијање средстава као и спровођењу различитих социо економских активности путем мобилизације актера и мрежа али и кроз координацију ресурса.

До ове године Град Кикинда је имао усвојена три локална акциона плана и то за период 2010-2015 који се односио на унапређење положаја избеглица и интернорасељених лица, затим ревизију Лапа 2012-2016. са увођењем нове категорије миграната (повратници по основу споразума о реадмисији), а потом Лап за период 2016-2020 који је обухватио још две категорије миграната и то тражиоце азила и мигранте у потреби без утврђеног статуса

У наведеним документима под процесом локалног акционог планирања унапређења положаја избеглих¹, интерно расељених лица² (ИРЛ), повратника по споразуму о реадмисији³

¹ Према конвенцији УН о статусу избеглице (1951), **избеглица** је особа која из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког уверења, напустила је своју државу и не може или због поменутог страха не жели да се у њу врати. Појам избеглице је Протоколом из 1967. проширен и на особе које су биле изложене ратним страдањима или другим облицима насиља и зато одлучиле или биле принуђене да напусте своју државу. (<http://en.wikipedia.org/wiki/Refugee>)

² **Интерно расељене особе** су оне које су биле присиљене да напусте своје домове, али су остале у границама своје државе. Разлози због којих били присиљени да напусте своје домове могу бити различити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогон или природне катастрофе (земљотрес, поплаве и сл.). Зато што се налазе у границама своје земље, могућности њихове међународне заштите су ограничене. Иако их, за разлику од избеглица, не штити Специјална конвенција УН, и даље их штите национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права.

(у даљем тексту: повратници), миграната у потреби без утврђеног статуса и тражилаца азила⁴ подразумевао се процес доношења одлука о томе које промене значајне за живот избеглих, интерно расељених лица, повратника, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса смо намеравали да остваримо у свом локалном окружењу у току предвиђеног временског периода. Тај процес се заснивао на идентификовању најбољег начина ангажовања капацитета свих социјалних актера у заједници у планирању и примени плана.

Локални акциони планови за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица (ИРЛ) 2010-2015, 2012-2016 и 2016-2020 у Граду Кикинда, настали су као резултат учешћа у пројекту „Подршка институцијама Владе Републике Србије које су надлежне за избегла и интерно расељена лица“, а допуна предходног акционог плана у вези с решавањем проблематике повратника, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса спроведена је у оквиру пројекта „Јачање капацитета институција РС на пољу миграција“ док се израда овог Локалног акционог плана кроз Програме „Миграције за развој „ и „Миграције и дијаспора“ ради у сарадњи са глобалним програмом немачког Савезног министарства за економски развој и сарадњу, а који у Србији спроводи ГИЗ као и са другим међународним организацијама које спровode и прате процесе мешовитих миграција, а партнери су институције Владе Републике Србије као што су Комесаријат за избеглице Републике Србије (КИРС), Министарство за Косово и Метохију (МинКиМ), НСЗ, МРСЗ и друге националне и локалне институције.

Општи циљ овог Пројекта је проналажење решења на нивоу државе која ће пружити подршку Влади Републике Србије на ефикасан и одржив начин одговори на потребе и проблеме свих категорија миграната кроз поштовање људских права, елиминацији дискриминације, пружању развојних могућности за мигранте.

Стратешки оквир ЛАП-а одређен је у складу са политиком и правцима деловања дефинисаним у сету докумената донетим на међународном, националном и локалном нивоу.

Националном стратегијом о економским миграцијама и другим националним стратешким документима од значаја за ову област, у циљу координираног рада, коришћења научених лекција и најбољих пракси, овај пројекат узима у обзир постојеће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, а нарочито оне који су у домену социјалне, економске и стамбене политике. Креирање и спровођење локалних акционих планова за спровођење мера и активности у области управљања миграцијама овде се третира као део ширег механизма смањења сиромаштва и социјалне искључености осетљивих друштвених група.

Локални акциони план за спровођење мера и активности у управљању миграцијама посматрамо као резултат процеса планирања или планску одлуку којом су дефинисани основни начини остваривања циљева развоја ове области и живота локалне заједнице.

³Према Споразуму о реадмисији с ЕУ, повратник је лице које не испуњава или више не испуњава важеће услове за улазак, боравак или настањење на територији државе чланице ЕУ, уколико је доказано или ако је могуће на основу поднетих *prima facie* доказа веродостојно претпоставити да је то лице држављанин Србије.

⁴Тражиоци азила су лица која су, у складу са важећом законском регулативом, на територији Србије затражила неки од видова међународне заштите на законом прописан начин. У складу са одредбама Закона које се односе на смештај и обезбеђивање основних животних услова за лица која траже азил Влада Републике Србије оснива центре у којима они бораве и у буџету обезбеђује средства за функционисање центара.

1. Преглед стања на националном нивоу

У оквиру овог документа, као и у предходним, под **избеглим и интерно расељеним** лицима подразумевају се сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању, због рата на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса.

Данас у статусу **избеглице** је још увек 25.794 лица и већина припада посебно угроженим категоријама. Међу радно способним избеглим лицима, која у исто време немају решено стамбено питање је близу 10.000 лица.

Комесаријат у свом годишњем буџету располаже средствима намењеним побољшању животних услова и стамбеном збрињавању избегличких породица.

У Републици Србији борави 196.995 **интерно расељених лица** која су због прогона и кршења људских права морала да напусте територију АП Косово и Метохија.

Интерно расељена лица су држављани Републике Србије и имају подједнака права на као и остали држављани. На основу методологије развијене у сарадњи са специјализованом службом УНХЦР у Женеви (Joint IDP Profiling Service), Комесаријат за избеглице и миграције редовно ажурира податке и припрема преглед стања и потреба ове категорије становништва. На основу најновијих података, од овог броја 15.857 породица припада категорији у стању потребе, односно, нема одговарајуће стамбено решење нити редовне приходе којима би могла да реши ову егзистенцијалну потребу без организоване подршке. Комесаријат у свом годишњем буџету располаже средствима намењеним побољшању животних услова и стамбеном збрињавању интерно расељених лица.

Повратници по основу споразума о реадмисији су сви они грађани Србије који су изгубили или нису имали право боравка у земљама ЕУ.

Споразумом између Републике Србије и Европске уније о реадмисији лица која незаконито бораве који је ступио на снагу 01. јануара 2008. године уговорне стране су регулисале процедуру повратка особа које не испуњавају или више не испуњавају услове за улазак или боравак на територији државе уговорнице. Спречавање нелегалних миграција и прихват и интеграција повратника по основу Споразума о реадмисији су један од улова за стављање Републике Србије на Белу шенген листу. У циљу испуњавања својих обавеза Влада Републике Србије усвојила је Стратегију реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији 13. фебруара 2009. године („Службени гласник РС“, број 15/09). Усвојен је и Акциони план за спровођење Стратегије реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији за период 2009. и 2010. године. Савет за интеграцију повратника по основу споразума о реадмисији формиран је 23. октобра 2008. године („Службени гласник РС“, број 99/08). Одлуком Савета основан је Тим за имплементацију стратегије.

Према Стратегији реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији Комесаријат за избеглице организује и координира примарни прихват и сарадњу са примајућим заједницама и одговоран је за оперативно спровођење планираних активности на терену, као и да ради успешне реинтеграције повратника ради на превенцији трговине људима и промовисању принципа позитивне дискриминације. Створеном мрежом институција, а кроз заједнички планиране активности и координираним деловањем, даљим развијањем механизма, услуга и програма у складу са истраженим потребама повратника уз пуно поштовање људских права и права на различитост Комесаријат за избеглице ће, у складу са својим надлежностима и сарадњом са осталим надлежним министарствима, радити на стварању услова за ефикасну, ефективну и одрживу социо-економску реинтеграцију повратника.

Такође, на годишњем нивоу Комесаријат издваја буџетска средства за стамбено збрињавање ове категорије миграната.

Мигранти у потреби без утврђеног статуса су лица која немају регулисан статус на територији Републике Србије, који су ушли из суседних земаља а пореклом су из ратом захваћених подручја Блиског Истока и Африке. У складу са појачаним приливом миграната, Влада Републике Србије је 18. јуна 2015. године основала Радну групу за решавање проблема мешовитих миграционих токова коју чине министри пет ресорних министарстава, укључујући представника Комесаријата за избеглице и миграције. Радна група је формирана са задатком да прати, анализира и разматра питања мешовитих миграционих токова у Републици Србији са посебним освртом на проблеме у овој области, даје анализе стања и предлоге мера за решавање уочених проблема и усклађивање ставова надлежних државних органа и других организација и институција које се баве питањем мешовитих миграционих токова.

Избегличко -мигрантска криза, која се интензивирала 2015. године на такозваној балканској рути, за собом оставља бројне последице. Стотине хиљада избеглица и миграната су кренули, махом из Турске у којој су провели дуже или краће време, пут западноевропских држава, чланица Европске уније. Ти догађаји су за последицу имали отежану хуманитарну ситуацију дуж држава на поменутој рути (Грчка, Бугарска, Северна Македонија, Србија...). То је резултирало колапсом већ преоптерећених и недовољно изграђених националних система азила.

За масовне и мешовите миграције је карактеристично да су међу људима у покрету и избеглице и мигранти, што са правног аспекта није без значаја. Наиме, за избеглице и мигранте важи различит правни оквир. На избеглице се примењује Конвенција о статусу избеглица (1951) и Њујоршки протокол (1967).

На избеглице се тако односи и забрана враћања у државе у којима им прети прогон или у државу из које би могли да буду враћени на подручје где им прети прогон.

Република Србија је због географског положаја који заузима значајно транзитно подручје миграната из Азије и Африке на путу ка Европској унији. Из тог разлога је и једна од земаља које су највише погођене „мигрантском кризом”, будући да се налази на Балканској мигрантској рути. То је било посебно уочљиво током 2015. и 2016. године, када је дошло до кулминације масовних мешовитих миграција преко територије Балкана. Према подацима Министарства унутрашњих послова преко територије Републике Србије је прошло 2015. године 577.955 лица.

Са формалним затварањем Балканске миграционе руте у марту 2016. године, обим миграција је смањен, али није заустављен, већ је боравак миграната на територији Републике Србије продужен. Мигранти су смештени у 5 Центара за азил и 17 прихватно транзитних центара, док су три прихватно транзитна центра у стању мировања због рационализације трошкова.

Странци који су изразили намеру да поднесу захтев за азил и тражиоци азила

У 2021. години било је 2.306 издатих потврда о регистрацији странца који су изразили намеру да поднесу захтев за азил у Републици Србији.

Статистика о азилној процедури показује да је за највећи број тражилаца азила обустављен поступак, што је последица чињенице да већина лица наставља да мигрира даље, не сачекавши одлуку у првом степену.

Азил је право на боравак и заштиту које има странац којем је, одлуком надлежног органа, одобрено право на уточиште или супсидијарну заштиту;

Тражилац азила (у даљем тексту: тражилац) јесте странац који је поднео захтев за азил на територији Републике Србије о којем није донета правноснажна одлука;

Жртве трговине људима

Као последица великих кретања светског становништва неопходно је представити и указати на вишеслојан, комплексан друштвени феномен трговина људима, а самим тим и мере и активности на заштити жртава трговине као и примену мера и активности на плану превенције, сузбијања, кажњавања учинилаца.⁶

Према члану 388. став 1. Кривичног законика, кривично дело трговине људима врши онај ко силом или претњом, довођењем у заблуду или одржавањем у заблуди, злоупотребом овлашћења, поверења, односа зависности, тешких прилика другог, задржавањем личних исправа или давањем, или примањем новца или друге користи врбује, превози, пребацује, предаје, продаје, купује, посредује у продаји, сакрива или држи друго лице, а у циљу експлоатације његовог рада, принудног рада, вршења кривичних дела, проституције или друге врсте сексуалне експлоатације, просјачења, употребе у порнографске сврхе, успостављање ропског или њему сличног односа, ради одузимања органа или дела тела или ради коришћења у оружаним сукобима. Такође, према члану 388. став 8. Кривичног законика, за трговину људима може се гонити и лице које зна или је могло знати да је неко лице жртва трговине људима, па искористи њен положај или другоме омогући искоришћавање њеног положаја ради експлоатације предвиђене ставом 1. тог члана.

Жртвом се у смислу наведене одредбе и ове стратегије, сматра свако физичко лице подвргнуто трговини људима.

Миграциони токови, како принудни тако и из економских разлога, са подручја Азије и Африке ка земљама Централне и Северне Европе, последњих неколико година узроковали су ирегуларне миграције преко територије Републике Србије. Један број ирегуларних миграната страних држављана, нарочито девојака и деце која путују сама, без пратње родитеља или старатеља и тражиоци азила изложени су ризицима од трговине људима и експлоатације, што додатно усложњава одговор државе и друштва на проблем трговине људима.

Протокол за спречавање, сузбијање и кажњавање трговине људима, нарочито женама и децом*Трговина људима значи врбовање, превоз, премештање, скривање или прихват лица уз примену претње или силе или других облика принуде, отмице, преваре, обмане, злоупотребе овлашћења или угрожености или давањем или примањем новчаних средстава или друге користи ради добијања пристанка лица које има контролу над другим лицем у циљу експлоатације. Експлоатација у најмилу руку укључује искоришћавање проституције других лица или друге облике сексуалног искоришћавања, присилни рад или пружање услуга, ропство или праксу сличну ропству, служење или вађење људских органа* Закон о потврђивању Конвенције Савета Европе о борби против трговине људима (Сл гласник РС- Међународни уговори , бр 19/2009), члан 4.

У спровођењу националне политике превенције, заштите жртава и сузбијања трговине људима успостављено је партнерство надлежних државних органа и цивилног сектора, како на оперативном нивоу, тако и на пољу креирања политика, односно успостављен је мултидисциплинарни оквир рада заснован на заштити људских права жртава, успостављена је регионална и међународна сарадња, посебно међународна полицијска сарадња и успостављен је одговарајући стратешки и нормативни оквир. Развијени су програми обуке из области борбе против трговине људима, којима су запослени у Министарству унутрашњих послова, систему социјалне заштите, јавним тужилаштвима, судовима, здравственим и образовним установама и волонтери у организацијама цивилног друштва, стручно оспособљени за рад на превенцији, препознавању жртава, пружању помоћи и заштити жртава и кривичном гоњењу учинилаца. Сprovedени су и пројекти у циљу образовања и подизања нивоа свести младих, као и велики број вршњачких образовних програма у циљу препознавања сложености проблема и ради боље идентификације, помоћи и заштите жртава.

Постојећи систем идентификације жртава у Републици Србији развијан је кроз проактиван приступ, пре свега запослених у полицији и систему социјалне заштите, али и запослених у просвети, здравственим установама и организацијама цивилног друштва, као и оних који раде са тражиоцима азила и повратницима на основу Споразума између Републике

*Локални акциони план за спровођење мера и активности у управљању миграцијама на територији града
Кикинде за период 2022-2027*

Србије и Европске заједнице о реадмисији лица која незаконито бораве („Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори”, број 103/07). На основу Закона о социјалној заштити, Влада је априла 2012. године основала Центар за заштиту жртава трговине људима, који се састоји из две организационе јединице: Службе за координацију заштите жртава трговине људима и Прихватилишта за жртве трговине људима. За сада функционише само Служба за координацију заштите жртава трговине људима. Оснивањем Центра започео је процес институционализације подршке жртвама трговине људима.

Сложеност и мултидисциплинарност појаве трговине људима захтева, пре свега, унапређење партнерства у одговору на трговину људима на локалном, националном и међународном нивоу.

Имајући у виду ову чињеницу, било је неопходно наставити са јачањем система националне и локалне координације и праћења активности у одговору на трговину људима кроз обезбеђивање интензивне сарадње државних органа и институција са органима локалне самоуправе, организацијама цивилног друштва; академском заједницом, компанијама које промовишу друштвено одговорно пословање, удружењима послодаваца, синдикатима и медијима

Ради испуњења наведених циљева до сада је предузето више активности у Србији. Између осталог, 5. новембра 2013. у Београду одржана је Регионална конференција „Партнерством против трговине људима“ у оквиру пројекта „Локалне заједнице у борби против трговине људима“, који је од 26.11.2012. до 25.11.2013. године спроводила НВО „Атина“ у партнерству са НВО „Новосадски хуманитарни центар“ и у сарадњи са Тимом за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Р Србије. Формална подршка овом пројекту пружена је од МУП РС и Координатора за борбу против трговине људима, Националне службе за запошљавање и Вишег јавног тужилаштва, а имплементацију пројекта подржале су и Европска уније, Немачка организација за међународну сарадњу „ГИЗ“ и Канцеларије Владе за сарадњу са цивилним друштвом. На конференцији је закључено да у борби против трговине људима, превенцији и заштити жртава је неопходно јачање улога локалних заједница, покретање ширег дијалога о националним и локалним механизмима заштите жртава трговине људима, као и размена добрих пракси у Европској унији и региону.

Циљевни пројекта **„Локалне заједнице у борби против трговине људима“** били су унапређење капацитета локалних заједница и организација цивилног друштва, као и умрежавање и јачање релевантних локалних институција у чијем је мандату борба против трговине људима.

Као резултат пројекта формиране су локалне мреже за подршку жртвама и превенцију трговине људима који се састоје од стручњака из релевантних локалних институција (општинских органа, центара за социјални рад, здравства, просвете, полиције, тужилаштва, судства и других правосудних органа, канцеларије за младе, Црвеног крста Србије, организација цивилног друштва, медија и других представника од значаја за рад локалног тима) у седам градова широм Републике Србије: Нишу, Новом Саду, Сремској Митровици, Краљеву, Крагујевцу, Врању и Суботици, а чија је сарадња формализована дефинисањем и потписивањем Меморандума о сарадњи.

Поред наведеног, у десет градова Р Србије: Панчево, Кикинда, Сомбор, Нови Пазар, Шабац, Смедерево, Пожаревац, Лесковац, Пирот и Прокупље, у периоду од септембра 2013. године до фебруара 2015. године реализован је пројекат Међународне организације за миграције (ИОМ) и МУП Р Србије под називом **„Оснаживање системског партнерства у спровођењу Националне стратегије за борбу против трговине људима“**.

Основни циљ пројекта био је допринос успешном спровођењу Националне стратегије за борбу против трговине људима, посебно на пољу оснаживања механизма координације на локалном нивоу, формирањем десет локалних тимова за координацију, које чине стручњаци из релевантних локалних институција (општинских органа, центара за социјални рад, здравства,

просвете, полиције, тужилаштва, судства и других правосудних органа, канцеларије за младе, Црвеног крста Србије, организација цивилног друштва, медија и других представника од значаја за рад локалног тима), као и дефинисању и усвајању њихових задужења.

Према наведеном, у овом тренутку у Републици Србији постоји 17 локалних координационих тимова за борбу трговине људима у градовима широм територије Републике: Панчево, Кикинда, Сомбор, Нови Пазар, Шабац, Смедерево, Пожаревац, Лесковац, Пирот, Прокупље, Ниш, Нови Сад, Сремска Митровица, Краљево, Крагујевац, Врање и Суботица.

Савет за борбу против трговине људима подржава рад ових локалних координационих тимова за супротстављање трговини људима у Србији, препознаје их и препоручује као пример добре праксе.

Миграције и развој- циркуларне миграције

Промене на глобалном нивоу, укључујући и демографске промене, намећу и нове развојне изазове. Миграције су истовремено и узрок и последица како друштвеноекономских, тако и промена у животnoj средини. Отуда су оне важно међусекторско развојно питање, које дотиче бројне разнородне сфере живота, од прихода и промене културних вредности до еколошке равнотеже.

За реализацију великог броја развојних циљева значајних за миграције од пресудног су значаја повећање бројности извора и побољшање квалитета података о миграцијама, те развој глобалних и утврђивање националних и локалних индикатора за праћење остваривања предвиђених активности, што важи и за Србију. Препознавање појма и димензија одрживог развоја, али и сложености односа миграција и развоја предуслов су активности становништва и усклађивања националних и локалних секторских политика, како би се остварио пун развојни потенцијал миграција у различитим сферама развоја и тиме будућим генерацијама обезбедило боље животно окружење. Најважнији специфични потциљ који се односи на миграције је 10.7: „Олакшати прописне, безбедне, регуларне и одговорне миграције и мобилност људи, укључујући и кроз примену планских и добро управљаних миграционих политика“.

У овом документу поред наведених категорија миграната, а као последица друштвене и економске транзиције осврнућемо се и на **циркуларне миграције** као легалне миграције и њихов развојни сегмент, а од значаја за локалну заједницу неопходно је и дефинисање дијаспоре као развојни ресурс и њен утицај на локалну средину.

Потреба за бољим условима рада и живота становништва је основа везе миграције и развоја. Однос миграција и развоја је комплексан, те се са једне стране миграције могу сагледати као ограничавајући фактор развоја, а са друге стране у функцији развоја. Агенда одрживог развоја за 2030. годину препознаје миграције као снажни покретач одрживог развоја, и за мигранте и за њихове заједнице. Мобилност доприноси значајној добробити у погледу вештина, јачања радне снаге, инвестиција и културне разноликости и побољшања услова живота у заједницама одакле мигранти потичу, кроз трансфер вештина и финансијска средства. Међутим, добробит се не може посматрати само из перспективе онога што мигранти могу да донесу на одређену територију. Однос миграције и развоја је много сложенији: политички, социјални и економски процеси у државама дестинације ће такође одредити како, где и када се миграција дешава. Поред тога, лоше управљање миграцијама може негативно утицати на развој. Мигранти могу бити изложени ризику и заједнице могу бити под притиском. Како би миграције заиста биле у функцији развоја, потребна је пре свега одлучност државе у креирању јасне миграционе политике, јер миграције саме по себи не доприносе развоју

Веза миграција и развоја се може посматрати кроз 3Р платформу, која представља **регрутовање радника, дознаке и повратак** (recruitment, remittances and returns). Ко се

*Локални акциони план за спровођење мера и активности у управљању миграцијама на територији града
Кикинде за период 2022-2027*

исељава, колико мигранти шаљу новца у земљу порекла и како се користе та средства, као и када се мигранти враћају и шта раде након повратка, утиче на развој и тиме на будуће миграционе токове. Развој такође утиче на миграцију, посебно када економска интеграција, коју представљају слободна трговина и инвестиције, убрзава промене у земљама порекла. Емиграција не треба да буде губитак за државу порекла, јер та држава може на најбољи начин да користи дознаке и повратак миграната са новим вештинама као покретаче развоја. Уколико се миграционим токовима не управља правилно, може доћи до успоравања економске интеграције, која представља сигуран пут ка просперитету и развоју. Такође, не постоји јединствен и опште прихваћен механизам за управљање ЗР платформом и миграционим токовима.

<https://www.iom.int/migration-and-development>

Европска унија предузима мере на уређењу услова за доследно спровођење законодавства из области регуларних миграција. Циљ је створити кохерентну, заједничку миграциону политику, која третира краткорочне и дугорочне економске потребе. Европској унији је потребна радна снага, те је нужно обезбедити конзистентност, између миграција и запошљавања, образовања, развоја и трговинске политике и краткорочно кретање висококвалификованих стручњака.

Одлуком Владе, а на предлог Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, 31. јануара 2019. године основано је Координационо тело за праћење токова из области економских миграција у Републици Србији (у даљем тексту: Координационо тело). Координационо тело је покренуло иницијативу за доношење **Стратегије о економским миграцијама Републике Србије за период 2021-2027. године**, док припремом и поступком за њено доношење, самом израдом, као и израдом *ex-ante* анализе координира Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Усвајањем Стратегије о економским миграцијама за период 2021-2027. године, Република Србија је показала спремност за системско решавање питања економских миграција.

Република Србија је држава у којој се остварују циљеви одрживог развоја уз пуни допринос исељеника, странаца који у њој живе и радно способног становништва које у њој жели да остане.

На основу података о тренду економских миграција у Републици Србији и правног и институционалног оквира, издвојени су следећи кључни проблеми:

- недостатак системског одговора на проблем економских миграција;
- неопходност дефинисања приоритета и унапређивање међусекторске сарадње;
- изостанак примене постојећих закона и стратегија, њихових препорука, мера и активности, који директно или индиректно третирају проблематику економских миграција, као и саветодавних тела која нису никада функционално успостављена;
- изостанак проактивног приступа решавању ове проблематике;
- непостојање свеобухватних мера за смањење узрока за емиграцију;
- непостојање консензуса око питања економских миграција;
- недостатак јединственог система за прикупљање података о економским миграцијама;
- повећање обима економских миграција како унутар, тако и изван Републике Србије;
- неискоришћени развојни потенцијали дијаспоре;
- недовољно подстицање повратних и циркуларних миграција;
- неопходност едукације о значају миграционих процеса за развој одређеног простора;
- непостојање развијених мера и програма за (ре)интеграцију повратника;
- недовољно развијене мере и програми за привлачење страних студената и стручњака, као ни програма њихове интеграције у друштво.

Стратегија има за циљ идентификовања најефикаснијих решења за управљање економским миграцијама, а заснована је на низу општих принципа, као што су законитост, одговорност, суверенитет, сарадња и кохерентност, поштовање основних људских права и слобода, заједничко деловање и транспарентност

Стратегија о економским миграцијама Републике Србије за период 2021–2027. године („Службени гласник РС”, број 21/20).

Стратегија покрива низ тема у вези са феноменом економских миграција, њиховим управљањем, корелацијом миграција и развоја, као и улогом дијаспоре као покретача (локалног) развоја.

Кључне циљне групе су:

- радно способно становништво;
- дијаспора и повратници из иностранства;
- странци различитих образовних профила.

Заинтересоване стране за успешну реализацију Стратегије су:

- доносиоци одлука на националном и локалном нивоу;
- привредни субјекти регистровани у Републици Србији;
- потенцијални повратници и инвеститори из дијаспоре;
- целокупно друштво.

Општи циљ Стратегије је стварање привредног и друштвеног амбијента за успоравање одласка радно способног становништва, јачање веза са дијаспором, подстицање повратних и циркуларних миграција, као и привлачење странаца различитих образовних профила. Овако дефинисан општи циљ, захтева системски приступ у проучавању и праћењу наведених феномена, а у сврху креирања најефикаснијег одговора на постојеће трендове економских миграција, уз промовисање регулисаних, сигурних и безбедних миграција.

Координационо тело за праћење токова економских миграција у Републици Србији усмерава рад органа државне управе у циљу сагледавања стања у области економских миграција и проналажењу решења за унапређење ове области, с циљем превенције даљег одласка грађана Републике Србије у иностранство и подстицања повратка стручњака из дијаспоре, као и стварања пословног и привредног амбијента за долазак страних стручњака.

Исте године усвојен је и акциони план за спровођење стратегије о економским миграцијама РС.

Акциони план за период 2021–2023. године са спровођење Стратегије о економским миграцијама Републике Србије за период 2021–2027. године (у даљем тексту: Акциони план) представља документ јавне политике који се доноси ради операционализације и остваривања општег и посебних циљева утврђених Стратегијом о економским миграцијама Републике Србије за период 2021–2027. године („Службени гласник РС”, број 21/20).

Група специфичних циљева наведених у Акционом плану представља полазну тачку рада локалне самоуправе у области управљања миграцијама са циљем смањења негативних миграционих токова

1. Изградња и јачање институционалних капацитета за праћење и унапређење квалитета података о економским миграцијама.

2. Унапређење услова живота и рада у привредном и друштвеном сектору.

3. Усклађивање система образовања са потребама привреде, са акцентом на праћење

иновација које носи са собом четврта индустријска револуција, посебно у сфери развијања нових занимања и стручних профила и стварање услова за привлачење страних студената.

4. Унапређење сарадње дијаспоре и матице и подстицање транснационалног предузетништва.

5. Стварање услова за праћење, подстицање и подршку циркуларним и повратним миграцијама.

6. Стварање услова за ефикасније управљање унутрашњим миграционим токовима.

Задаци локалне самоуправе у спровођењу акционог плана о економским миграцијама:

-Координација између рада локалних Савета за миграције, Канцеларија за младе и Локалних савета за запошљавање.

-Јачање капацитета институција надлежних за праћење миграционих кретања.

-Редовно статистичко истраживање о спољним миграцијама

-Унапређење начина прикупљања података о унутрашњим миграцијама до најнижих територијалних нивоа (ниво насеља), уз проширење индикатора и редовно статистичко праћење

-Стварање услова за оптимизацију потенцијала дијаспоре кроз формалне токове девизних дознака, повећање утицаја девизних дознака на развој и већег ангажовање дијаспоре на локалном нивоу

-Развој механизма редовног праћења повратних и циркуларних миграција.

-Јачање капацитета локалних актера у планирању и спровођењу пројеката миграција и развоја

- израда Миграционог профила Града Кикинде

Поред Министарстава и Комесаријата за избеглице и миграције као носилаца активности велику улогу на локалном нивоу у спровођењу дела задатака имају и **Повереништво за избеглице и миграције Кикинда, Регионална привредна комора Кикинда, НСЗЗ филијала Кикинда, Полицијска управа Кикинда, Центар за социјални рад као и релевантни Секретаријати Градске управе Кикинда.**

2. Преглед стања на локалном нивоу

Веза између миграција и развоја је последица економских, друштвених и политичких промена

Миграције и развој представљају нови сет изазова и могућности за локалне самоуправе које треба да имплементирају политике на локалном нивоу.

Покретачки фактори и утицај миграције се најдиректније осећају на локалном нивоу у смислу утицаја на локалну средину, демографију, ефекта на тржиште рада.

Зато је неопходно посветити додатну пажњу анализирању улоге коју децентрализовани нивои владе могу да имају у стварању позитивних утицаја миграција на развој.

Локалне политике које укључују миграције у развојну компоненту као и стварање повољног амбијента за мигрантски капитал ће довести до интензивнијег развоја саме локалне средине.

Показана је потреба за мерама политике према миграцијама на локалном нивоу, који је препознат као субјект спровођења миграционе политике. Управљање миграцијама становништва треба да садржи најцелисходнији одговор како да миграције постану покретач развоја неразвијених и региона у развоју. Циљ је да се миграције

Локални акциони план за спровођење мера и активности у управљању миграцијама на територији града Кикинде за период 2022-2027

перципирају и реализују не као претња, већ као шанса за развој од локалног до националног нивоа Србије.

Локални акциони план за спровођење мера и активности у процесу управљању миграцијама доноси се на период од пет година. Процес његове израде заснивао се на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике да је:

- локални – спроведен је у локалној заједници и уважава локалне специфичности,
- партиципативан – укључио је различите битне актере процеса друштвено организоване подршке избеглим, интерно расељеним, повратницима и мигрантима у локалној заједници,
- утемељен на реалним околностима, расположивим ресурсима и потребама унапређења положаја избеглих, интерно расељених, повратника и миграната,
- прилагођен ситуацији у локалној заједници, актерима и позитивној промени којој се тежи,
- користи савремене методе планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење одлука,
- подстиче одговоран однос различитих друштвених актера у локалној заједници.

За потребе процеса прикупљања и анализе основних података о положају миграната у Граду, коришћени су следећи извори: резултати анкете са потенцијалним корисницима и састанци са локалним актерима, статистички подаци укључујући податке пописа из 2011.г., различити извештаји и документи као што су подаци Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије, Повереништва за избеглице и миграције у граду Кикинда, Црвеног крста, локалних невладиних организација удружења, извештаји Министарства унутрашњих послова и Комесаријата за избеглице и миграције као и подаци са терена доступни Повереништву за избеглице и миграције и Савету за управљање миграцијама и трајна решења.

Процес израде Плана спроведен је у другом и трећем кварталу 2022 године.

У циљу израде локалног акционог плана за спровођење мера и активности у области управљања миграцијама у граду Кикинда, формиран је градски Савет за миграције који чине представници/це: локалне самоуправе као носиоца процеса и формалног доносиоца овог документа, укључујући и Повереништво за избеглице, институција система које се на локалном нивоу баве питањима избеглица, интерно расељених лица, повратника по основу Споразума о реадмисији, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса; невладиних организација које делују у локалној заједници и Комесаријата за избеглице Републике Србије.

Улога Савета је да:

- прати и извештава Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије као и органе управљања Града о миграционим кретањима на територији Града;
- предлаже програме, мере и планове активности ради ефикасног управљања миграцијама;
- координира радом органа на локалном нивоу чији је рад значајан за област управљања миграцијама;
- пружа податке од значаја за израду стратешких докумената из области миграција, размењује информације и учествује на састанцима од значаја за процес планирања;
- активно учествује у изради и иновирању Локалног акционог плана, дефинише коначни текст документа и предлаже га органима управљања на усвајање;
- обезбеди потребне податке непосредно од циљних група и социјалних актера у систему подршке избеглим, интерно расељеним лицима, повратника, тражиоцима азила и

*Локални акциони план за спровођење мера и активности у управљању миграцијама на територији града
Кикинде за период 2022-2027*

миграната у потреби без утврђеног статуса;

- примењује усвојене методе планирања током процеса планирања;
- дефинише циљеве, правце развоја и сарађује са различитим релевантним локалним и републичким актерима;
- планира праћење и оцењивање успешности примене Локалног акционог плана;
- унапређује сопствене капацитете за планирање кроз одговарајуће обуке;
- предузима друге послове у области управљања миграцијама на територији Града у складу са Законом о управљању миграцијама.

Захвалност учесницима у процесу локалног акционог планирања

У циљу израде Локалног акционог плана за спровођење мера и активности у области управљања миграцијама, Савет за миграције за миграције био је носилац процеса и предлагач овог документа.

Израда Локалног акционог плана урађена је уз стручну помоћ и подршку Комесаријата за избеглице и миграције а финансира организацији Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) а спроводи Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије и Град Кикинда.

Улога Савета за миграције града Кикинде била је да:

- обезбеди потребне податке непосредно од циљних група и социјалних актера у систему подршке свим категоријама;
- размењује информације и учествује на састанцима од значаја за процес планирања;
- сарађује са члановима пројектног тима у изради ЛАПа и ажурирно доставља све податке од значаја за документ;
- примењује усвојене методе планирања током процеса планирања;
- дефинише циљеве, правце развоја и сарађује са различитим релевантним локалним и републичким актерима;
- планира праћења и оцењивања успешности примене локалног акционог плана;

Захваљујемо се свим члановима Савета за миграције, Комесаријату за избеглице и миграције Републике Србије као и међународној организацији Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) на стручној подршци у процесу планирања и изради документа.

Република Србија
Аутономна покрајина Војводина
ГРАД КИКИНДА
СКУПШТИНА ГРАДА
Број: III -04-06-50/2022
Дана: 20.12.2022. године
К и к и н д а

Трг српских добровољаца 12, 23300 Кикинда, тел 0230/410-111 email: sednice@kikinda.org.rs

На основу члана 40 став 1. тачка 4. Статута града Кикинде (Службени лист града Кикинде број 4/19) Скупштина града Кикинде, на седници одржаној дана 20.12.2022. године, доноси

**ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА И
АКТИВНОСТИ У УПРАВЉАЊУ МИГРАЦИЈАМА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА
КИКИНДЕ ЗА ПЕРИОД 2022-2027. ГОДИНЕ**

Члан 1.

Усваја се Локални акциони план за спровођење мера и активности у управљању миграцијама на територији града Кикинде за период 2022-2027. године.

Члан 2.

Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу града Кикинде“.

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ
Милош Богдан

РЕЗИМЕ

Локални акциони план за спровођење мера и активности у управљању миграцијама на територији Града Кикинда за период 2022-2027 је документ који је део локалне политике којима се препознају миграторна кретања, осетљиве категорије миграната, њихове потребе као и њихови развојни потенцијали којима је могуће смањити негативне миграције

У периоду од 1991. године до данас у граду Кикинда је према евиденцији Повереништва за избеглице боравило око 10.000 избеглица што представља око 17% становништва. По подацима Комесаријата за избеглице, 1996. године је у Кикинди регистровано 6.844 избеглих лица, а њихов број се до 2022. године значајно смањило и износи 175. С друге стране, од 1999. године до данас, на територији Града Кикинда сместило се 116 интерно расељених лица са Косова и Метохије. Од потписивања Споразума о реадмисији са ЕУ 2007. године, у Кикинду је по подацима Комесаријата за избеглице од 2011-2022 године враћено 367 држављана Србије који нису имали, или су изгубили основ боравка⁵. Уз то, кроз програме организованог повратка које је до 2009. године спроводила Међународна организација за миграције (ИОМ), у протеклим годинама је у Град Кикинда враћено 277 особа, углавном из Немачке, кроз програм ГАРП. 2021 године преко Канцеларије на аеродрому „Никола Тесла“ евидентирано је 5 лица која су се вратила у Кикинду. Како не постоје систематски и ажурирани подаци о овој популацији, постоји могућност да је број повратника знатно већи.

Овим документом се утврђују општи и специфични циљеви усмерени ка спровођењу мера и активности у управљању миграцијама на територији Града Кикинде, а ради унапређења положаја свих категорија миграната и стварања привредног и друштвеног амбијента којим би се смањиле миграције и ризици које оне носе.

Локални акциони план (ЛАП) је усмерен према свим особама које су биле изложене присилним миграцијама и egzистенцијалним потешкоћама које то ствара, а живе на територији града Кикинда као и тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса, жртвама трговине људима, радно способном становништву као економским мигрантима и повезивању дијаспоре и матице .

Полазећи од анализе потреба миграната на територији града Кикинда а у складу са националним стратешким опредељењима дефинисан је један Општи циљ.

Јачање капацитета локалне самоуправе за спровођење мера и активности у области управљања миграцијама кроз унапређење положаја свих категорија миграната, смањење негативних миграција стварањем друштвено економски прихватљивог амбијента.

На основу овако постављеног општег циља, формулисани су следећи **специфични циљеви** који су релевантни за остваривање општег циља у периоду од 2022-2027:

Специфичан циљ I: У периоду од 2022-2027. године трајно решити стамбено питање за најмање 30 породица избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији откупом најмање 30 одговарајућих домаћинстава са окућницом;

Локални акциони план за спровођење мера и активности у управљању миграцијама на територији града Кикинде за период 2022-2027

Специфичан циљ 2: У периоду од 2022-2027. године трајно решити стамбено питање за најмање 15 породица избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији доделом пакета грађевинског материјала за реконструкцију објекта односно завршетак започете градње.

Специфични циљ 3: У периоду од 2022 – 2027. године стамбено збринуту најмање 5 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника кроз програм обезбеђивања монтажних кућа.

Специфичан циљ 4: У периоду од 2022-2027. године економски оснажити најмање 40 породица избеглих, интерно расељених и повратника кроз програме доходних активности у области повртарства, ратарства, сточарства у сарадњи са Покрајинским фондом за развој, Националном службом за запошљавање за започињање сопственог бизниса из ових области;

Специфични циљ 5: У периоду од 2022-2027. године економски оснажити најмање 20 повратника по основу Споразума о реадмисији укључивањем у програме преквалификације и доквалификације, у сарадњи са Националном службом за запошљавање, Саветом за запошљавање Кикинда, покрајинским Секретаријатом и невладиним организацијама.

Специфични циљ 6: У периоду од 2022-2027 у сарадњи са локалним тимом за спровођење стратегије спречавања и превенције трговине људима и заштите жртава трговине људима организовати 10 трибина са темом превенције трговине људима намењених запосленима у јавном сектору као циљној групи.

Специфичан циљ 7: У периоду од 2022-2027 у сарадњи са Канцеларијом за младе као и са осталим релевантним институцијама учествовати у изради Локалног акционог плана за превенцију трговине људима као планског документа

Специфичан циљ 8: У периоду од 2022-2027 у сарадњи са НС33, Привредном комором Кикинда и осталим релевантним установама спровести мапирање дијаспоре.

Специфични циљ 9: У периоду од 2022-2027 континуирано радити на мапирању циркуларних миграција и на тај начин утврдити проблеме и начин њиховог решавања, а све кроз израду планских докумената као извор финансија којима би се адекватно одговорило на циљеве постављене у акционом плану за спровођење стратегије о економским миграцијама РС-израда Миграционог профила Града на годишњем нивоу.

Специфични циљ 10: У периоду од од 2022-2027. године промовисати и јачати толеранцију и разумевање потреба тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса на територији града Кикинда отклањањем предрасуда локалне заједнице развојем дијалога кроз унапређење квалитета живота у локалној заједници опремањем простора за здравствене, едукативне, културно-уметничке и друге услуге, опремањем дечијих и спортских игралишта.

Специфични циљ 11: У периоду од 2022-2027 године организовати најмање 4 округла стола, трибина и радних састанака на тему бољег упознавања локалне самоуправе и других пружаоца услуга на локалном нивоу са правним оквиром за управљање мешовитим миграцијама.

Специфични циљ 12: У периоду од 2022-2027 Јачање капацитета институција локалне самоуправе у управљању миграцијама кроз обуку кадрова за израду пројектних предлога у
Локални акциони план за спровођење мера и активности у управљању миграцијама на територији града Кикинде за период 2022-2027

циљу обезбеђивања средстава намењених мигрантима; организовањем радионица и округлих столова на тему управљање миграцијама

Приоритетне групе на основу ових критеријума су:

1. Избеглице, интерно расељена лица и повратници који немају трајно решен стамбени проблем и који живе у сопственим непотпуним и неадекватним објектима.
2. Незапослене радно способне избеглице, ИРЛ и повратници без одговарајућих квалификација
3. Незапослене радно способне избеглице, ИРЛ и повратници са одговарајућим квалификацијама али без средстава за започињање самосталне делатности
4. Радно способно становништво у повратној миграцији
5. Потенцијалне жртве и жртве трговине људима
6. Деца без родитељског старања из категорије тражилаца азила и привремене заштите

Најугроженије особе у оквиру претходних приоритетних група:

1. Породице чији су чланови тешко или хронично болесна лица, или деца са сметњама у развоју
2. Самохрани родитељи без сталних прихода
3. Једно лице старијег домаћинства без фиксног прихода
4. Жена носилац домаћинства
5. Жене, деца жртве трговине људима
6. Вишечлана и вишегенерацијска породица
7. Деца млађа од 18 година без родитељске пратње из категорије тражилаца азила и привремене заштите
8. Роми
9. Правно невидљива лица, лица без правне личности

Лица без правне личности - "правно невидљива лица", итд. лица која нису уписана у матичне књиге у Србији, као и лица која су уписана у матичне књиге, а немају одговарајућа лична документа,

Проблеми са приоритетом су:

1. Нерешени стамбени проблеми
2. Незапосленост
3. Здравствени проблеми
4. Образовање
5. Реинтеграција радно способног становништва у повратној миграцији
6. Реинтеграција жртава трговине људима и заштита потенцијалних жртава трговине

Укупан буџет за реализацију овог петогодишњег плана износи приближно 1.000.000 евра. У 2022. години урађена је свеобухватна и интензивна припрема Локалног акционог плана, те се Одлуком о буџету града Кикинда за 2023. годину планирају средства за реализацију наведених активности у износу од 3 милиона динара, а остали део средстава обезбедиће се учешћем на конкурсима расписаним за ову врсту програма.

SUMMARY

Local action plan for implementation measures and activities in management migrations on the territory of City of Kikinda for the period 2022-2027 is a document which is a part of local politics that recognizes migratory movements, sensitive categories of migrants and their needs, as well as their potential development with which is possible to reduce negative migrations.

Since 1991 until today according to the records of Commission for refugees in Kikinda resided about 10,000 refugees which represents about 17% of the population. According to the data of the Commissariat for refugees, in the year 1996 in Kikinda were registered 6,844 refugees, but by the year 2022 their number was significantly decreased to 175. On the other side, since 1999 until today, on territory of City of Kikinda were settled 116 internally displaced people from Kosovo and Metohija. Since the signing of the Readmission Agreement with EU in 2007, according to the data of the Commissariat for refugees from 2011 until 2022, 367 citizens of Serbia who did not have or lost their residence permit were returned to Kikinda⁵. Besides that, through the programs of organized return, which were conducted until 2009 by International organization for migration (IOM), in the past years 277 were returned to Kikinda, mostly from Germany, through the GARP program. In the year 2021 year on the "Nikola Tesla" airport 5 persons were recorded by the Office returning to Kikinda. As there is none of the systematic and updated data about this population, there is possibility that the number of returnees is significantly bigger.

This document establishes the general and specific goals aimed at the implementation of measures and activities in management migrations on the territory of City of Kikinda, and in order to improve the position of all the categories of migrants and creation of an economic and social environment that would reduce migration and the risks it carries.

Local action plan (LAP) is intended for all persons who have been exposed to forced migrations and existential difficulties because of that, who live on the territory of the City of Kikinda, as well as people seeking asylum and migrants in need without established status, victims of human trafficking, economic migrants capable of working and for connection between people from diaspora and their mother country.

Starting from the analysis of migrants' needs on the territory of the City of Kikinda, and in accordance to the national strategic determinations one general objective is defined:

Strengthening the capacity of local self-government to implement measures and activities in the field of migration management through improving the position of all categories of migrants, reducing negative migration by creating a socially and economically acceptable environment.

On the basis of general goal, the following objectives were determined which are relevant for realization of a goal in the period from 2022 until 2027:

Specific objective 1: In the period from 2022 until 2027 permanently solve residential question for at least 30 refugee families, internally displaced persons and returnees on the

basis of Readmission Agreement throughout purchase of at least 30 suitable households with garden plots;

Specific objective 2: In the period from 2022 until 2027 permanently solve residential question for at least 15 refugee families, internally displaced persons and returnees on the basis of Readmission Agreement by giving a package of construction materials for reconstruction of the object or completion of the started construction.

Specific objective 3: In the period from 2022 until 2027 take care of the residential take of at least 5 refugee families, internally displaced persons and returnees through the provision program of montage houses.

Specific objective 4: In the period from 2022 until 2027 economically empower at least 40 refugee families, internally displaced persons and returnees through the programs of income activities in the area of growing vegetables, farming, animal husbandry in cooperation with Provincial fund for development, National service for employment for starting their own business from these areas.

Specific objective 5: In the period from 2022 until 2027 economically empower at least 20 returnees on the basis of Readmission Agreement by inclusion in the programs retraining and additional qualification, in cooperation with National service for employment, The Council for employment Kikinda, Provincial Secretariat and NGO organizations.

Specific objective 6: In the period from 2022 until 2027 in cooperation with local team for implementation strategies for preventing and prevention of human trafficking and protection of victims of human trafficking to organize 10 forums with the topic of prevention of human trafficking to the target group of public employees.

Specific objective 7: In the period from 2022 until 2027 in cooperation with Youth Office as well as with the other relevant institutions to participate in the making a Local action plan for prevention of human trafficking as a planning document.

Specific objective 8: In the period from 2022 until 2027 in cooperation with National service for employment, Chamber of Commerce Kikinda and other relevant institutions to carry out mapping of diaspora.

Specific objective 9: In the period from 2022 until 2027 continuously to work on mapping circular migration in order to determine problems and their solutions, everything through the preparation of planning documents as a source of finance which would be adequately answered on the goals in action plan for implementation strategies on economic migrations in Serbia – production of migration profile of the city annually.

Specific objective 10: In the period from 2022 until 2027 to promote and strengthen tolerance and understanding needs of the people seeking asylum and migrants in need without established status on the territory of Kikinda by removing prejudice of the local community developing dialogue through the advance quality of life in the local community with

furnishing the space of the health, educational, cultural and artistic and other services, furnishing the children's and sports playgrounds.

Specific objective 11: In the period from 2022 until 2027 organize at least 4 round tables, forums and work meetings on the topic of better getting to know local self-government and other providers of services on a local level with legal frame for managing mixed migrations.

Specific objective 12: In the period from 2022 until 2027 strengthening the capacity of local self-government institutions in migration management through the training of the personnel for making project proposals in the aim of securing funds intended for migrants; organizing workshops and round tables on the topic migration management.

Priority groups on the basis these criteria are:

1. Refugees, internally displaced persons and returnees who do not have a permanently solved housing problem and who live in their own incomplete and inadequate facilities
2. The unemployed capable of working refugees, internally displaced persons and returnees without appropriate qualification
3. The unemployed capable of working refugees, internally displaced persons and returnees with appropriate qualifications but without funds for starting independent activities
4. Capable of working population in return migration
5. Potential victims and victims of human trafficking
6. Children without parental care from categories of people seeking asylum and temporary protection

The most vulnerable persons within the previous priority groups:

1. Families whose members are heavily or chronically sick, or children with development disabilities
2. Single parents without permanent income
3. Old households without fixed income
4. Woman who is the carrier of a household
5. Women, children who are victims of human trafficking
6. Multi-member and multi-generational family
7. Children under the age of 18 without parental escort from categories of people seeking asylum and temporary protection
8. Roma
9. Legally invisible people, people without legal personality

People without legal personality - "legally invisible people", etc. persons who are not registered in the register books in Serbia, as well as persons which are registered in the register books but don't have any appropriate personal documents,

Problems with priority are:

1. Unsolved residential problems
2. Unemployment
3. Health problems
4. Education
5. Reintegration of capable of working population in return migration
6. Reintegration of victims of human trafficking and potential protection of human trafficking victims

The complete and holistic Local Action Plan was devised in 2022 with the total budget of 1,000,000e. A part of the funds for the plan will be allocated from the city's budget amounting to 3,000,000 dinars while the remaining funding will come from tenders for this type of programs.

ПОГЛАВЉЕ 1: Профил града Кикинда

Град Кикинда се налази у северном делу Баната, на 7,5 km од румунске и 60 km од мађарске границе. Простире се на 783 km² и са нешто мање од 60.000 становника, центар је севернобанатског управног округа, којем још припадају општине Чока, Нови Кнежевац, Кањижа, Сента и Ада. Општине са којима се граничи град Кикинда су: Чока на север-северозападу, Ада (малим делом) на западу, Нови Бечеј на запад-југозападу, Зрењанин и Житиште на југу, и Нова Црња на југозападу. На истоку и североистоку граница општине представља и државну границу са Румунијом, где је у Накову успостављен међународни друмски гранични прелаз ка тој земљи.

Град Кикинда чине градско насеље Кикинда и девет насељених места: Мокрин, Наково, Банатско Велико Село, Нови Козарци, Руско Село, Банатска Топола, Башаид, Иђош и Сајан. Путном и железничком мрежом Кикинда је добро повезана са осталим деловима Војводине и Србије.

Удаљеност Кикинде од неких значајнијих центара је следећа:

Темишвар (Румунија): 69 km

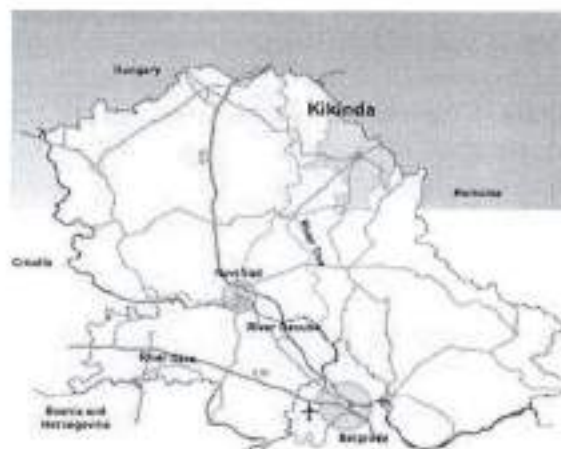
Сегедин (Мађарска): 88 km

Суботице 10 km

Нови Сад: 97 km

Београд: 128 km

Просечна ширина територије општине Кикинда правац запад-исток је око 25 km, а дужина север-југ око 35 km. Њен центар град Кикинда заузима простор између 45° и 31" северне географске ширине и 20° и 20" источне географске дужине, са просечном надморском висином од 82 m.

Град Кикинда се налази на граници са Републиком Румунијом. У њеној непосредној близини налази се пет граничних прелаза (Хоргош и Ђала – међународни прелази са Мађарском; Наково и Врбица – међугранични прелази са Румунијом; Српска Црња – међународни гранични прелаз).

Демографски подаци

Према попису из 2011. године град Кикинда има 59.511 становника. Град Кикинда има 10 насељених места (градско насеље и 9 села). У градском језгру живи 62,6% од укупног броја становника, што представља значајну концентрацију, будући да је 1971. године овај проценат износио 55% од укупне популације града.

Табела : Упоредни преглед кретања броја становника, према спроведеним пописима до 2011. год.

Територијални ниво	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.	2021.
Република Србија	5.794.837	6.162.321	6.678.247	7.202.915	7.729.246	7.576.837	7.498.001	7.186.862	6.834.326
АП Војводина	1.640.599	1.698.640	1.854.971	1.952.560	2.034.782	1.970.195	2.031.992	1.931.809	1.825.982
Севернобанатска област	189.050	189.414	194.150	191.632	187.179	177.542	165.881	147.890	132.117
Град Кикинда	64.251	64.685	68.562	68.915	69.864	69.112	67.002	59.511	52.668

Извор: РЗС, Становништво-упоредни преглед броја становника 1948, 1953, 1961, 1971, 1981, 1991 и 2002. и Попис становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији 2011, природно кретање становништва за 2021

Напомене:

- Подаци за 1991. 2002. и 2011. год. су преузети на основу методологије из 2011. год.
- Подаци за 2021. год. су преузети из процене природног кретања становништва за 2021.

Негативна стопа природног прираштаја констатно присутна у граду Кикинди и повећава се из године у године. Овај вишедеценијски тренд је довео до погоршања старосне структуре у граду. 2.3. Општи подаци о становништву Укупан број становника града Кикинде, по попису из 2011. године је износио 59.511, што је у односу на 2002. год. представљао пад од 7.491 становника, односно 11,18%. Када се узме у обзир и процењени број за 2021. год., од 52.668 становника, очигледан је тренд пада овог индикатора у дужем временском периоду. Ако се овоме дода и чињеница да је Кикинда административни и привредни центар овог дела земље, чиме има и одређену атрактивност за прилив становништва из околних и мање развијених места, тада се овом показатељу мора посветити велики значај.

Комисија за популациону политику и родну равноправност града Кикинде је формирана 2017. године са циљем да делује у правцу систематског праћења, процењивања и утврђивања потреба и процеса у популационој политици Града Кикинде, постизања дејства на све ширу детерминистичку основу недовољног рађања које има последице на друштвеном нивоу у локалној заједници, утицај на ток демографског развоја породице и њене репродуктивне функције на локалу, наглашавања компоненте социјалног у оквиру популационе политике, смањења и сузбијања сиромаштва у локалној заједници, као и решавања актуелних проблема који се могу свести под окриље социјалне и популационе политике.

Ублажавање тренда депопулације Града Кикинде, треба да допринесе уклањању препрека за започињање заједничког живота младих људи, у настојању да се нова породица прошири. У ранијем периоду већ су постојале различите иницијативе које су таргетирале ову проблематику, као што су:

- Финасирање програма за додатну вештачку оплодњу
- Беби пакети за новорођене Кикинђане
- Једнократна новчана надокнада за прву бебу рођену у Новој години
- Субвенције превоза ученика средњих школа са села.

Уведене су и мере као што су:

- Новчана накнада за прворођено и другорођено дете
- Суфинасирање боравка деце у вртићима и забавиштима
- Помоћ у финансирању лечења деце болесне од тешких или ретких оболења.

Оваквим програмима подршке и мерама поред ублажавања тренда депопулације Града ублажиле би се пре свега екстерне миграције, а потом и интерне.

Неоходно је да се створе услови за праћење, подстицање и подршку циркуларним и повратним миграцијама кроз изградњу и јачање институционалних капацитета кроз свеобухватну анализу стања у Граду

Анализа структуре становништва по великим добним групама указује на неповољну старосну структуру становништва са високим индексом старења од 1.0, који је у четири насеља већи (Банатско Велико Село, Наково, Сајан и Нови Козарци). Процес старења у граду Кикинди дошао је до границе критичности, јер је индекс старења дошао до односа 1:1 (однос броја лица преко 60 година и броја лица испод 20 година). Старије средовечно и старо становништво чини 51% укупне популације у Граду. Добра група од 0-19 година чини 22.5% укупног становништва. Удео ове добне групе је знатно опао у односу на 1971. годину када је износио 31%, али је још увек нешто виши од војвођанског просека (18%).

Просечна старост становника у граду Кикинда према подацима за 2020. год. је незнатно виша у поређењу са севернобанатском облашћу (44,05), виша у односу на републички ниво (43,42 године), а значајно виша у односу на ниво покрајине (43,09 године) и износи 44,14 године. Индекс старења становништва у Граду је виши у односу на ниво АП Војводине (139,5 године) и Републике Србије (144,7), док је скоро исти у односу на севернобанатску област (155,2) и износи 155,3. Очекивано трајање живота деце рођене 2018-2020. год. је у случају мушке деце 70,8 година, а женске 76,3, што је у оба случаја више у односу на ниво севернобанатске области (мушка деца 69,5 а женска деца 75,4), мање у односу на ниво АП Војводине (мушка деца 70,9 а женска деца 76,9), док је ова разлика још већа на нивоу Републике Србије (мушка деца 71,4 а женска деца 77,2).

Што се полне структуре тиче, што је горња граница виша, већи је број жена од мушкараца.

У граду Кикинди већину укупног становништва чине Срби. Према Попису из 2011. год., од укупног броја становника Срби чине око 75,43%, Мађари око 12,23%, Роми око 3,33%, док су остале националне припадности заступљене у много мањем проценту. Мађари су већина у насељеном месту Сајан, у Банатској Тополи су нешто више од 50% становништва, а у значајном проценту их има и у Руском Селу и у граду Кикинда.

У граду Кикинда у службеној употреби су српски и мађарски језик.

Запосленост

Табела 6: Број запослених и незапослених у граду 2020. година

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број запослених	17.105	17.129	15.886	15.256	14.964	13.864	13.721	14.200	14.006	14.438
Број незапослених	6.178	5.545	5.714	5.630	5.920	4.608	4.234	3.136	2.943	3047

Становништво према школској спреми и писмености:

Табела 7: Преглед становништва по нивоу спреми 2020

Број становника старијих од 15 година по школској спреми	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образовање	Средње образовање	Више образовање	Високо образовање	Непознато
Мушкарци	24.903	356	2.220	5.333	14.037	1.159	1.743	55
Жене	26.354	1.000	3.998	6.449	11.526	1.347	1.967	67
Укупно	51.257	1.356	6.218	11.782	25.563	2.506	3.710	122
%	100	2,66	12,13	22,98	49,87	4,89	7,24	0,23

Ублажавање тренда депопулације Града Кикинде, треба да допринесе повећању атрактивности града као места за живот својих младих и образованих, уз амбицију за привлачењем исте категорије грађанства из других средина. У оквиру ове мере, пажња ће се усмерити на: креирање подстицаја/стипендија за студенте са територије града, успостављање летње стручне праксе за студенте са територије града уз демонстрацију принципа – отворене локалне самоуправе,

идентификацију дефицитарних занимања и подршка за младе и образоване који би се населили у Кикинди, и др.

Сем тога, као подстицајну меру градска администрација планира изградњу тзв. “кадровских станова”, уз каснију могућност откупа по повлашћеној цени.

Економски развој

Град Кикинда је у претходно реализованом стратешком периоду начинио значајан искорак у реиндустријализацији изградњом и инфраструктурним опремањем нових индустријских зона, отварањем друмског граничног прелаза Наково – Лунга у рангу међународног, али и проактивном политиком према потенцијалним инвеститорима.

У претходном седмогодишњем периоду изграђена је и потпуно инфраструктурно опремљена Нова индустријска зона на површини, а од Републике Србије добијено је земљиште на коме је започето додатно инфраструктурно опремање: изградња нове трафо станице, изградња интерних саобраћајница и пречистача отпадних вода.

Проактивним радом градске администрације запослено је око 2.800 људи у четири нове фабрике: „Zorras“ (720 у Кикинди и 250 у румунском Великом Семиклушу), „Mecafor“ (140 уз план додатног запошљавања до 300 радника у новом погону изграђеном за потребе авио индустрије), „Calzedonia“ (680, већином жена), „Tisza Automotive“ (око 850 у Кикинди и још око 300 у фабрикама у Сенти и Бечеју). Изграђени су нови фабрички погони укупне, greenfield инвестиције, површине око 20.000 m² („Zorras“, „Mecafor“, „Calzedonia“, „Grindex“, „Le Belier“), а реконструисано је још око 10.000 m² у brownfield локацијама (бивша „Ауто кућа“ и „Банини 1“). То је резултирало развојем сектора услуга отварањем нових супермаркета, ресторана и других угоститељско – смештајних садржаја. Побољшање услова пословања и непосредна сарадња са привредницима учинили су да Кикинда постане атрактивније место за потенцијалне улагаче.

Важна развојна шанса града јесте изградња брзе саобраћајнице Сомбор (граница са Мађарском и Хрватском) – Кикинда (граница са Румунијом) и аутопута Београд – Зрењанин – Нови Сад. Тим подухватом Кикинда и север Баната имаће далеко бољу саобраћајну повезаност ка главним центрима у Републици Србији којима гравитирамо: Београд и Нови Сад, односно ка транзитном правцу исток – запад (Румунија – Хрватска). Те саобраћајнице ће унапредити и инвестициони потенцијал Кикинде, чиме ће постати још значајнији гравитациони центар Округа, али и другим локалним самоуправама из суседства у областима привреде, образовања, културе и здравства.

Најзначајнијих 10 послодаваца у приватном сектору на територији Града Кикинде су: 1. „Zorras Industries Serb“ д.о.о. Кикинда 2. „МСК“ д.о.о. Кикинда 3. „Mecafor“ д.о.о. Кикинда 4. „Le Belier Kikinda“ д.о.о. Кикинда 5. „Calzedonia“ („Gordon“) д.о.о. Суботица, погон Кикинда 6. „Tisza Automotive“ д.о.о. Кикинда 7. Ливница „Кикинда“ аутомобилска индустрија д.о.о. Кикинда 8. „Тоza Марковић“ д.о.о. Кикинда 9. „Banini – Jaffa“ д.о.о. Црвенка, погон Кикинда 10. „Grindex“ д.о.о. Кикинда

По питању економског развоја као кључни фактори успеха се могу дефинисати:

1. Наставак привлачења потенцијалних инвеститора, уз развој домицилне привреде и предузетништва.
2. Наставак развоја прекограничне сарадње са пограничним деловима суседне Румуније заснован на несметаном протоку људи и робе преко граничног прелаза Наково – Лунга. Као **Јачање капацитета локалне самоуправе у мапирању дијаспоре и стварању амбијента за унапређење сарадње дијаспоре и матице као и и подстицање транснационалног предузетништва.**

Култура

Од културних установа у Кикинди, треба издвојити Центар за ликовну и примењену уметност „Terra“ је установа културе чија је основна делатност излагачка и она се реализује кроз самосталне и групне изложбе које се одржавају у галерији „Terra“. Концепцијски, галерија подржава модеран и постмодеран приступ схватању уметности, али је отворена и за друге облике савремене уметничке праксе. Осим изложбене делатности, Terra сваке године од 1982. год. организује Интернационални

Локални акциони план за спровођење мера и активности у управљању миграцијама на територији града Кикинде за период 2022-2027

симпозијим скулптуре у теракоти „Terra“ (www.terra.rs). Као што је поменуто, то је јединствена вајарска 50 колонија, која окупља вајаре из земље, али и целог света, који сваке године током јула месеца бораве у Кикинди и стварају у јединственом простору некадашњег погона фабрике грађевинског материјала „Тоза Марковић“, који данас представља атеље.

Друштво за неговање музике „Гусле“ основано је 1876. год. и представља једну од најстаријих хорских и музичко – фолклорних институција Срба у Војводини. „Гусле“ су данас изузетно активна установа културе, која окупља велики број чланова у оквиру својих секција, а организује и Међународни фестивал народних оркестара „Фенок“.

Најзначајније верске установе у Кикинди су православна и римокатоличка црква. Прва православна црква у Кикинди подигнута је 1753. год., као дашчара покривена шиндром, када је почело савремено насељавање овог краја. Градња садашњег храма Светог Николе започета је 1769. год. и уврштена је у ред споменика културе од изузетног значаја, због зидних слика које су дело Теодора Илича Чешљара. Изградња римокатоличке цркве у Кикинди започета је 1808. год.

Здравство

Здравствену заштиту становништва на територији града Кикинда обезбеђују здравствене установе примарног и секундарног нивоа здравствене заштите, док Завод за јавно здравље Кикинда обавља здравствену делатност на више нивоа, координира, усклађује и стручно помаже рад ових установа.

Дом здравља обезбеђује примарну здравствену заштиту становништва. Сложеност и делатност Дома здравља условљени су бројем и потребама становника, а доступност примарне здравствене заштите осим у граду остварује се и путем здравствених станица и амбуланти у селима (укупно 10).

Секундарни ниво болничке здравствене заштите се остварује у Општој болници Кикинда.

Завод за јавно здравље Кикинда обавља здравствену делатност на више нивоа, координира, усклађује и стручно помаже рад ових установа.

Социјална заштита

Град Кикинда има веома развијен институционални и ванинституционални систем социјалне заштите, који се темељи на сарадњи бројних институција, органа и установа чији су оснивачи Република Србија, АП Војводина и локална самоуправа. При томе се не мисли само на установе социјалне заштите као такве, већ и на веома бројан корпус установа и органа из области образовања, здравства, безбедности. Поред тога, понекад активну улогу има и цивилни сектор, као иницијатор одређених решења у области социјалне заштите или као директан пружалац услуга.

За послове социјалне заштите у граду Кикинда институционално су надлежне следеће установе:

- **Центар за социјални рад Кикинда**, основан 1960. год. спада међу првостворене Центре у Србији и обавља делатност социјалне и породично-правне заштите.

- **Геронтолошки центар Кикинда**, основан 1998. год. Основни задатак Геронтолошког центра је институционална заштита, која обухвата активности на збрињавању старих лица кроз: пружање услуге становања, исхране, неге, основне здравствене заштите културно – забавних рекреативних, окупационих и других активности итд., и

- **Центар за пружање услуга социјалне заштите** града Кикинда, основан 2014. год. као општинска установа.

У домену свог рада Центар за социјални рад има значајну улогу у збрињавању и решавању основних потреба тражиоца азила и миграната без утвреног статуса. Стална корелација активности врши се у сарадњи са Повереништвом града Кикинде, Полицијском управом Кикинда и Црвеним крстом Кикинде.

У оквиру постојећих установа функционишу следећи облици ванинституционалне заштите:

- **Локални тим за спровођење стратегије у борби против трговине људима** основан 2014. Године и који чене представници институција које су умрежене и активне на превенцији и сузбијању овог кривичног дела.
- **Мобилни тим за превенцију и борбу против насиља у породици и СОС телефон**, са перманентним радом од 24 часа (у оквиру Центра за социјални рад)
- **Помоћ и нега у кући за стара и одрасла лица,**
- **Клуб за стара и одрасла лица и**
- **Прихватна станица** (у оквиру Геронтолошког центра) и
- **Дневни боравак за одрасла лица са сметњама у развоју** (у оквиру Центра за пружање услуга социјалне заштите града Кикинде).
- **Народна кухиња** у граду Кикинда постоји од 1994. год. и њоме руководи Црвени крст Кикинда. Услуга се финансира из буџета града Кикинде, Фонда солидарности, од донатора, републичких и покрајинских органа.

Црвени крст

Кључни задаци Црвеног крста utkани су у 10 кључних области рада националног друштва. Све наведене области представљају јавна овлашћења поверена Црвеном крсту, као и активности које произлазе из циљева и задатака Међународног покрета Црвеног крста, а нису јавна овлашћења. То су: здравствено превентивне делатности, промоција и омасовљење давалаштва крви, прва помоћ и реалистички приказ повреда и обољења, подмладак и омладина, социјална делатност, деловање у несрећама, служба тражења, дифузија – ширење знања о принципима и вредностима Црвеног крста, међународна сарадња, организација и развој.

Поред буџетског финансирања услуга социјалне заштите, значајну потпору остваривању циљева социјалне заштите пружа и **Фонд солидарности**. Фонд има статус правног лица и његов основни приход је 1% доприноса на бруто зараде запослених радника, уз поштовање принципа доброволности приликом уплате истог. Средства Фонда усмеравају се првенствено на финансирање Народне кухиње, једнократну новчана помоћ грађанима у стању социјалне потребе, куповину огрева за зиму грађанима у стању социјалне потребе, куповину лекова и лечење грађана у стању социјалне потребе за лекове које не покрива Републички фонд за здравствено осигурање и једнократну новчана помоћ у критичним ситуацијама.

Полицијска управа Кикинда

Према положају града Кикинде као центра Севернобанатског округа, покрива погранични део са Румунијом и Мађарском те тако има велику улогу у сузбијању илегалних миграција као и решавању статуса тражилаца азила и миграната. Из свог домена и према својој надлежности а у корелацији са осталим институцијама пружа велику помоћ у решавању мигрантске кризе. Проширивањем техничких и људских капацитета неопходних за реаговање на прилив великог броја миграната на територију града Кикинде и пружајући подршку у смештају тих лица у Центар за прихват, умногоме олакшава рад свих актера на реализацији и предходних а и овог Плана.

Образовање

На територији Града, у систему предшколског образовања надлежна је Предшколска установа. Данас у оквиру Предшколске установе ради укупно 18 вртића (9 у граду и по један вртић у сваком насељеном месту).

У систему основног образовања, у Граду је функционално 15 редовних основних школа, једна основна музичка и једна школа за децу/ученике са сметњама у развоју. У Руском Селу и Сајану и једној школи у граду „ОШ“ Фејеш Клара“ (проглашена од посебног интереса за Мађарски национални савет), настава се одвија и на мађарском језику.

По питању средњошколског образовања у Граду раде:

Гимназија „Душан Васиљев“, са образовним профилима/смеровима:

Друштвено-језички, Природно-математички, са укупно 395 ђака у школској 2021/22. год.;

Економско-трговинска школа, са следећим верификованим образовним профилима/смеровима: Економски техничар, Финансијски техничар, трговински техничар, трговац, трговачки менаџер, конобар, кувар, посластичар, посластичар специјалиста, финансијски администратор - оглед, финансијски администратор, комерцијалиста - оглед, комерцијалиста, туристички техничар, туристички техничар –оглед, техничар обезбеђења, службеник осигурања - оглед, пословни администратор - оглед, трговац и туристички техничар.

У школској 2021/22. години у школи постоје следећи образовни профили са укупно 350 ђака: Економски техничар, техничар обезбеђења, трговац, кувар/конобар, комерцијалиста, финансијски администратор и туристичко-хотелијерски техничар.

Средња стручна школа „Милош Црњански“, са образовним профилима/смеровима: Архитектонски техничар, Лабораторијски техничар, Медицинска сестра техничар, Фармацеутски техничар, Оператер у прехранбеној индустрији, Пекар, Техничар за хемијску и фармацеутску технологију и Техничар за заштиту животне средине, са укупно 365 ђака у школској 2021/22. години.

Техничка школа, са образовним профилима/смеровима:

Електротехничар за информационе технологије, Електротехничар рачунара, Електротехничар за електронику на возилима, Техничар за компјутерско управљање (ЦНЦ) машина, Бравар - Заваривач, Техничар друског саобраћаја, Возач моторних возила и Оператер машинске обраде, са укупно 205 ђака у школској 2021/22. години.

У сфери високог образовања, у Граду постоји Висока школа струковних студија за образовање васпитача.

Систем образовања и васпитања на територији општине Кикинда се унапређује и увођењем услуга педагошких и персоналних асистената. Педагошки асистенти су ангажовани у ПУ „Драгољуб Удицки“ и у одређеним основним школама, са циљем да пруже помоћ и додатну подршку деци и ученицима и помоћ наставницима и васпитачима. Ради пружања помоћи детету, односно ученику са сметњама у развоју, образовно-васпитном раду присуствује тридесетпет прагилаца детета, односно ученика. Два персонална асистента је ангажовано у ПУ „Драгољуб Удицки“, а три у основним школама „Вук Караџић“, „Свети Сава“ и „Јован Поповић“.

Неопходно је константно пратити потребе тржишта рада и на основу тога радити усклађивање система образовања са потребама привреде, са акцентом на праћење иновација које носи са собом четврта индустријска револуција, посебно у сфери развијања нових занимања и стручних профила и стварање услова за привлачење страних студената.

Невладине организације

Од невладиних организација посебно се истичу Канцеларије за младе Кикинда, Центар друштвених активности „РОД“ Кикинда, Центар за подршку женама Кикинда и друга удружења. Њихов рад јесте предмет интересовања локалне самоуправе и јесу важан сегмент друштва у смислу што савременијег организовања целокупне друштвене заједнице у складу са европским вредностима.

Медији и информисање

У граду Кикинда ради једна локална телевизија „Кикинда“, двоје штампаних медија „Нове Кикиндске новине“ и „Кикиндске“, и приватна радио станица „Ами“ радио.

У Граду постоји кабловска телевизија „СББ“, три онлајн портала: gradski.online, tvrubin.rs и amiradio.rs. „Нове Кикиндске новине“ припадају групацији „Војводина инфо“ међу којима су још „Лист Зрењанин“, „Суботичке новине“, „Сомборске“, „Грађански лист“. Постоји добра сарадња свих институција јавног живота и медијских кућа, што јесте предуслов за промоцију ресурса и потенцијала

које Кикинда има. Истом доприносе, свакако и дописници из Кикинде и то „Вечерњих новости“, „Курира“, „Блица“, РТ Војводина, „Данас“ и РТС-а. Актуелне информације грађани могу потражити и на званичној презентацији Града: www.kikinda.org.rs

Развојне карактеристике града Кикинде

По питању друштвеног развоја као кључни фактори успеха Града Кикинде се могу дефинисати:

Погодан географски положај

Мирна средина, град добро место за живот породица са млађом децом и близина великих центара.

Неговање мултикултуралности и мултиетичности уз квалитетну понуду образовних, спортских и културних садржаја (од етно културног наслеђа до савремене уметности) прилагођених свим старосним групама становништва.

Доступан квалитетан ниво здравствене и социјалне заштите.

Висок проценат образованог становништва

Близина границе са Румунијом и Мађарском

Развијен приватни сектор

Локална економија

Транзициони период кроз који пролази Србија, оставио је трага и у Кикинди где су приватизовани сви велики носиоци економске стабилности што је са собом донело и значајне промене на тржишту радне снаге.

Већ дужи низ година град Кикинда се налази међу јединицама локалне самоуправе које спадају у другу групу развијености, што значи да се на њеној територији остварује БДП у распону 80-100% од републичког просека. Становништво града је према подацима из 2020. год. претежно ангажовано у преађивачкој индустрији (34,12%), затим у трговини на велико и мало и поправци моторних возила (13,33%), па следе здравствена и социјална заштита (9,75%), образовање (6,16%) и државна управа и обавезно социјално осигурање (5,17%), грађевинарство (4,09%), саобраћај и складиштење (3,76%), као и услуге смештаја и исхране (3,22%), али и пољопривреда, која са регистрованим индивидуалним пољопривредницима има удео од чак (6,97%). Остале делатности су заступљене са појединачним уделом испод 3%.

ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА ОРГАНА ГРАДА

4. ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА ОРГАНА ГРАДА

ПОГЛАВЉЕ 2: Подаци о мигрантима у граду Кикинда

У периоду од 1991. године до данас у граду Кикинда је према евиденцији Повереништва за избеглице боравило око 10.000 избеглица што представља око 17% становништва. По подацима Комесаријата за избеглице, 1996. године је у Кикинди регистровано 6.844 избеглих лица, а њихов број се по попису 2010. године значајно смањено и износи 1219 лица од којих је 775 исказало потребу за неким видом интеграције.

Од 1999. године до данас, на територији граду Кикинда сместило се 116 интерно расељених лица са Косова и Метохије. Данас у Кикинди живи 56 лица која су евидентирана као интернорасељена лица са прјављеним пребивалиштем а територији Града Кикинде. Програми стамбеног збрињавања кроз откуп сеоских домаћинстава са окућницом и економско оснаживање је спроведено за ову категорију становништва и 2017. године по завршетку последњег програма није више евидентирано ни једно лице са Косова и Метохије. Тиме је интеграција ИРЛ у локалну заједницу града Кикинде завршена.

Са циљем да се направи боља база података и успостави боља комуникација са избеглим и ИРЛ, Повереништво града Кикинда је крајем 2009. године спровело анкету међу популацијом избеглих и интерно расељених (775 лица), а добијени одговори представљају податке о проблемима ове популације. 2012. године урађена је ревизија упитника са исказаним потребама и на тај начин су започете припреме Града да учествује у подрјектима Регионалног стамбеног програма. Анкета је подразумевала попуњавање нових упитника и административну и теренску проверу након чега се дошло до одређеног броја лица у стварној потреби. Са таквим резултатима Град је са сигурношћу могао да аплицира за донаторска средства 2015. године урађена је нова анкета обзиром да су почела да се појављују такозвана „скривена лица“.

Иако је транспарентност свих текућих програма до те године била на нисоком нивоу доста породица која се јавила на ново анкетирање је изјавило да није знало да ли има право да конкурише те се из тог разлога даље нису и информисали. Новој анкети одазвало се 121 лице.

Административном и теренском провером тај број је значајно смањен, у периоду од 2016 године до 2022 реализовани су бројни програми помоћи подржани од стране Комесаријата за избеглице и миграције и у оквиру Регионалног стамбеног програма (резултати остварних пројеката приказани у делу 2.2 Преглед реализованих програма).

Од потписивања Споразума о реадмисији са ЕУ 2007. године, у Кикинду је по подацима Комесаријата за избеглице враћено 246 држављана Србије који нису имали, или су изгубили основ боравка . Уз то, кроз програме организованог повратка које је до 2009. године спроводио ИОМ, у протеклим годинама је у град Кикинда враћено 277 особа, углавном из Немачке, кроз програм ГАРП. Како не постоје систематски и ажурирани подаци о овој популацији, постоји могућност да је број повратника знатно већи. На територију града Кикинда у претходном периоду није дошла већа група лица повратника по Споразуму о реадмисији. Укупно је евидентирано 96 повратника. Ова лица се по уласку на територију Републике Србије углавном шаљу у места где им је било забележено последње пребивалиште или у колективне центитре предвиђене за њихов прихват одакле ће се даље збрињавати. Такви центри нису предвиђени на територији града Кикинда.

Од укупног броја евидентираних лица у канцеларији Повереништва Града Кикинде активно сарађује 16 породица, односно информишу се о актуелним програмима помоћи. Како је познато да ова категорија становништва врло често мигрира немогуће је приказати сталан број породица присутних на територији Града као и колико је њих у потреби за одређеном врстом помоћи. Велики је проблем што немају законску обавезу прјављивања повратничког статуса те тако ни институционално не постји веза и срадња на обезбеђивању конкретне помоћи. Решавање проблема ове категорије лица је обухваћено циљевима Локалног акционог плана за период 2022– 2027. године.

Тражиоци азила и мигранти у потреби без утврђеног статуса

У великој мери, због свог стратешког и геополитичког положаја, Западни Балкан је постао битна тачка на једној од главних миграторних рута на путу ка ЕУ. Током 2015. године, државну

границу Србије прешло је више од пола милиона миграната са Блиског Истока, Азије и Африке, готово тридесет пута више у односу на целу 2014. годину. Чињеница да је од тог броја укупно поднето мање од 700 захтева за азил, говори да жељена дестинација миграната није Србија, већ државе чланице Европске уније. Овакав развој ситуације ствара притисак на институције које се баве управљањем миграцијама како у организационом тако и у финансијском погледу јер управљање миграцијама представља комплексан процес који захтева планско и организовано поступање, као и координисан приступ и континуирану сарадњу свих релевантних органа. Почетком септембра 2015. године, Влада Републике Србије је усвојила План реаговања у случају повећаног прилива миграната са проценом потреба. План реаговања дефинише мере, активности, људске, финансијске и друге ресурсе неопходне за пружање ургентног смештаја мигрантима и неометаног приступа њиховим правима. План дефинише и обавезе и улогу јединица локалне самоуправе у смислу управљања мешовитим миграцијама на својој територији

Жртве трговине људима

Како се Град Кикинда налази у пограничном појасу и на путу многих миграната, феномен трговине људима у смислу и идентификације жртве и постојања сумње да је лице потенцијална жртва постоји већ неколико деценија. Претпоставка да ће се ово кривично дело разгранати у много веће размере развила се појавом мигрантске кризе и чињеници да се Кикинда налази на мигрантској рути.

Сходно проблематици и неопходности деловања у сарадњи са Међународном организацијом за миграције, Град Кикинда је донео одлуку о образовању Локалног координационог тима за борбу против трговине људима и заштите жртава трговине, а у складу са смерницама Националне канцеларије за борбу против трговине људима.

Задаци локалног координационог тима су:

- припрема и усвајање плана координације између националног и локалног тима у борби против трговине људима, у складу с Националном стратегијом за борбу против трговине људима и акционим планом,
- стална сарадња са националним координатором за борбу против трговине људима,
- стално усавршавање и обуке на теме из области борбе против трговине људима,
- операционализација смерница за рад за локалне службенике,
- учествовање у активностима намењеним ширењу постигнутог знања и преношења успешних модела,
- унапређење система превенције и борбе против трговине људима на локалном нивоу, и допринос спровођењу стратегије и акционог плана у локалној заједници.

Чланови Тима су представници умрежених институција која имају надлежност у решавању овог кривичног дела те тако се ту налазе представници Центра за социјални рад, Полицијске управе, Организације црвеног крста, Основног суда у Кикинди, Дома здравља, Опште болнице Кикинда, Основних школа, предшколске установе, Канцеларије за младе, Цивилног сектора и Удружења грађана. Бројност Тима није ограничена те се сваке године на обележавању датума борбе против трговине људима и заштити жртава трговине позивају грађани да се укључе у рад Тима.

Локални тим се континуирано усавршава, организују и учествују у обукама на тему из области борбе против трговине људима, планирају и реализују најмање 2 превентивне кампање годишње: Обележавање 30. јула „Светског дана борбе против трговине људима“ и 18. октобра „Европског дана борбе против трговине људима“, континуирано ради на представљању својих активности широј јавности у локалној заједници у чему користе медије, интернет и слично.

Посебно важну улогу Локални тим има у циљу идентификације жртава трговине људима и координације пружања помоћи и подршке идентификованим жртвама, па тако сарађује и размењује информације са Центром за заштиту жртава трговине људима.

Чланови локалног тима састаје се најмање четири пута годишње у циљу праћења феномена трговине људима и благовременог реаговања и одговора на уочене проблеме.

Значајну подршку у раду Тима свих предходних година пружиле су невладине организације

Локални акциони план за спровођење мера и активности у управљању миграцијама на територији града Кикинде за период 2022-2027

АТИНА и АСТРА кроз едукативни рад са члановима, организовањем више семинара и округлих столова са темо унапређивања рада институција које имају надлежност пре свега у заштити жртве трговине или потенцијалне жртве.

Грађани у дијаспори

У 2021. Години дошло је до фокусирања на нове мигрантске категорије па Тако и град Кикинда препознаје и значај грађана у дијаспори.

Међутим евидентан је мањак информација и званичних података о броју лица у дијаспори, као и званичних контаката са тим лицима или организацијама у иностранству. Град се залаже да у будућности отвори званичне канале комуникације са лицима/организацијама у дијаспори, покуша да дође до званичних података и потенцијално именује лице/оформи тело које ће се бавити одржавањем сталних канала комуникације, као и да евентуално организује један годишњи догађај где ће се та лица/организације окупити у матици.

Усвајањем Акционог плана о економским миграцијама, формирањем тимова за праћење и мапирање дијаспоре као и за мапирање и праћење циркуларних миграција отвара се могућност институционалне синергије, а која ће дати резултате у виду спровођења и унапређења сарадње дијаспоре и матице и подстицање транснационалног предузетништва, стварања услова за праћење, подстицање и подршку циркуларним и повратним миграцијама, стварања услова за ефикасније управљање унутрашњим миграционим токовима.

Оно што је тренутно доступно јесте да је Привредна комора Србије у сарадњи са партнерима развила јединствену online платформу под називом: „Пословни атлас Србије и дијаспоре” <https://dijaspora.pks.rs/login>, а која има за циљ да на једном месту прикупи пројекте за улагање, инвестиционе локације, као и да обезбеди повезивање домаћих фирми са фирмама у иностранству.

На тој платформи Град је поставио све неходне информације које могу привући и потенцијалне инвеститоре и организације дијаспоре.

2.1 Досадашње активности свих релевантних актера на територији Града Кикинда у односу на избегла, интерно расељена лица и повратницима по Споразуму о реадмисији, мигранте без утврђеног статуса и тражиоце азила

Град Кикинда се брине о избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима на законом прописан начин и преко институција које су за то надлежне, а то су: Повереништво за избеглице и миграције града Кикинда које води административне и друге послове, Црвени крст, Центар за социјални рад, здравствене службе, просветне службе, Национална служба за запошљавање, Полицијска управа Кикинда и НВО.

Повереништво свој рад у целости заснива на законским прописима, међународним конвенцијама и инструкцијама и упутствима Комесаријата за избеглице и миграције. Повереништво има дугогодишње искуство и знања у овој области и директно се бави решавањем многих проблема ових људи, како административних, тако и личних. Основни послови Повереништва су послови на изради предлога решења о признавању и укидању избегличког статуса, евиденција промене адреса боравка, припремање предмета за израду нових избегличких легитимација и дупликата изгубљених или уништених, израда прелога закључака о исправци грешака у личним подацима, упис и евиденција лица расељених са КиМ и све промене везане за њихов статус, издавање разних потврда и уверења. Повереништво је по инструкцијама Комесаријата организовало и спроводило све пописе избеглица и интерно расељених лица као и регистрацију за бирачке спискове, па чак и учествовало у самом спровођењу избора.

По почетку мигрантске кризе, а посебно у периоду припреме отварања Прихватног центра Кикинда, Повереништво је добило улогу везе и контакта између доносиоца одлука у Локалној самоуправи, служби Градске управе и Прихватног центра у смислу оперативнијег спровођења свих неопходних активности ради бољег функционисања самог прихватног центра.

Повереништво за избеглице у пружању што комплетније и ефикасније помоћи корисницима активно сарађује са Црвеним крстом града Кикинде, Центром за социјални рад, Полицијском управом Кикинда, Комесаријатом за избеглице и миграције РС Међународном организацијом за миграције, Данским саветом за избеглице у РС, УНХЦР-ом....

Црвени крст и активности у збрињавању избеглица. Црвени крст Кикинда је хуманитарна, независна, непрофитна и добровољна организација и саставни је део Црвеног крста Војводине и Црвеног крста Србије. Основана је 18.10.1893.године. Црвени крст врши јавна овлашћења утврђена Законом и обавља и друге послове од јавног интереса, у складу са ратификованим међународним уговором, законом и другим прописима и актима, и при њиховом вршењу, односно обављању, има положај организације која помаже надлежним државним органима у хуманитарној области.Црвени крст Кикинда делује у складу са Законом о Црвеном крсту Србије, Законом о ванредним ситуацијама, Законом о трансфузиолошкој делатности, Законом о безбедности саобраћаја на путевима, Законом о безбедности здравља на раду, Статута Црвеног крста Кикинда, Плана акције Црвеног крста Кикинда 2014-2018.годину, Стратегијама које је усвојила Влада Републике Србије, а односе се на делатности блиске организацији Црвеног крста (Стратегија за смањење сиромаштва, Стратегија подстицања рађања, Национални план акције за децу, Стратегија развоја социјалне заштите, Национална стратегија о старењу).

Значајан део терета у прихватању и збрињавању избеглих лица из бивших југословенских земаља поднео је Црвени крст Кикинда. У пролеће 1992.године, формиран је Комесаријат за избеглице, Повереништво за Кикинду. Црвени крст се одмах укључио у организован прихват, налажење одговарајућег смештаја, смештај и хуманитарно збрињавање у виду помоћи у храни, средствима за хигијену, постељини, одећи, обући и не материјалну помоћ-проналажење чланова породице и успостављање породичних веза. Истовремено се радило на прикупљању хуманитарне помоћи од локалних и међународних донатора. Терет тих активности понео је мали број професионалаца и не мали број волонтера. Активности Црвеног крста на пружању хуманитарне помоћи избеглицама и азилантима у оквиру програма миграција су усмерене на помоћ најугроженијима у популацији миграната на територији на којој се налазе у Србији - мигрантима или тражиоцима азила који су у транзиту кроз нашу земљу, на путу ка ЕУ и региструју се у привременим прихватним центрима. Посебан акценат је на умреженим мултидисциплинарним активностима унутар служби Црвеног крста везаним за категорије тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса, како у нашој тако и у осталим земљама у окружењу, уз добру сарадњу сарадника за миграције са Службом тражења, антитрафикигом, као и службама за деловање у несрећама и логистике, а све то да би се мигрантима омогућило да добију расположиву хуманитарну помоћ Црвеног крста. Држављани Србије којима је укинут статус азиланата у земљама западне Европе, и која се по основу споразума о реадмисији враћају у нашу земљу предмет су рада Службе тражења Црвеног крста

Полицијска управа Кикинда

Од првог таласа миграната без утврђеног статуса и тражилаца азила Одељење за странце, одељење Полиције као и друга одељења ПУ Кикинде према својим задужењима и потреби на терену одговорили су на сваки изазов који доносе ирегуларне миграције.

Од 2016. Године услед велике концентрацијемиграната без утврђеног статуса на територији Града, а и шире у сарадњи са Комесаријатом за избеглице и миграције РС и Локалном самоуправом перманентно се ради на одржавању јавног реда и мира те се тиме појачава осећај сигурности локалног становништва. Према доступним подацима ПУ Кикинда од почетка мигрантске кризе, а нарочито од отварања Транзитно прихваног центра Кикинда, од локалног становништва прјављен је изузетно мали број случајева којим је нарушен јавни ред и мир. Све интервенције одељења полиције и одељења за странце усмерене су биле према самим мигрантима, односно према њиховим међусобним сукобима.

Оваквим деловањем можемо рећи да се је у Граду и широј регији коју покрива Полицијска управа Кикинда, смањена ксенофобија код локалног становништва.

Центар за социјални рад, поступајући по Закону о социјалној заштити и социјалној сигурности и на лични захтев странке је избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима омогућио коришћење следећих права:

1. Смештај у установе социјалне заштите

Локални акциони план за спровођење мера и активности у управљању миграцијама на територији града Кикинде за период 2022-2027

2. Породично обезбеђење
3. Једнократна новчана помоћ
4. Привремена новчана помоћ
5. Накнадни упис личног имена

Центар за социјални рад је од 01.07.2017.-08.01.2018. уз подршку надлежног министарства реализовао пројекат "Подршка породицама са децом и малолетним избеглицима и мигрантима без пратње уз подршку УНИЦЕФ-а" ангажова два стручна радника који су пружили подршку при идентификацији вулнербилне деце и обезбеђивање психосоцијалне подршке деци и породицама.

Настављена је сарадња ЦЗР и Транзитно прихватног центра Кикинда кроз пружање психосоцијална подршка мигрантима.

Дом здравља активно је учествовао у пружању медицинске помоћи за време дешавања егзодуса 90-тих година, а након отварања транзитно прихватног центра Кикинда у сарадњи са КИРСом и Градом примарну заштиту свих присутних миграната обављао у у самом Центру где је био обезбеђен адекватан простор за лекаре и медицинско особље. Такође постоји стална комуникација Службе хитне помоћи и Центра.

Образовање

Након отварања транзитно прихватног центра Кикинда, у априлу 2017. године, структуру лица која су боравила у Центру чиниле су породице са већим бројем деце. У том смислу Локална самоуправа је у сарадњи са КИРСом веома успешно одговорила на потребе деце и већ септембра 2017. год обезбедила организовање наставе у самом кампу, да би од фебруара 2018. Године деца школског узраста била распоређена у три градске основне школе и једну сеоску (У Кикинди ОШ „Ђура Јакшић“, ОШ „Жарко Зрењанин“ и ОШ „Свети Сава“, у Банатској Тополи ОШ „Братство Јединство“

Све ове школе односно запослени у школама као и ученици и њихови родитељи показали су висок ниво толеранције и кроз разне активности које су промовисале социјалну кохезију а које су спроводиле многе домаће и стране невладине организације деци мигрантима пружиле осећај припадности и сигурности

2.2 Преглед реализованих програма помоћи намењених избеглицима, интерно расељеним лицима и повратницима по основу споразума о реадмисији у периоду од 2005 до 2022 године.

Пројекти који су се до сада реализовали односе се на стамбено збрињавање, економског оснаживања, преквалификације и доквалификације, подржани средствима Комесаријата за избеглице и миграције, града Кикинде и у оквиру Регионалног стамбеног програма који се спроводи у Републици Србији

Регионални стамбени програм заједнички је вишегодишњи програм Републике Србије, Босне и Херцеговине, Црне Горе и Републике Хрватске, који има за циљ да обезбеди трајна стамбена решења за најугроженије избегличке породице у региону. Спроводи се уз подршку ОЕБС-а, УНХЦР-а и Банке за развој савета Европе, а финансиран је средствима Европске уније, која је и највећи донатор, Сједињених Америчких Држава, Немачке, Норвешке, Швајцарске, Италије, Данске, Турске, Луксембурга, Шпаније, Кипра, Чешке, Мађарске, Румуније и Словачке.

Град Кикинда је учествовао у **осам (8) потпројеката** регионалног стамбеног програма и свих осам попроеката имплементирао. Захваљујући програмима Комесаријата за избеглице и миграције РС и Подпроектима Регионалног стамбеног програма, а разумевању и учешћем Града велики број избегличких, интерно расељеничких и повратничких породица је решило своје стамбено и егзистенционално питање, а тиме се успешно интеграло у локалну заједницу

У наредној табели приказани су програми помоћи, донатори и износи донација. Такође су приказани и програми реализовани у оквиру РСП-а

**Подаци о пројектима и активностима спроведеним у Граду Кикинди од
2005. год. и од 2010. године и од примене локалног акционог плана
2005-2021.**

Година	Назив пројекта	Донатор / партнер	Донација /Учешће општине
2020//21	Регионални програм стамбеног збрињавања избеглих лица – потпројекат 8 компонента 1 централизован поступак	Фонд регионалног стамбеног програма/ банка за развој Савета Европе/ КИРС/ЈУП	Две монтажне куће за 2 породице – објекти завршени, вредност приближно 30.000 евра.
2020//21	Регионални програм стамбеног збрињавања избеглих лица – потпројекат 9 компонента 4 централизован поступак	Фонд регионалног стамбеног програма/ банка за развој Савета Европе/ КИРС/ЈУП	Пројекат откупа сеоских домаћинства са малим грантом за 15 породица – вредност пројекта 169.000 евра – завршено
2020/21	Програм коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге потребе интеграције избеглица у 2020. Години	Комесаријат за избеглице и миграције / Град Кикинда	Додела пакета грађевинског материјала за адаптацију и санацију објеката-ИЗБ-велики пакетети за 10 породица Кирс: 4.950.000,00 Град Кикинда: 550.000,00 завршено
2019	Програм коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге потребе интеграције избеглица у 2019. Години	Комесаријат за избеглице и миграције / Град Кикинда	Откуп сеоских кућа са окућницом и додела малог гранта за 2 породице повратника Кирс: 2.520.000,00 Град: 280.000,00 Завршен
2019	Програм коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге потребе интеграције избеглица у 2019. Години	Комесаријат за избеглице и миграције / Град Кикинда	Додела помоћи у роби и добрима за 10 породица избеглица Кирс: 1.800.000,00 Град: 200.000,00 Завршен
2019	Програм коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге потребе интеграције избеглица у 2018. Години	Комесаријат за избеглице и миграције / Град Кикинда	Додела пакета грађевинског материјала за адаптацију и санацију објеката-ИЗБ-велики пакетети за 10 породица Кирс: 4.950.000,00 Град Кикинда: 550.000,00 Завршен
2018/19	Програм коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге потребе интеграције избеглица у 2018. Години	Комесаријат за избеглице и миграције / Град Кикинда	Додела грађевински материјал и друге опреме за откупљена сеоска домаћинства из буџетских средстава КИРСа и АПВ – ИЗБ КИРС -1.800.000,00 Град Кикинда – 200.000,00. Овим програмом обухваћено 8 породица. –Завршен
2018/19	Програм коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге потребе интеграције избеглица у 2015. Години	Комесаријат за избеглице и миграције / Општина Кикинда	Откуп сеоских домаћинства са малим грантом- ИЗБ КИРС -8.820.000,00 Град Кикинда – 980.000,00. Овим програмом стамбено збринута 7 породица. – Завршен и оправдан

2018/19	Регионални програм стамбеног збрињавања избеглих лица – потпројекат 7 проширење потпројекта 4	Фонд регионалног стамбеног програма/ банка за развој Савета Европе/ КИРС/ЈУП	Пројекат доделе грађевинског материјала за 13 породица- проширење потпројекта 4 комп 3- вредност пројекта 117 000 еур- завршен – централизовани поступак
2018/19	Регионални програм стамбеног збрињавања избеглих лица – потпројекат 7 проширење потпројекта 2	Фонд регионалног стамбеног програма/ банка за развој Савета Европе/ КИРС/ЈУП	Пројекат откупа сеоских домаћинстава за 12 породица – вредност пројекта 131.285 евра – Завршен
2016/17	Програм коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге потребе интеграције избеглица у 2016. Години	Комесаријат за избеглице и миграције / Град Кикинда	Доходовне активности за интерно расељена лица: 1.800.000,00/ 200.000,00 – економски оснажено 8 породица – завршен
2015/16	Програм коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге потребе интеграције избеглица у 2015. Години	Комесаријат за избеглице и миграције / Општина Кикинда	Донација грађевински материјал КИРС -2.970.000,00 Општина Кикинда – 330.000,00. Овим програмом стамбено збринуто 8 породица. – Завршено
2015/16	Програм коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге потребе интеграције избеглица у 2015. Години	Комесаријат за избеглице и миграције / Општина Кикинда	Доходовне активности за избегла лица: 1.800.000,00/ 200.000,00 – економски оснажено 10 породица- Завршено
2014/ 15/16/17/1 8	Регионални програм стамбеног збрињавања избеглих лица – потпројекат 4 компонента 3	Фонд регионалног стамбеног програма/ банка за развој Савета Европе/ КИРС/ЈУП	Пројекат доделе грађевинског материјала- први пут обухваћено свих 6 општина Северно банатског округа где је Град Кикинда носилац пројекта- вредност по пакету до 9000 евра- обезбеђено 24 породице са територије СБО – вредност пројекта 180000 евра. Завршен
2015/16/17 /18/19	Регионални програм стамбеног збрињавања избеглих лица – потпројекат 5-16сј	Фонд регионалног стамбеног програма/ развојна банка Савета Европе/ КИРС/ЈУП	Потписан уговор између Комесаријата за избеглице и миграције РС, ЈУП „ истраживање и развој“ доо и Града Кикинда о изградњи стамбеног објекта за колективно становање за 16 породица- избрани корисници у 2016. Објекат завршен уселин и све јединице у откупу
2015/16/17	Регионални програм стамбеног збрињавања избеглих лица потпројекат 2 компонента 4	Фонд регионалног стамбеног програма/ развојна банка Савета Европе/ КИРС/ЈУП	Пројекат откупа сеоских домаћинстава за 14 породица – пројекат одобрен, - вредност пројекта 154 000 евра – Завршен
2014/15	Програм коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге потребе интеграције Повратника по основу Споразума о реадмисији у 2014. Години	Комесаријат за избеглице и миграције / Општина Кикинда	Донација грађевински материјал КИРС -2.000.000,00 Општина Кикинда – 330.000,00. Овим програмом стамбено збринуто 4 породице повратника. Завршен

2014	Програм коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге потребе интеграције избеглица у 2014. Години	Комесаријат за избеглице и миграције / Општина Кикинда	Донација грађевински материјал КИРС -5.000.000,00 Општина Кикинда – 500.000,00. Овим програмом стамбено збринуто 11 породице избеглица. Завршен
2013/14	„Кикинда – наш заједнички дом“	Делегација ЕУ/ АПВ	Делегација ЕУ/ АПВ 85.000 еура ЕУ, 29.915 еура Покрајина- средства намењена за избегла и ирл- помоћ у грантовима грађевинског материјала и економско оснаживање породица- пројекат је завршен – овим програмом обезбедило се 50 породица. Завршен
2014/15/16 /17/18/19	Регионални програм стамбеног збрињавања избеглих лица – потпројекат 2 -25 сј	Фонд регионалног стамбеног програма/ банка за развој Савета Европе/ КИРС	Потписан уговор између Комесаријата за избеглице и миграције РС, ЈУП „ истраживање и развој“ Доо и Града Кикинда о изградњи стамбеног објекта за колективно становање за 25 породица –изабрани корисници. Град обезбеђује комунално опремљено грађевинско земљиште. Зграда завршена уселена и све јединице у откупу
2013/14	Програм коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге потребе интеграције избеглица у 2013. Години	Комесаријат за избеглице и миграције / Општина Кикинда	Откуп сеоских домаћинстава за избегла лица: 4.374.000,00/486.000,00- обезбеђено 6 породица- завршен
2012/13	Програм коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге потребе интеграције избеглица у 2012. Години	Комесаријат за избеглице и миграције / Општина Кикинда	Донација грађевински материјал за избегла лица : 2.160.000,00/ учешће општине: 240.000,00 – обезбеђено 6 породица- Грађевински материјал за ИРЛ: 3.600.000,00/ 360.000,00 – обезбеђено 9 породица –Доходовне активности за избегла лица: 2.160.000,00/ 240.000,00 – обезбеђено 16 породица- Откуп сеоских домаћинстава за избегла лица: 5.100.000,00/570.000,00- обезбеђено 7 породица- све завршено
2011/12	Помоћ у грађевинском материјалу за 8 породица	Комесаријат за избеглице и миграције / општина Кикинда	Донација 3.200.000,00 учешће општине 320.000,00 – обезбеђено 8 породица- завршен
2011/12	1.Економско оснаживање и осамостаљивање 2. Куповина 6 домаћинстава са окућницом	Комесаријат за избеглице и миграције / општина Кикинда УНХЦР/ Комесаријат за избеглице и миграције / општина Кикинда	Донација 750.000,00 Обезбеђено 5 породица- завршен Донација 5.000.000,00 учешће општине 280.000,00 – обезбеђено 6 породица- завршен
2010	Куповина 9 домаћинстава са окућницом	УНХЦР/ Комесаријат за избеглице и миграције / општина Кикинда	Донација 6.585.000,00 учешће општине 415.000,00 – обезбеђено 9 породица- завршен

2007	Куповина 6 кућа у насељеном месту Башаид за избегла и прогнана лица	Шведска хуманитарна помоћ /општина Кикинда/ Комесаријат за избеглице и миграције	донација 2 300 000 обезбеђено 6 породица
2007	Куповина 6 кућа за избегла и прогнана лица	Невладина организација ИНТЕРСОС- општина Кикинда- републички комесаријат за избеглице	донација 3 200 000 динара обезбеђено 6 породица
2007	Реконструкција и опремање Павиљона Геронтолошког центра за смештај расељених и прогнаних лица	Немачка хуманитарна организација „Хелп- Општина Кикинда- Републички комесаријат за избеглице	донација 1.120 000 динара
2006	Донаторски програм „Подршка Националној стратегији затварања колективних центара“- изграђена је зграда за расељена и прогнана лица са 24 стана.	Немачка хуманитарна организација „Хелп“ и Европска агенција за реконструкцију- општина Кикинда- Републички комесаријат за избеглице	донација 28 милиона динара обезбеђене 24 породице, све јединице од 2014. год у откуну
2005	Опремање Канцеларије за избеглице у општини Кикинда и опремање општинских служби за што ефикаснију помоћ и услугу за ову категорију становништва.	Дански Савет за избеглице- општина Кикинда- Републички комесарија за избеглице	донација 320 000 динара

Преглед реализованих програма по изворима финансирања

ПРОГРАМИ ФИНАНСИРАНИХ ИЗ СТРАНИХ ДОНАЦИЈА ЗА ПЕРИОД 2006/2010						
II	ПЕРИОД	ВРСТА ПРОГРАМА	ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА	БРОЈ ПОРОДИЦА	ИЗНОС	
	2006-2010	СТАНОВИ	ХЕЛП/КИРС/ЛЛС	24	28.000.000,00	учешће општине – инфраструктурно опремање парцеле
	2006-2010	КУЋЕ	ИНТЕРСОС/КИРС/ЛЛС	21	15.700.000,00	није било финансијског учешћа општине
	2006-2010	ДОХОДОВНЕ АКТИВНОСТИ	ИНТЕРСОС/ДРЦ /ЕХО	35	4.200.000,00	није било финансијског учешћа општине
	2006-2010	УКУПНО	СТРАНИ ИЗВОР	80	47.900.000,00 ред или 41.623 EUR	
II I	ПРОГРАМИ ИЗ БУЏЕТА КОМЕСАРИЈАТА СА УЧЕШЋЕМ ГРАДА, НАКОН УСВАЈАЊА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА (2010-2015) И ПРИМЕНОМ НАРЕДНА ДВА УСВОЈЕНА ПЛАНА(ЛПА 2012-2015 ревизија и 2016-2020. локални акциони план за унапређење положаја миграната(избеглица, интернорасељених лица, повратника по основу споразума о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражилаца азила).					
	2010-2017	КУЋЕ	КИРС/ЛЛС	36	27.644.000,00	учешће општине 2.165.000,00
	2010-2017	ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛ	КИРС/ЛЛС	38	10.730.000,00	1.550.000,00
	2010-2017	ДОХОДОВНЕ АКТИВНОСТИ	КИРС/ЛЛС	39	6.510.000,00	660.000,00
	2018/2019	КУЋЕ са малим грантом	КИРС/ЛЛС	7	9.800.000,00	980.000,00
	2018/2019	ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛ мали грант	КИРС/ЛЛС	10	2.000.000,00	200.000,00
	2019	ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛ	КИРС/ЛЛС	10	5.500.000,00	550.000,00
	2019	ДОХОДОВНЕ АКТИВНОСТИ	КИРС/ЛЛС	10	2.000.000,00	200.000,00
	2019	КУЋЕ-повратници	КИРС/ЛЛС	2	2.800.000,00	280.000,00
	2020	ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛ	КИРС/ЛЛС	10	5.500.000,00	550.000,00
	2010-19	УКУПНО	ДОМАЋИ ИЗВОР	162	76.054.000,00 ред	учешће општине 7.658.000,00 ред

ПРОЈЕКАТ КИКИНДА НАШ ЗАЈЕДНИЧКИ ДОМ - финансиран из фонда делегације ЕУ						
2012/2014	ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛ	ЕУ	30	88000 EUR		
2012/2014	ДОХОДОВНЕ АКТИВНОСТИ	ЕУ	20	27000 EUR		
2012-14	УКУПНО	СТРАНИ ИЗВОР	50	115.000 EUR		ЕУ, без учешћа општине
РЕГИОНЛНИ СТАМБЕНИ ПРОГРАМ - RHP						
2015-2017	ОТКУП КУЋА	РСП СРБ 2	14	154000 EUR		град учествовао у покривању трошкова овере уговора преноса апс права и укњижења 520.000,00 ррд
2015-2017	ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛ	РСП СРБ 4	24	180000 EUR		без учешћа града
2015-2017	СТАНОВИ	РСП СРБ 2	25	680.000 EUR		учеће у опремању парцеле 16.000.000,00 ррд
2015-2017	СТАНОВИ	РСП СРБ 5	16	560.000 EUR		учеће у опремању парцеле предвиђено за 2019- око 8 милиона
2017/2019	ОТКУП КУЋА проширење	РСП СРБ 7	12	143.000 EUR		град учествовао у покривању трошкова овере уговора преноса апс права и укњижења 500.000,00 ррд
2017/2019	ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛ проширење	РСП СРБ 7	13	117.000 EUR		Уговорени програм централизован систем
2020/21	ОТКУП КУЋА	РСП СРБ9	15	169000 EUR		без учешћа града
2018/2020	МОНТАЖНЕ КУЋЕ	РСП СРБ8	2	30.000 EUR		централизован поступак, без учешћа града
2020/21	ОТКУП КУЋА	РСП СРБ9	3	33.000 EUR		централизован поступак, без учешћа града

	2015-19	УКУПНО	СТРАНИ ИЗВОР	124	2.164.000 ЕУР	25.020.000,00 ред учешће града и 2.164.000 еур одобрених средстава
ПРЕСЕК						
1	УКУПНО ИЗ ДОМАЋИХ ИЗВОРА 2010-2020.				76.054.000,00 ред	учешће општине 7.658.000,00 ред
2	УКУПНО ИЗ СТРАНИХ ИЗВОРА 2006-2021.				47.900.000,00 РСД (41.623 ЕУР) и 2.164.000 EUR (РХП)	у периоду од 2006 до данас у град Кикинду кроз домаће и стране програме а учешћем града имплементирано више од 2 милиона евра
3	УКУПНО УЧЕШЋЕ ГРАДА 2006-2020.				26.155.000,00 РСД	ЗА ИНФРАСТРУК ТУРНО ОПРЕМАЊЕ ЗГРАДА ПРИБЛИЖНО 18 МИЛИОНА ДИНАРА
УКУПАН БРОЈ ПОРОДИЦА КОЈЕ СУ ПРОШЛЕ ПРОГРАМЕ ПОМОЋИ 2006-2010					80	
УКУПАН БРОЈ ПОРОДИЦА КОЈЕ СУ ПРОШЛЕ ПРОГРАМЕ ПОМОЋИ 2010-2021					336	од примене Локалног акционог плана
УКУПАН БРОЈ ПОРОДИЦА КОЈЕ СУ ПРОШЛЕ ПРОГРАМЕ ПОМОЋИ 2006-2021					416	
ПРОГРАМЕ ПОМОЋИ ИЗ ДОМАЋИХ СРЕДСТАВА - КИРС/ГРАД					162 ПОРОДИЦЕ	
ПРОГРАМЕ ПОМОЋИ ИЗ СТРАНИХ ИЗВОРА - РХП					124 ПОРОДИЦЕ	
ПРОГРАМЕ ПОМОЋИ ИЗ СТРАНИХ ИЗВОРА - ЕУ					50 ПОРОДИЦА	
ПРОГРАМЕ ПОМОЋИ ИЗ СТРАНИХ ИЗВОРА -2006-2010					80 ПОРОДИЦА	
УКУПНО ЗА ПЕРИОД 2010-2021					336 ПОРОДИЦА	
УКУПАН БРОЈ ПОРОДИЦА КОЈЕ СУ ПРОШЛЕ ПРОГРАМЕ ПОМОЋИ 2006-2021					416 ПОРОДИЦА	

Први Локални акциони план за унапређење положаја избеглица и интерно расељених лица усвојен 2010. за период 2010-2015.

2012. године рађена ревизија Локалног акционог плана са проширењем са категоријом повратника по основу споразума о реадмисији за период 2012-2015.

2016 урађен и усвојен трећи локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интернорасељених лица, повратника по основу споразума о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражилаца азила за период 2016-2020.

Применом локалног акционог плана од 2010. до 2021. стамбено збринуто 267 породица односно 1108 лица.

Економски оснажено 69 породица 270 лица.

Анализом и учешћем у Регионалним програмима акциони план би се потпуно реализовао (по стамбеним програмима 98%).

По облицима збрињавања у периоду од 2010 до 2020. године

1. Откупљено 89 сеоских домаћинстава
2. Додељено је 135 пакета грађевинског материјала
3. Додељена 41 стамбена јединица у колективним зградама
4. Економски оснажено 69 породица
5. Додељене 2 монтажне куће

Укупно: 336 породица или 1374 лица

Укупно са периодом од 2006 до 2021 програме помоћи остварило 416 породица или 1704 лица од тога 43% носилаца домаћинстава су жене.

2.3 Преглед реаговања на мигрантску кризу у период од 2015 до 2022

У складу са појачаним приливом миграната, Влада Републике Србије је 18. јуна 2015. године основала Радну групу за решавање проблема мешовитих миграционих токова коју чине министри пет ресорних министарстава, укључујући представника Комесаријата за избеглице и миграције. Радна група је формирана са задатком да прати, анализира и разматра питања мешовитих миграционих токова у Републици Србији са посебним освртом на проблеме у овој области, даје анализе стања и предлоге мера за решавање уочених проблема и усклађивање ставова надлежних државних органа и других организација и институција које се баве питањем мешовитих миграционих токова.

Имајући у виду велику флукуацију миграната у потреби чији статус није решен као и да постоје индиције и могућност организовања њиховог смештаја у граду Кикинда, предузели смо мере у складу са одлукама које су донеле надлежне институције и Радна група

Град Кикинда је својим досадашњим деловањем доказао да поседује и материјалне и људске ресурсе да обезбеди услове за квалитетно решавање миграционих кретања, а све кроз више од две деценије деловања у трајном интегрисању избеглих, интерно расељених особа, као и реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији.

Један од првих задатака као одговор на мигрантску кризу био је усвајање Локалног акционог плана за унапређење положаја миграната на период 2016-2020. године, где се под појмом мигранти подразумевају сва лица која су морала да напусте територије захваћене ратом и то пре свега из бивших југословенских република (Босна и Херцеговина и Хрватска), лица која су расељена са Косова и Метохије (интернорасељена лица), повратници по основу споразума о реадмисији и тражиоци азила и мигранати у потреби без утврђеног статуса. овим планом дефинисан је општи циљ унапређења положаја миграната а из њега је проистекло 12 специфичних циљева од којих је 6 усмерено ка мигранатима у потреби без утврђеног статуса и тражиоцима азила. Активности предвиђене овим циљевима односе се преваходно на спречавању развоја предрасуда, смањењу већ постојећих, развијању толеранције, смањењу културолошких разлика применом социјалне кохезије.

Препознајући хитност деловања на кризу која се односи на решавање проблема мешовитих

миграционих токова, град Кикинда је крајем 2015. године, након неколико састанака са представницима Комесаријата за избеглице и миграције, определила објекат за прихват, дефинисала мере, активности, људске, финансијске и друге ресурсе неопходне за пружање ургентног смештаја мигрантима и неометаног приступа њиховим правима.

У исто време одржано је неколико састанака са институцијама чије ће пружање услуга бити неопходно приликом отварања прихватног центра. Састанци су одржани ради анализе капацитета тих установа, уочавање проблема које могу настати приликом повећања обима пружања услуга, анализа људских и материјалних ресурса. Првенствено су разговори вођени са здравственим институцијама, Заводом за јавно здравље, Јавним предузећима који обављају комуналне услуге, представницима Полицијске управе.

На основу закључених потреба свих наведених институција укључили смо се у пројекат „Јачање капацитета и пружање помоћи у решавању избегличке кризе“ и уз свесрдну помоћ УНДПа предложили неколико пројеката ради оснаживања институција и адекватне припреме за одговор на новонасталу ситуацију.

У 2016. години Град је уз финансијску помоћ Комесаријата за избеглице и миграције расписала и спровела два тендера за адаптацију објекта за прихват и смештај. Радови су били обимни и захтевни собзиром да је објекат био прилично руниран и запуштен. Прихватни центар је оспособљен и потпуно реновиран, отворен почетком априла 2017. године.

Укључивањем у пројекат „Јачање капацитета и пружање помоћи у решавању избегличке кризе“, обезбеђивањем објекта за прихватни центар на територији града Кикинде, усвајањем Локалног акционог плана за унапређење положаја миграната за период 2016-2020 године, добру припремљеност најважнијих актера неопходних за функционисање Прихватног центра и пружање најважнијих услуга мигрантима град Кикинда је показала изузетну спремност у решавању актуелне кризе.

Сарадња са релевантним институцијама

Израда Локалног акционог плана урађена је уз стручну помоћ и подршку Комесаријата за избеглице и миграције а у оквиру пројекта “Јачање капацитета и пружање помоћи у решавању избегличке кризе”. Пројекат финансирао је **Амбасада Данске у Србији** а спроводи **Danish Refugee Council Serbia / Дански савет за избеглице** у сарадњи са Комесаријатом за избеглице и миграције Републике Србије.

Опредељени објекат за смештај миграната је реновиран уз финансијску подршку **Комесаријата за избеглице и миграције републике Србије**. У том смеру Кикинда је ангажовала све своје расположиве стручне кадрове и институције како би објекат што пре постао функционалан и приведен основној намени - прихвату и смештају миграната. Капацитет објекта је 240 лежаја, распоређених у 22 собе, поседује адекватан број санитарних чворова, дечији кутак, простор за обављање разних радионичарских активности, санитарни пропусник урађен по прописма Завода за јавно здравље и мензу која је такође реновирана и опремљена захваљујући међународној организацији за миграције (ИОМ).

Трошкове одржавања објекта (трошкови струје, гаса и одношења смећа) финансира такође Комесаријат. У период од две године (од почетка радова на Центру до данас- 2022) за функционисање Центра, Комесаријат је извршио пренос средстава Граду у висини близу 70 милиона динара.

Неформално образовање у самом Прихватном центру спроводи невладина организација СОС Дечија села којима смо веома захвални јер својим окупационим активностима деца и младима чине да има дани у објекту протичу квалитетно.

Такође део активности у самом Центру спроводи и **Цвени крст** града Кикинде и уједно повезује са активностима које се односе и на домаће становништво а у 2017. години вршио припрему и дистрибуцију хране за Центар.

Центар за социјални рад је присутан према свом плану и програму рада и остварује добру сарадњу са мигрантима којима је потребна подршка.

Здравствене институције су показале изузетну спремност у пружању помоћи у лечењу. Први сусрет са станарима прихватног центра имало је Гинеколошко одељење градске болнице. Сарадња особља са гинеколошког одељења са младим мајкама и трудницама је било изузетно велика на обострано задовољство. Само у 2017 години од априла месеца до краја године, рођено је шесторо деце. Сарадња Дома здравља са присутним лекарским особљем испред организације ЦРС (CRS) је свакодневна са добром комуникацијом.

Образовање – сва деца школског узраста похађала су школе и то три градске и једну сеоску (школске 2017/18 године 18-оро деце похађало редовну наставу у четири основне школе док 9-оро ученика похађало наставу у средњој Техничкој школи). Настављено је и у школској 2018/2019 години. Предшколски припреми програм похађало једно дете. Превоз је био обезбеђен од стране ЈП „Аутопревоз“ а финансиран се од стране Комесаријата и Града Кикинде.

Све друге институције почев од спортских организација, Народног музеја, Народног позоришта па до организација цивилног друштва су веома отворене за сарадњу и спровођење активности које се одвијају према њиховим програмима, а у сарадњи са локалним становништвом.

Велику и несебичну подршку смо имали и још увек имамо од УНДПа захваљујући доброј комуникацији и разумевању.

Јачајући капацитете Јединице локалне самоуправе и указујући на проблеме које као Град можемо имати прихватам и смештајем миграната, оснажени смо кроз неколико пројеката.

Подршка образовању

У Башаиду, селу надомак мигрантског центра, средствима ЕУ а у реализацији УНДПа реконструисан је објекат за предшколско образовање и васпитање „Маслачак“, а у сврху пријема деце миграната предшколског узраста. Вредност радова и опремања у износу од 50.000 ЕУР. Такође је у 2021 реновиран простор библиотеке у ОШ “Фејеш Клара” и вртић у Руском Селу. Вредност радова износила је око 30.000 ЕУР.

Подршка ЈКП

Због проблема са преливним системом септичке јаме ЈП „Кикинда“ празни садржај три пута недељно како би спречили последице по животну средину и здравље људи;

Како би се очували капацитети ЈКП-а да на адекватном нивоу одговори и на потребе миграната не занемарујући потребе локалног становништва, а захваљујући средствима ЕУ, УНДП је набавио цистерну за третман септичких јама вредности 62,500 ЕУР која је испоручена априла 2018. године;

Трошкове транспорта сноси у целости Комесаријат.

Подршка здравственом сектору

Средствима ЕУ а посредством Светске здравствене организације и Канцеларије за пројектне услуге УН-а (УНОПС), Дом здравља Кикинда добио је специјализовано транспортно возило, укупне вредности 21.000 евра како би се унапредила доступност и ефикасност услуга медицинског транспорта и олакшао приступ установама секундарне и терцијарне заштите. Претходно, ДЗ је имао свега четири употребљива возила и обавезу транспорта до Новог Сада (104 км удаљен) и Београда (135 км) на дневном нивоу;

Како би се осигурала ефикасност у ситуацијама које живот значе, посредством УНДП ангажован је један возач, једна медицинска сестра и лекар. Ради се о младим људима којима је ово први посао.

Завод за јавно здравље Кикинда са крајње скромним бројем запослених, је надлежан за микробиолошке анализе читавог Севернобанатског округа кроји броји преко 160.000 становника. Завод на годишњем нивоу обави преко 90.000 анализа. Очување јавног здравља у директној је вези са ефикасношћу рада завода за јавно здравље тј. брзином и поузданошћу дијагностике чему ће допринети и апарат који дониран од стране СЗО/УНОПС укупне вредности 20.000 Евра;

Подршка Центру за социјални рад Кикинда

Центар за социјални рад пружа подршку преко 9,500 корисника годишње укључујући и децу мигранте без пратње као и све друге кориснике из мигрантске популације који су потреби за услугама социјалне заштите. Због недовољног броја запослених, а услед повећаног обима посла, специфичности и осетљивости питања социјалне заштите миграната (старатељство, заштита од породичног насиља, породично световање), посредством УНДП ангажован је још један стручни радник који пружа помоћ како локалној, тако и популацији миграната;

Радови у мигрантском центру

У прихватном центру, ЕУ је посредством Међународне организације за миграције, омогућила изградњу дечијег игралишта, кухиње и трпезарије (површине 500 м²) укупне вредности 184.000 ЕУР. Поменута активност је реализована из средстава МАДАД фонда ЕУ. Донације се настављају и то од стране ИОМа као што је изградња био система за пречишћавање и одвођење санитарних вода на соларни погон, реновирање санитарних чворова, увођење централног грејања.....

Изградња заједништва и толеранције

УНДП и ИОМ заједнички раде на унапређењу разумевања, интер-културалне размене у том

контексту организовано је више активности у којој су учествовали заједно и мигранти и локално становништво: заједничка акција сређивања тениских терена у оквиру СЦ Језеро где су најмлађи учили основе тениса заједно са члановима ТК Језеро, посету Музеју Кикинда, организована акција садње 400 садница у Банатској Тополи у сарадњи са локалних удружењима грађана као и сарадњу са ОШ “Ђура Јакшић” у реализацији активности „Шта знаш о саобраћају“.

Такође Центар друштвених активности РОД је на основу три конкурса Комесаријата усмерена ка развоју толеранције реализовао пројекте „Кикинда без граница“ и „Додај лопту пружи руку“ и „ Небо је граница“ кроз које су деца, млади и жене из Прихватног центра имали различите активности, заједно са локалним становништвом, усмерене ка толеранцији и разбијању предрасуда. Такође у 2021 години реализовали су вишемесечни пројекат „ Пут ка бољем сутра“ коју је подржала и финансирала Међународна организација за миграције (ИОМ)

Све ове активности допринеле су да је становништво изузетно добро разумело мигрантску кризу и прихватили нове становнике са свим њиховим културним и верским разликама.

Према подацима Центра за прихват миграната у Кикинди од 2017. до краја 2021 године на вишемесечном смештају је било у просеку 250 лица (дневни просек) а евидентирано близу 18.479 лица.

Од 2017. године до краја 2018. на смештају искључиво породице са децом, а од краја 2018 до данас на смештају самци (Бангладеш 90%, остало Авганистан, Пакистан, Ирак)

Лица која се краће задржавају су из Сирије, Либана, Марока, Алжира, Сомалије.

Овим путем, захваљујемо се свим међународним организацијама, министарствима, организацијама цивилног друштва, здравственим, културним, образовним организацијама на досадашњој помоћи и труду да побољшамо и створимо хумане услове за живот свих миграната присутних у Центру, а посебно се захваљујемо Комесаријату за избелице и миграције на несебичној и финансијској, саветодавној и практичној помоћи у решавању свакодневних задатака, а и будућих изазова.

ПОГЛАВЉЕ 3: Анализа ситуације, спорна питања и закључци

МЕТОДОЛОГИЈА

Анализа контекста или радног окружења (спољашње и унутрашње снаге и слабости) је обухватила четири врсте квалитативних анализа:

1. Преглед документације,
2. Анализу стања (SWOT),
3. Анализу заинтересованих страна, и
4. Анализу проблема.

3.1 Преглед документације обухватио је неколико кључних националних стратешких докуманата релевантних за ову област, актуелни законски оквир који регулише питања избеглих лица у Републици Србији, стратешка документа Града Кикинда и реализоване и актуелне пројекте и програме намењене избеглим, ИРЛ, повратницима и мигрантима у Граду Кикинда.

Међународни, национални и локални стратешки документи од значаја за питања избеглих, интерно расељених лица, повратника и миграната су:

Положај избеглих, интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији у нашој земљи регулисан је са међународним, националним, градским и локалним стратешким документима релевантним за питања од значаја за наведене групе, као и актуелним законским оквиром који регулише положај предметних група у нашој земљи.

Имајући у виду да је Република Србија земља са највећим бројем избеглица и интерно расељених лица у региону, као и да је током деведесетих година XX века са просторе бивше Југославије трајно или привремено дом напустило готово два милиона становника, јавила се потреба за регулисање статуса наведених група.

Њихов положај је регулисан следећом правном регулативом:

• Конвенције

- Жевенска Конвенција, (1949 година), регулише рад Црвеног крста и успоставља хуманитарне принципа по којима се поступа према ризичним категоријама људи (посебно према рањеницима, болеснима, немоћнима, старим особама, деци испод петнаест година, бременитим женама и мајкама са децом испод седам година) које су принуђене да напусте своје домове и државу порекла;
- Конвенција УН о статусу избеглица (1951 година), регулише правни статус и субјективитет избеглице, помоћи, права и обавезе које уживају у земљи у којој се налазе.

• Декларације

- Сарајевска декларација (2005. година), представља свечану изјаву о договору министара надлежних за питање избеглица и расељеног становништва у Србији, Црној Гори, Босни и Херцеговини и Хрватској о појединачним и заједничким активностима које треба преузети до краја 2006. године, уз помоћ представника међународне заједнице, у циљу осигурања праведног и трајног решења питања избеглица и прогнаних лица у наведеним земљама, у складу са програмима повратка, заједничким споразумима и националним стратегијама именованих земаља, као и међународним Конвенцијама које уређују заштиту избеглица.

• Закони

- Закон о избеглицама (1992. године – измене и допуне 2002. 2010. и 2012. године) регулише збрињавање (ради задовољавања њихових основних животних потреба, односно пружања помоћи у процесу интеграције), лица која су услед догађаја од 1991. до 1998. године (и њихових последица), избегла или прогнана из бивших југословенских република на територију Републике Србије, (а не

могу или због страха од прогона или дискриминације не желе да се врате на територију са које су избегла), укључујући и лица која су се определила за интеграцију;

- Закон о управљању миграцијама (2012. година), уређује управљање миграцијама, начела, орган надлежан за управљање миграцијама и јединствени систем прикупљања и размене података у области управљања миграцијама;

- Закон о Црвеном крсту (2005. година.) регулише положај, функцију, изворе финансирања, област деловања, активности, (хуманитарне послове), наведене организације, које обавља кроз различите облике помоћи, (услуга), угроженим групама људи, у случају ратних 5 сукоба, природних, еколошких или других несрећа и у случају стања потреба за социјалном заштитом и збрињавањем;

- Закон о азилу и привременој заштити (2018) уређује статус, права и обавезе тражилаца азила и лица којима је одобрено право на азил и привремена заштита, начела, услови и поступак за одобрење и престанак права на азил и привремену заштиту, као и друга питања од значаја за азил и привремену заштиту.

• Стратегије

- Национална Стратегија за решавање питања избеглица и интерно расељених лица за период од 2015. до 2020. године, утврђује активности којима Република Србија, у сарадњи са различитим субјектима на међународном и националном нивоу, обезбеђује избеглицима трајна, одржива и примерена решења кроз приступ свим правима, услугама и ресурсима на једнаким основама као и држављанима Републике Србије, а интерно расељеним лицима ефективно побољшање услова живота у току расељења и потпуну социјалну укљученост. Наведеном Стратегијом се активно стварају услови за квалитетан, достојанствен и сигуран живот избеглица и интерно расељених лица у Републици Србији и активно помаже њихов повратак у место порекла (у припреми нова Стратегија);

- Стратегија за смањење сиромаштва у Србији, (2002. година), представља целовит план активности усмерен на смањење кључних аспекта сиромаштва стварањем материјалних и других предуслова и пружање шанси свакоме да обезбеди егзистенцију себи и својој породици.

- Стратегија за управљање миграцијама (2009. године), је донета у циљу дефинисања јасне миграционе политике и планског и организованог управљања миграционим токовима у нашој земљи, уз одговарајући допринос регулисању миграција на регионалном и глобалном нивоу;

- Стратегија превенције и сузбијања трговине људима посебно женама и децом и заштите жртава 2017 – 2022 - има за циљ да обезбеди свеобухватан и континуиран одговор друштва на трговину људима, у складу са динамиком нових изазова, ризика и претњи, на тај начин што ће се унапредити систем превенције, помоћи и заштите жртава и сузбијање трговине људима, посебно женама и децом.;

- Стратегијом реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији, (2009. године), се предлажу мере и активности, чијом ће се реализацијом системски и организационо створити услови за ургентно збрињавање и одрживу интеграцију посебно угрожених група повратника, (нарочито Рома), као и њихово оспособљавање за самосталан и (са осталим грађанима), равноправан живот;

- Стратегијом очувања и јачања односа матичне државе и дијаспоре и матичне државе и срба у региону успоставља се континуитет у очувању и јачању односа матичне државе и дијаспоре и идентитета наших држављана и сународника који живе ван граница Србије (2011);

- Стратегијом за унапређивање положаја Рома у Републици Србији, (2009. године), се постављају основе за унапређивање положаја Рома у Републици Србији и смањење разлике између ромске популације и осталог становништва у нашој земљи;

- Стратегија о економским миграцијама Републике Србије за период 2021–2027. године - стварање привредног и друштвеног амбијента за успоравање одласка радно способног становништва, јачање веза са дијаспором, подстицање повратних и циркуларних миграција, као и привлачење странаца различитих образовних профила.

- Стратегијом супротстављања ирегуларним миграцијама у Републици Србији, (2018. године), за период од 2018. до 2020. године се доприноси повећању регуларности миграционих токова и успешном управљању миграцијама на границама и територији Републике Србије ради заштите безбедносних потреба и развојних интереса Републике Србије и њених грађана, с једне стране и потребе поштовања универзалних људских права и слобода, у контексту миграција, с друге стране;

- Стратегија за младе 2015-2025 представља кључни механизам остваривања, координације и унапређења омладинске политике којим се ствара подржавајућа средина у којој се иницијативе младих подстичу и уважавају.

• Уредбе

- Уредба о збрињавању избеглица (1992. година), регулише начин и обим пружања помоћи у збрињавању избеглица који обављају Комесаријат за избеглице, други државни органи и посебне организације, органи општина, града Београда и аутономних покрајина, Црвени крст, хуманитарне, верске и друге организације и грађани у складу са законом;

- Уредба о ближим условима и мерилима за утврђивање реда првенства за решавање стамбених потреба избеглица, уређује услове и мерила на основу којих избегла лица остварују предност у решавању својих стамбених потреба;

- Уредба о ближим условима и мерилима за утврђивање реда првенства за решавање стамбених потреба избеглица (за сваку годину у периоду 2016.-2020. године)

- План реаговања у случају повећаног прилива миграната са проценом потреба (2015. година)

- Уредбе о утврђивању Програма подстицаја за спровођење мера и активности неопходних за достизање утврђених циљева из области управљања миграцијама у јединицама локалне самоуправе

- Уредба о мерилима за утврђивање приоритета за смештај лица којима је признато право на уточиште или додељена супсидијарна заштита и условима коришћења стамбеног простора за привремени смештај, (2018. година), утврђује мерила за утврђивање приоритета за смештај лица којима је признато право на уточиште или додељена супсидијарна заштита и услови коришћења стамбеног простора за привремени смештај;

- Уредба о начину укључивања у друштвени, културни и привредни живот лица којима је одобрено право на азил, уређује начин укључивања у друштвени, културни и привредни живот лица којима је одобрено право на азил;

- Миграциони профил РС 2021;

- Ставови грађана наше државе о тражиоцима азила,

- Став грађана према избеглицама, интерно расељеним лицима и тражиоцима азила (2015. година)

- Истраживања ставова и намера становништва о пресељењу и утврђивање утицаја миграција на демографско старење у четири локалне самоуправе у циљу формулисања препорука за креирање мера популационе политике-2019- Географски факултет

- Карактеристике и ставови висококвалификоване дијаспоре и повратника–истраживање Министарство без портфеља 2018.

Локална стратешка документа значајна за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица, повратника и миграната у Граду Кикинда:

- План развоја Града Кикинде за период од 2022 до 2027. године,

- Локални акциони план за унапређење положаја миграната 2016-2020

У ранијим локалним стратешким документима избегла и ИР лица су поменута као посебно осетљива друштвена група, али нису препозната као приоритетно угрожена, јер се број лица са формалним статусом избеглице стално смањује због регулисања држављанства и добијања личне карте, па су ова лица по стицању личне карте равноправна са домицилним становништвом у коришћењу свих облика помоћи и подршке. Проблеми и потребе избеглих, ИР лица, повратника и миграната се не посматрају изоловано од осталих угрожених група.

Најважнији закључци анализе документације су следећи:

Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица дефинише основне правце деловања - обезбеђивање услова за повратак и обезбеђивање услова за локалну интеграцију, што је потпуно у складу са међународно прихваћеним циљевима за решавање положаја ове групе грађана.

Остале наведене националне стратегије пружају основу и дају смернице за развијање мера и акција у области локалне интеграције избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији којима се може допринети унапређењу њиховог животног стандарда и укупног друштвеног положаја.

Новина је Акциони план за период 2021–2023. године са спровођење Стратегије о економским миграцијама Републике Србије за период 2021-2027. године представља документ јавне политике који се доноси ради операционализације и остваривања општег и посебних циљева утврђених Стратегијом о економским миграцијама Републике Србије за период 2021-2027. Овом Стратегијом као нове категорије миграната препознајемо лица која су радно способно становништво у унутрашњој и спољној миграцији, затим дијаспору и повратнике из иностранства. Спровођењем стратегије на локалном нивоу омогућиће се идентификовања најефикаснијих решења за управљање економским миграцијама.

Досадашња пракса и резултати реализације предходних локалних акционих планова за унапређење положаја избеглица, интернорасељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији, показала је све више разумевања и спремности локалне заједнице у спровођењу програма њихове интеграције и реинтеграције. Градске службе су пружале сву подршку из свог домена у реализацији пројеката. Оно што је било веома видљиво јесте пријава све већег броја такозваних «скривених» лица који су у потреби за неким видом помоћи (у већини случајева у питању је стамбено збрињавање). То су лица која су дуги низ година сопственим снагама и средствима покушавали и материјално и стамбено да се обезбеде. Добром координацијом свих служби и сарадњом са локалним медијима и ова група становника је добила могућност да постану крајњи корисници свих програма помоћи који се спроводе, а који су утврђени и предходним и овим локалним акционим планом.

Сарадња на локалном нивоу и координација са републичким органима а посебно са Комесаријатом за избеглице и миграције Републике Србије, нови задатак и савладавање нових проблема који се могу појавити, свакако је неопходна и од великог значаја, а посебно у пољу задатака и радњи на прихвату и збрињавању миграната.

Континуирана подршка актера на локалном нивоу је од изузетног значаја у решавању и превазилажењу мигрантске кризе. Управо овакав приступ и вертикална координација између централног и локалног нивоа власти допринели су бржем и организованијем одговору на тренутну ситуацију у погледу прилива миграната.

3.2. Анализа стања у локалној заједници по питањима унапређења положаја миграната кроз спровођење мера и активности у области управљања миграцијама, извршена је кроз идентификовање досадашњих активности и резултата у овом домену и сагледавања позитивних капацитета и слабости локалне заједнице, као и могућности и препрека са којима се суочава у свом радном окружењу.

Анализа стања допринеће идентификовање проблема у пољу негативних миграција и омогућити мапирање циркуларних миграција и дијаспоре као развојних потенцијала локалне заједнице

У Н У Т Р А Ш Њ Е	<u>Снаге</u>	<u>Слабости</u>
	<p>Политичка воља База података Постојање буџетске линије Стручни људски ресурси Добро организован центар за социјални рад Добро организован невладин сектор Сарадња локалне самоуправе са НВО Добри технички и административни капацитети Постојање информативног система Добра мрежа месних заједница Постојећи центар за образовање одраслих Постојање стручних средњих школа у граду Добра спортска инфраструктура као база даљег развоја туризма и анимације младих Добра комуникација привредника и локалне самоуправе Постијање индустријских зона Добар јавни превоз</p>	<p>Недовољно података о миграторном стању у граду Недовољни капацитети и непознавање миграторне политике као развојне шансе локалне заједнице Неорганизованост, неактивност, неинформисаност корисника Смањење броја становника и старост популације Неусклађеност школског образовног система са потребама привреде (недостатак занатлија и мајстора) Недовољни капацитети и непознавање проблематике у раду са тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса Недовољна сарадња институција система на решавању проблема ове популације Непостојање развијених мера и програма за (ре)интеграцију повратника; Неинформисаност становништва о феномену трговине људима као и мешовитим миграцијама Ограничена финансијска средства локалне самоуправе, а тиме и фондова локалне самоуправе за помоћ угроженим категоријама Недостатак повезаности база различитих институција Немогућност добијања информација/ података од појединих републичких институција</p>
С П О Љ А Ш Њ Е	<u>Могућности</u>	<u>Препреке</u>
	<p>Подршка КИРС Постојање Националних стратегија Могућност изградње социјалних станова за све категорије миграната (држављане РС) Приступ донаторским фондовима Програми Националне службе за запошљавање Сарадња са Дијаспором Повратак Кикиндана из иностранства Постојање индустријске зоне Долазак великих страних инвеститора у непосредну близину Кикинде</p>	<p>Нестабилна политичка и економска ситуација у земљи Спора имплементација националних стратегија Неизвесност у погледу развоја мигрантске кризе Недовољно развијена јавна свест о миграцији становништва као друштвеном феномену Сива економија Наставак пандемије</p>

Најважнији закључци ове анализе су:

- Недовољно познавање материје која се односи на област управљања миграцијама и важност ове теме као почетне тачке у решавању депопулације становништва, „одлива мозгова“, незапослености....
- Недовољан број људских капацитета који се баве овом темом.
- Недовољно се користе стручни људски капацитети и недовољно искоришћавају могућности да се средства прибаве изван локалне средине. То је уско повезано са недостатком праксе успостављања партнерства између јавног и невладиног сектора.
- Пословни сектор је врло мало и незнатно укључен у решавање проблема локалне заједнице у целини, а самим тим и свих категорија миграната.
- Искуство установа, невладиних организација и локалне самоуправе у припреми пројектних предлога и спровођењу пројеката отвара могућност добијања донаторских средстава која су неопходна за испуњење свих активности локалног акционог плана што би требало да допринесе превазилажењу препрека као што су неповољна политичка и економска ситуација у земљи.
- Локална заједница има значајне капацитете за спровођење мера и активности у области управљања миграцијама, а за унапређење положаја мигрантских категорија. Локална власт је отворена за сарадњу са свим релевантним факторима за решавање проблема и положаја миграната, али као јединица локалне самоуправе зависи од одређених средстава и ресурса које централна власт уступа Граду за решавање ових проблема.
- Капацитети за рад са мигрантима у потреби без утврђеног статуса и тражиоцима азила као и жртвама трговине људима нису на истом нивоу и у потреби су за подршком док о економским мигрантима тј суграђанима који су на привременом раду у иностранству се веома мало говори, па тако и мере за њихов повратак и реинтеграцију нису дефинисане .
- О циркуларним миграцијама локална самоуправа би требала да ради на изради планског документа, поред овог, којим би овој категорији пружила могућност за останак у граду и шансу да своје развојне капацитете усмере ка развоју локалне заједнице (**нпр план акције за младе**), а тиме се смање негативне миграције.
- Слаба веза дијаспоре и матице, непостојање базе и људских ресурса који се баве овом облашћу.

3.3. Анализа заинтересованих страна

Овом анализом идентификују се кључне заинтересоване стране за спровођење мера и активности у области управљања миграцијама а за унапређење положаја миграната у Граду Кикинда, које су диференциране на:

- крајње кориснике/це услуга (различите групе избеглих, интерно расељених, повратника и миграната), и
- кључне partnere локалној самоуправи у развијању и примени мера и програма.

Крајњи корисници/це Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих, ИРЛ, повратника и миграната су:

- избеглице
- интерно расељена лица
- повратници по основу Споразума о реадмисији
- тражиоци азила
- мигранти у потреби без утврђеног статуса
- жртве трговине људима
- економски мигранти
- повратници из дијаспоре

Градска управа Кикинде обезбеђује општи оквир, локалну регулативу и услове за реализацију подршке свим категоријама миграната у локалној заједници.

Повереништво за избеглице, као део Градске управе врши поверене послове, у оквиру своје основне делатности и координацију различитих програма који се односе на помоћ свим категоријама миграната.

Кључни партнери локалној самоуправи су:

1. **Комесаријат за избеглице РС (КИРС)** обавља координацију различитих програма за избегле, интерно расељене и повратнике, преко повереника и кроз сарадњу са локалном самоуправом;
2. **Центар за социјални рад града Кикинда** у оквиру својих надлежности прописаних законом као и Правилником на нивоу Града обавља одређене активности и пружа услуге из области социјалне заштите;
3. **Црвени Крст Кикинда** кроз своју основну делатност;
4. **Полицијска управа Кикинда** у оквиру својих надлежности и овлашћења обавља активности на сузбијању илегалних миграција, контроли пограничног појаса, регистрацији миграната.
5. **Национална служба за запошљавање, филијала Кикинда** кроз националне програме samozapošljavanja и запошљавања, даје одређене приоритете и избеглим и ИРЛ, а усвајањем Акционог плана о економским миграцијама велику улогу има у спровођењу унапређење сарадње дијаспоре и матице и подстицање транснационалног предузетништва, стварање услова за праћење, подстицање и подршку циркуларним и повратним миграцијама, стварање услова за ефикасније управљање унутрашњим миграционим токовима. ;
6. **Образовне институције** (основне и средње школе) укључују у образовни систем избегле, ИРЛ и повратнике под једнаким условима као и за све друге ученике;
7. **Здравствене институције** односно Дом здравља пружа различите услуге из свог домена рада;
8. **Покрајински фонд за пружање помоћи избеглим, расељеним лицима и сарадњу са Србима у региону** спроводи различите програме помоћи намењене избегличкој и расељеничкој популацији која живи на територији Покрајине Војводине;
9. **Међународне и домаће НВО**, као што су ДРЦ, УНХЦР, ХЕЛП, УНДП, ИОМ, СДЦ, ГИЗ, ХЦИТ, НХЦ и друге, чија се активност огледа у имплементацији донаторских програма у области становања, доходовних делатности и правне помоћи;
10. **Министарство за рад запошљавање, борачка и социјална питања** кроз систем социјалне заштите обезбеђује остваривање свих законом предвиђених права у овој области за све категорије миграната.

3.4. Анализа проблема

Анализа проблема је показала да су главни проблеми избеглих, ИРЛ лица, повратника и миграната у Граду:

1. **Нерешено стамбено питање:** овај проблем имају избегла, ИРЛ и повратници који станују у приватном смештају (проблеми плаћања закупа и режијских трошкова) и лица која живе у сопственим објектима (неусловни објекти, недовршени објекти или мали стамбени простор); Након имплементираних програма помоћи предходном периоду, остао је мањи број незринутих породица избеглица док се повећава број породица повратника по основу споразума о реадмисији.

Незапосленост: На евиденцији незапослених се налази више од 90% лица која спадају у различите категорије теже запошљивих. Половину незапослених чине они без квалификација 40% тражилаца запослења је старије од 50 година, 50% старије од 45 година. Велики број дугорочно незапослених (60% је на евиденцији дуже од 12 месеци, од тога 20% дуже од 5 година) . не може се идентификовати број незапослених лица из идећене категорије миграната али можемо рећи да се већина избеглих, ИРЛ и повратника се баве привременим и повременим пословима који нису регистровани и другим облицима стицања зараде у сивој економији;

2. **Тешкоће око прибављања докумената** из државе порекла, права из пензијског и инвалидског осигурања у држави порекла, проблеми лица која нису била на регистрацији 2004./2005. године и тиме изгубила избеглички статус па регулисање докумената у Републици Србији изискује велике трошкове, а не могу остварити ни здравствено осигурање. Овај проблем се све више идентификује код повратничке популације (По основу споразума о реадмисији);

3. **Отежано располагање сопственом имовином у земљама и/или местима порекла:** овај проблем се манифестује на локалном нивоу, али његово решавање је везано за националне институције и сарадњу Србије са бившим републикама СФРЈ.

4. **Неизвесност** у даљем развоју мигрантске кризе и непознавање мигрантских рута у будућности отежава адекватно припремање Града да одговори на изазове те врсте.

5. **Демографске промене.** У граду Кикинди је негативна стопа природног прираштаја константно присутна и повећава се из године у године. Анализа структуре становништва по великим добним групама указује на неповољну старосну структуру становништва са високим индексом старења од 1.0.

Процес старења у Граду Кикинда дошао је до границе критичности, јер је индекс старења дошао до односа 1:1 (однос броја лица преко 60 година и броја лица испод 20 година).

Према подацима пописа становништва, у Кикинди је пописано 59.511 становника у 21.768 домаћинстава. Када се ово упореди с 67.002 становника колико их је регистровано у Кикинди 2002. године, јасно се види пад броја становника за 7.491 особа, то јест за 11,5%. Као што је и помињано у овом документу, град Кикинда је спремна да се ситемским и планским мерама супротстави оваквим трендовима, кроз активне мере политике демографског развоја.

3.4.1. Важан сегмент анализе проблема односи се и на реализацију пројеката и програма у складу са циљевима дефинисаним у претходном Локалном акционом плану.

У наставку се налази преглед претходних циљева и реализације.

Специфичан циљ 1: У периоду од 2016 - 2020. године трајно решити стамбено питање за најмање 70 породица избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији откупом најмање 70 одговарајућих домаћинстава са окућницом;

Збринуто 39 породица. Због избијања пандемије КОВИД 19 био је смањен број доступних фондова те предвиђени број стамбено збринутих породица повратника по споразуму о реадмисији није испуњен.

Специфичан циљ 2: У периоду од 2016 - 2020. године трајно решити стамбено питање за најмање 40 породица избеглих, интерно расељених и повратника, кроз доделу пакета грађевинско материјала за адаптацију или довршетак изградње стамбеног објекта;

Додељено 47 пакета грађевинског материјала.

Специфични циљ 3: У периоду од 2016 - 2020. године стамбено збринути најмање 5 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника кроз програм обезбеђивања монтажних кућа.

Према доступним подпројектима РСП додељене 2 монтажне куће- централизован поступак

Специфични циљ 4: У периоду 2016 - 2020. године реализовати програм изградње најмање 40 станова на територији града Кикинда, за социјално становање у заштићеним условима и за давање у закуп са могућношћу откупа, за породице избеглих лица.

У оквиру РСП-а изграђене две стамбене зграде са укупно 41 стамбеном јединицом по програму закупа са могућношћу откупа. До сада 40 станова у откупу 1 у закупу

Специфичан циљ 5: У периоду од 2016 - 2020. године економски оснажити најмање 40 породица избеглих, интерно расељених и повратника кроз програме доходних активности у области повртарства, ратарства, сточарства у сарадњи са Комесаријатом за избеглице и миграције Републике

Србије, Покрајинским фондом за пружање помоћи избеглим и интернорасељеним лицима, Националном службом за запошљавање за започињање сопственог бизниса из ових области;

Недостатак програма који подржавају ову активност довело је до тога да су ове групе миграната и даље у потреби за економском подршком

Економски оснажено 28 породица избеглица и интерно расељених. Број породица повратника по споразуму о реадмисији није испуњен због недостатка програма усмерених ка њима.

Специфичан циљ 6: У периоду од 2016 - 2020. године економски оснажити најмање 20 избеглих, интерно расељених и повратника укључивањем у програме преквалификације и доквалификације, у сарадњи са Националном службом за запошљавање, Саветом за запошљавање Кикинда, , покрајинским Секретаријатом и невладиним организацијама.

Није било програма. У сарадњи Повереништва и Центра друштвених активности „ РОД“ Кикинда (удружење грађана), кроз њихов пројекат , а који се односио на спровођење Јавних радова укључено је 3 лица из избегличке популације и 4 из повратничке. На овај начин је остварена сарадња цивилног и јавног сектора.

Специфични циљ 7: У периоду 2016 - 2017. обезбедити услове за смештај и збрињавање до 300 миграната у потреби без утврђеног статуса, изградњом транзитног центра у сарадњи са надлежним органима Републике Србије.

Објекат за смештај тражиоца азила налази се изван града, на путезу између Кикинде и села Банатска Топола. Изграђен је седамдесетих година и припадао је пољопривредном предузећу “29. Новембар”.

Сам објекат има близу 1000 квадратних метара, смештајног капацитета 250 до 300 људи. Од 2017. године до сада континуирано се изводе радови на објекту ради постизања максималне условности за боравак већег броја миграната којима овај центар углавном служи за краћи боравак на путу до жељене дестинације.

У објекту 24 часа бораве запослена лица Комесаријата, окупационе активности свакодневно спроводе представници Међународне организације за миграције (ИОМ). Такође захваљујући домаћим и страним пројектима који се односе на Јачање капацитета локалних самоуправа у одговру на мигрантску кризу у сарадњи са локалним невладиним организацијама (ОЦД) одржавају се и активности које промовишу толеранцију, разумевање и отклањање ксеофобије када је у питању присуство и боравак миграната у локалној заједници.

Специфични циљ 8: У периоду од 2016 - 2020. године промовисати и јачати толеранцију и разумевање потреба тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса на територији града Кикинде отклањањем предрасуда локалне заједнице развојем дијалога кроз унапређење квалитета живота у локалној заједници опремањем простора за здравствене, едукативне, културно-уметничке и друге услуге, опремањем дечијих и спортских игралишта.

Специфични циљ 9: У периоду од 2016 - 2020. континуирано спроводити активности усмерених на разумевање културолошких различитости између миграната у потреби без утврђеног статуса и/или тражилаца азила и примајуће средине организовањем тематских радионица и других активности усмерених ка бољем разумевању потреба миграната.

Специфични циљ 10: У периоду од 2016-2020. године организовати најмање 4 округла стола, трибина и радних састанака на тему бољег упознавања локалне самоуправе и других пружаоца услуга на локалном новоу са правним оквиром за управљање мешовитим миграцијама.

Специфични циљ 11: Јачање капацитета институција локалне самоуправе у управљању миграцијама кроз обуку кадрова за израду пројектних предлога у циљу обезбеђивања средстава намењених мигрантима; организовањем радионица и круглих столова на тему управљање миграцијама

Специфични циљ 12: Побољшање квалитета услуга тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса кроз јачање капацитета локалних комуналних, здравствених и других пружалаца услуга на територији града Кикинде.

Циљеви од 8-12 спроведени и описано у делу Реаговање и одговор локалне самоуправе на мигрантску кризу

На основу спроведених програма може се закључити да је Град Кикинда са својим стручним капацитетима показала велику спремност у реализацији циљева задатих у раније усвојеним локалним акционим плановима, а све то на основу сталне анализе потреба и видљивости пројеката и резултата.

Остварени циљеви су показали да је постоји велики број заинтересованих лица која чине циљну групу, а на основу редовне анализе потреба утврђују се нови циљеви са новим задацима.

У периоду израде овог документа у складу са смерницама Комесаријата формирана је база лица која су у још увек у потреби за неким видом стамбеног збрињавања. Пријавило се 26 породица односно 78 лица. Ова база и подаци који се на овај начин прикупљају дају нам смернице у даљем утврђивању стања на терену и потреби за програмима стамбеног збрињавања избегличке популације.

Повереништво Града Кикинде на исти начин утврђује потребе и за породице повратника по основу споразума о реадмисији. Усвајањем овог документа и обезбеђивањем позиције у буџету града са одређеним средствима као учешћем Града у доступним програмима обезбедиће се реализација нових циљева.

Општи закључци анализе: спорна питања

Локална заједница и локална самоуправа имају различите капацитете за бављење унапређењем положаја избеглих, интерио расељених лица и повратника, жртвама трговине људима, циркуларним миграцијама, дијаспором као развојним потенцијалом, као што су људски ресурси, одговарајућа развојна документа и стратешки приступ развоју Града, институционализоване организационе целине градске управе чији је мандат унапређење развојних процеса у Граду и различите механизме за подстицање развоја (локални фондови, јавни конкурси итд.).

Потребно је ове већ постојеће механизме и структуре и њихове активности повезати са активностима и мерама у области управљања миграцијама

1. Мигранске категорије које се наводе у овом документу, су врло хетерогена група са разноврсним потребама.

Неопходно је да се издвоје приоритети на које ће овај локални план покушати да одговори, као и да се подстиче активизам и конструктивна сарадња самих корисничких група у процесу реализације Плана.

2. Озбиљност и обим проблема са којима се суочава мигрантска популација намеће плански и фазни приступ њиховом решавању. Ово се нарочито односи на проблем миграторних кретања са којима се суочава локална заједница.

Неопходно је планирати решавање ових проблема кроз потпуно усклађеност програмских и финансијских аспеката плана и уз систематско издвајање дела средстава из локалног буџета и планирање начина за прикупљање средстава кроз различите нове пројекте или привлачење већ постојећих донаторских и кредиторских пројеката.

3. Неизвесност у даљем развоју мигрантске кризе и непознавање мигрантских рута у будућности отежава адекватно припремање града да одговори на изазове те врсте.

Потребно је континуирано радити на јачању и подизању свести запослених у органима државне управе као и институцијама које пружају услуге свим категоријама миграната, са тенденцијом формирања стручних тимова који би се бавили прикупљањем података, анализом стања и потреба у области миграторних кретања становништва Града Кикинде.

3.5 ПРЕПОРУКЕ У СПРОВОЂЕЊУ АНАЛИЗЕ ЗА ПОТРЕБЕ КРЕИРАЊА ПОЛИТИКЕ ПРЕМА МИГРАЦИЈАМА КАО СЕГМЕНТА ПОПУЛАЦИОНЕ ПОЛИТИКЕ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

Као први вид документа који је неопходно изградити је **миграциони профил града Кикинде.**

Миграциони профил Града Кикинде би представљао свеукупан преглед статистика о миграцијама и миграционим политикама у Граду како би актерима који се баве управљањем миграцијама и широј јавности дао свеобухватни увид у стање миграција. Прецизни подаци су неопходни ради планирања и предузимања одговарајућих мера у циљу свеобухватног управљања миграционим токовима. Поред тога што даје преглед свих података о мигрантима служи и као средство праћења миграционих токова и трендова у земљи.

Миграциони профил настоји да идентификује и анализира кључне изазове у области миграција. Примарни подаци за израду овог инструмента су званичне статистике које прикупљају надлежни органи, а у изради документа се користе и подаци међународних организација и стручњака, као и релевантне студије и истраживања. Основна идеја Миграционог профила је да служи као инструмент који ће помоћи локалним актерима у планирању адекватних миграционих политика, као и представницима цивилног друштва и академске заједнице у анализи актуелних миграционих токова.

Ажурирање би се радило на годишњем нивоу па би тако омогућило бољи увид у укупно стање миграција у Гради и региону. Овај документ би имао за циљ да обезбеди надлежним органима у Локалној самоуправи увид у релевантне миграционе трендове и последично омогући развој политика и усвајања потребних прописа у области управљања миграцијама. У међувремену Миграциони профил који израђује Комесаријат за избеглице и миграције стално се унапређује на националном нивоу, а на глобалном се израђује друга генерација профила под називом проширени Миграциони профил.

Ради праћења миграција, утицаја миграција на развој локалне самоуправе, утицаја на демографску слику и популациону политику као и израду Миграционог профила Града, Савет за миграције и радна тела водиће се следећим **анализама и задацима:**

Неопходност унапређења начина прикупљања података о просторној покретљивости становништва

Дефинисање узрока и последица миграција становништва могуће је кроз корелацију са структуром и елементима природних, економских, социјалних, културно-цивилизацијских и других просторних система. Анализе стања и утврђених проблема упутиће на потребу мултидисциплинарних

Локални акциони план за спровођење мера и активности у управљању миграцијама на територији града Кикинде за период 2022-2027

и интердисциплинарних приступа просторној покретљивости становништва, како у научној и стручној анализи, тако и у формулисању општих и посебних препорука и мера миграционе политике од локалног, регионалног до националног нивоа.

За комплексно сагледавање миграционих феномена у циљу постизања адекватне политике према миграцијама становништва и доношење конзистентних мера **предлаже се**: проширивање извора и начина прикупљања релевантних података о миграцијама становништва; усаглашавање методологије прикупљања података о просторној мобилности различитих националних и међународних институција, које имају миграције као предмет интересовања и истраживања; аналитичко укрштање података пописне, миграционе статистике и осталих извора о феномену миграција становништва. Потребна је већа афирмација квалитативних истраживања (анкете, интервјуи, фокус групе) о просторној покретљивости кроз интердисциплинарни и мултидисциплинарни приступ у садржајном и просторном аспекту. Предлаже се и сагледавање приступа миграцијама становништва у законодавној сфери, у стратегијама о демографском, економском и социјалном развоју у студијама животне средине и просторног планирања.

Потреба за бржим и равномернијим економским развојем у функцији смањења пресељавања.

Препознавање и подржавање жељених праваца миграционих кретања становништва са краткорочног, средњорочног и дугорочног аспекта има за циљ да умањи неповољне последице просторне покретљивости становништва, кроз утврђивање фактора и детерминанти миграционих процеса на свим регионалним нивоима и за све типове миграција. Стога је неопходно **изналажење и дефинисање одговарајућих, конкретних мера миграционе политике на локалном нивоу** које ће бити краткорочне, средњерочне и дугорочне. То значи издвајање најургентнијих питања и проблема и њиховог решавања кроз адекватну миграционе политике у циљу заустављања исељавања стручног и образовног кадра, постепеног подстицања повратних миграција унутрашњег и међународног карактера и подстицања дневних и циркуларних миграција

Познато је да се најзначајнији разлози свих облика и типова миграција становништва налазе у економској сфери друштвеног развоја

Подстицање start-up програма циљане групе старости 20-34 године, посебно младих са завршеном високом школом потребно је подстицати развој предузетништва младих, посебно кроз програме започињање првог посла. Истовремено, неопходно је генерално подстицати **развоја малих и средњих предузећа** независно од старости предузетника, јер испитаници запослени у приватном сектору у високом проценту подржавају миграције и имају намеру за пресељавањем.

Сагледавање миграција становништва као шансе за развој

Миграције нису препознате као шанса, већ као проблем, пре свега у сфери психолошких детерминанти демографског развоја, док се препознају као економске варијабле у сагледавању узрока и последица просторне покретљивости становништва. Досадашњи миграциони токови очигледно се нису позитивно рефлектовале на опште друштвени развој, а пре свега у економској сфери, јер су новчана средства стечена миграцијама углавном улагана у некретнине и као помоћ породицама преко дознака. Тако се основни чиниоци не перципирају као добробит породице, а посебно као добробит друштва и државе и у целини. Зато је **потребна едукација у овом правцу и помоћ државе и локалне самоуправе да се капитал миграната из иностранства преусмерава ка инвестицијама у привредни развој**, преко афирмисања приватног предузетништва становништва из дијаспоре у Србији (транснационално предузетништво).

Неопходност смањења емиграције стручних и образованих лица

Потребне су ургентне и конкретне мере вишег нивоа привредног и друштвеног развоја које ће омогућити адекватне послове за стручне и високообразоване кадрове и извеснију будућност живота најобразованије популације у Србији. На локалном нивоу потребно је усмерити активности друштва на популацију потенцијалних миграната (посебно на стручне и високообразоване кадрове)

За решавање проблема исељавања најважнији је економски развој, обезбеђивање адекватних послова, креирање боље плаћених радних места и перспективе пословног напредовања, односно подизање нивоа животног стандарда и очувања животне средине.

Подстицање сезонских, циркуларних и дневних, миграција у циљу стабилизовања миграционих токова.

Ови типови миграција становништва су важан сегмент за побољшање економског стања и животног стандарда појединца и породице, као фактора останка. И кад су у питању унутрашње и међународне миграције овај тип кретања становништва је компатибилан са ранијом традицијом у домену етапних повремених и привремених економских миграција.

Потреба за реафирмацијом породичних вредности у циљу ублажавања пресељавања. Породица је још увек важан стуб нашег друштва што је се доказује кроз међугенерациску солидарност. У условима опште економске, социјалне и политичке нестабилности веома је важно за свеукупни демографски развитак ојачати помоћ материјалне и нематеријалне природе породици и домаћинству. То је у циљу како реафирмације природног обнављања становништва тако и смањења и преусмеравања миграционих токова, тј. обезбеђивања услова за останак и опстанак друштва и државе у целини.

Подстицање међугенерациске солидарности у функцији одрживог модела миграција становништва.

Већина старачких домаћинстава или старије особе за све врсте помоћи највише се ослањају на своју децу, без обзира на удаљеност од места у које су се одселили и на фреквенцију њихових сусрета. Породична међугенерациска солидарност је препозната као присутна и веома важна за одрживост пресељавања становништва.

Потреба за унапређењем стања животне средине у функцији смањења пресељавања.

Већина спроведених студија показују да становништво у целини значајно сагледава важност чистије и здравије животне средине, јер је готово 10% испитиване популације, како у урбаним, тако и у руралним насељима свих локалних самоуправа, високо вредновало ово питање у рангу фактора миграција становништва. Резултати испитивања показују неопходност да локалне самоуправе обратe већу пажњу и издвоје адекватна средства на решавање комуналних проблема, пре свега отпадних вода и сакупљања комуналног отпада, како би се створили квалитетнији услови за живот и рад становништва. То говори да је неопходно умрежавање питања и проблема миграционих феномена и свих сегмената заштите и унапређења животне средине од локалног до националног нивоа у научним истраживањима и у примени резултата у пракси све у циљу одрживог развоја. Све активности треба да прати и одговарајућа кампања подизања еколошке јавне свести, еколошких акција и учешће невладиног сектора.

Едукација становништва о значају миграција као компоненте одрживог развоја. Проблеми демографског развитака са аспекта природног обнављања и миграција становништва у новијем периоду заступљени су више у средствима јавног информисања и у свим сегментима друштва.

Миграције становништва се већ препознају као прворазредна детерминанта одрживог развоја привреде и друштва од локалног, регионалног до националног нивоа. Њима се бави политичка, стручна и научна јавност, али се уочава потреба за темељнијим научним и стручним расправама, и изношењем њихових резултата у јавност, како са аспекта губитака, тако и у погледу добитака од пресељавања становништва. Пожељан је научни и стручни приступ и институцијама које у свом мандату имају додира са миграцијама као и са групама становништва на које могу или већ утичу различити облици миграција.

Појаве и процесе које угрожавају демографски опстанак треба ургентно решавати, јер миграције становништва у краћем року преусмеравају демографске трендове. Општи национални консензус ће ефикасније и брже решавати изазове миграционих феномена као елемента демографског развитака, а све у циљу спречавања и заустављања трендова који воде ка изумирању популације, прворазредне варијабле одрживог развоја. Напред наведено је могуће спроводити унапређењем садржаја рада и Повереништва и проширивања на Канцеларију за миграције. Поред досадашње основне делатности у домену бављења избегличким и ирегуларним миграцијама, њихова делатност се може проширити на све аспекте миграционих феномена, а посебно на повратне миграције и мере управљања миграцијама становништва на микро и мезо нивоима.

ПОГЛАВЉЕ 4: Приоритетне групе

Критеријуми за избор приоритетних група оквиру локалног акционог плана за спровођење активности и мера управљања миграцијама, а ради унапређења положаја миграната у Граду Кикинда су следећи:

- стамбена и егзистенцијална угроженост циљне групе,
- бројност циљне групе погођене одређеним проблемом,
- хитност решавања проблема,
- истовремена погођеност циљне групе већим бројем проблема,
- мандат и одговорност локалне самоуправе у односу на проблем.

Приоритетне групе на основу ових критеријума су:

1. Избеглице, интерно расељена лица и повратници који немају трајно решен стамбени проблем и који живе у сопственим непотпуним и неадекватним објектима.
2. Незапослене радно способне избеглице ИРЛ и повратници без одговарајућих квалификација
3. Незапослене радно способне избеглице ИРЛ и повратници са одговарајућим квалификацијама али без средстава за започињање самосталне делатности
4. Радно способно становништво у повратној миграцији
5. Потенцијалне жртве и жртве трговине људима
6. Деца без родитељског старања из категорије из категорије тражилаца азила и привремене заштите

Најугроженија лица у оквиру претходних приоритетних група:

1. Породице чији су чланови тешко или хронично болесна лица, или деца са сметњама у развоју
2. Самохране родитељи без сталних прихода
3. Једно лице старијег домаћинства без фиксног прихода
4. Жене, деца жртве трговине људима
5. Жене носиоци домаћинства
6. Вишечлана и вишегенерацијска породица
7. Деца млађа од 18 година без родитељске пратње из категорије тражилаца азила и привремене заштите
8. Роми
9. Правно невидљива лица, лица без правне личности

Лица без правне личности - "правно невидљива лица", итд. лица која нису уписана у матичне књиге у Србији, као и лица која су уписана у матичне књиге, а немају одговарајућа лична документа.

Приоритетни проблеми су:

1. Нерешени стамбени проблеми
2. Незапосленост
3. Здравствени проблеми
4. образовање
5. Реинтеграција радно способног становништва у повратној миграцији
6. Реинтеграција жртава трговине људима и заштита потенцијалних жртава трговине.

ПОГЛАВЉЕ 5: Општи и специфични циљеви

Општи циљ Локалног акционог плана за спровођење активности и мера у области управљања миграцијама 2022-2027:

Јачање капацитета локалне самоуправе за спровођење мера и активности у управљању миграцијама кроз унапређење положаја свих категорија миграната, смањењем негативних миграција стварањем друштвено економски прихватљивог амбијента.

На основу овако постављеног општег циља, формулисани су следећи **специфични циљеви** који су релевантни за остваривање општег циља у периоду од **2022-2027**:

Специфичан циљ 1: У периоду од 2022-2027. године трајно решити стамбено питање за најмање 30 породица избеглица и повратника по основу Споразума о реадмисији откупом најмање 30 одговарајућих домаћинстава са окућницом;

Специфичан циљ 2: У периоду од 2022-2027. године трајно решити стамбено питање за најмање 15 породица избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији доделом пакета грађевинског материјала за реконструкцију објекта односно завршетак започете градње.

Специфични циљ 3: У периоду од 2022 – 2027. године стамбено збринути најмање 5 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника кроз програм обезбеђивања монтажних кућа.

Специфичан циљ 4: У периоду од 2022-2027. године економски оснажити најмање 40 породица избеглих, интерно расељених и повратника кроз програме доходних активности у области повртарства, ратарства, сточарства у сарадњи са Покрајинским фондом за развој, Националном службом за запошљавање за започињање сопственог бизниса из ових области;

Специфични циљ 5: У периоду од 2022-2027. године економски оснажити најмање 20 повратника по основу Споразума о реадмисији укључивањем у програме преквалификације и доквалификације, у сарадњи са Националном службом за запошљавање, Саветом за запошљавање Кикинда, покрајинским Секретаријатом и невладиним организацијама.

Специфични циљ 6: У периоду од 2022-2027 у сарадњи са локалним тимом за спровођење стратегије спречавања и превенције трговине људима и заштите жртава трговине људима организовати 10 трибина са темом превенције трговине људима намењених запосленима у јавном сектору као циљној групи.

Специфичан циљ 7: У периоду од 2022-2027 у сарадњи са Канцеларијом за младе као и са осталим релевантним институцијама учествовати у изради Локалног акционог плана за превенцију трговине људима као планског документа

Специфичан циљ 8: У периоду од 2022-2027 у сарадњи са НС33, привредном комором Кикинда и осталим релевантним установама спровести мапирање дијаспоре

Специфични циљ 9: У периоду од 2022-2027 континуирано радити на мапирању циркуларних миграција и на тај начин утврдити проблеме и начин њиховог решавања, а све кроз израду планских докумената као извор финансија којима би се адекватно одговорило на циљеве постављене у акционом плану за спровођење стратегије о економским миграцијама РС- **израда Миграционог профила Града на годишњем нивоу.**

Специфични циљ 10: У периоду од од 2022-2027. године промовисати и јачати толеранцију и разумевање потреба тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса на територији града Кикинда отклањањем предрасуда локалне заједнице развојем дијалога кроз унапређење квалитета живота у локалној заједници опремањем простора за здравствене, едукативне, културно-уметничке и друге услуге, опремањем дечијих и спортских игралишта.

Специфични циљ 11: У периоду од 2022-2027 године организовати најмање 4 округла стола, трибина и радних састанака на тему бољег упознавања локалне самоуправе и других пружаоца услуга на локалном новоу са правним оквиром за управљање мешовитим миграцијама.

Специфични циљ 12: У периоду од 2022-2027 Јачање капацитета институција локалне самоуправе у управљању миграцијама кроз обуку кадрова за израду пројектних предлога у циљу обезбеђивања средстава намењених мигрантима;

ПОГЛАВЉЕ 6: План активности за реализацију ЈАП-а

Специфичан циљ 1: У периоду од 2022. до 2027. год. трајно решити стамбено питање за најмање 30 породица избеглих, интерно расељених и повратника откупом најмање 30 одговарајућих домаћинства са окупицом.

Активности	Период реализације (одно)	Резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Одговорни актер	Партнер
				Буџет ЈС и/или остали локални ресурси	Остали извори		
1.1 Потписивање уговора са донатором	10 дана од прихватања пројекта од стране донатора	Обезбеђена финансијска средства	Потписан уговор	Процењено је да ће за реализацију циља бити потребно 540.000 евра		ЈЛС	КИРС и други донатори
1.2 Формирање комисије за реализацију пројекта	5 дана од потписивања уговора донатор ЈЛС	Формирана комисија за реализацију пројекта	Број чланова комисије	Постојећи људски ресурси		ЈЛС, Савет за миграције	
1.3 Доншеће Правилника и израда критеријума	7 дана од формирања комисије	Донесен правилник и израђени критеријуми	Квалитет правилника и критеријума	Постојећи људски ресурси		Комисија за реализацију пројекта	КИРС и други донатори

1.7 Реализација откупа домаћинства (потписивање уговора између донатора и власника домаћинства)	30 дана од објављивања коначне листе	Уговор о куповини	Број откупљених сеоских домаћинства			КИРС, повереник	
1.8 Потписивање уговора са корисницима	8 дана од потписивања уговора град-власник објекта	Потписан уговор	Садржај уговора		Постојећи људски ресурси	Стручна службе ЈЛС, повереник	
1.9 Усељавање одабраних корисника-породица	20 дана од потписивања уговора град – власник објекта	Усељене породице	Број усељених породица		Постојећи људски ресурси	Комисија за реализацију пројекта, повереник	
1.10 Медијска презентација целокупне реализације програма	Континуирано	Објављене информације о програму на локалним ТВ каналима и штампаним медијима	Број и врста ТВ прилога о програму, број чланака у новинама	Простор и време у локалним медијима		Повереник, ЈЛС	КИРС, локални медији

1.11 Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано, 4. квартал	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма, писање извештаја, оцењена успешност	Број и врста анализираних информација, број и врста извештаја и препорука	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЈАП-а	ЈЛС	КИРС
--	--------------------------	--	---	---	-----	------

Специфичан циљ 2: У периоду од 2022. до 2027. год. трајно решити стамбено питање за најмање 15 породица избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији доделом пакета грађевинског материјала за реконструкцију објекта односно завршетак започете градње

Активности	Период реализације (од-до)	Резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Одговорни актер	Партнер
				Буџет ЈС и/или остали локални ресурси	Остали извори		
2.1 Потписивање уговора са донатором	10 дана од прихватања пројекта од стране донатора	Обезбеђена финансијска средства	Потписан уговор	Процењено је да ће за реализацију циља бити потребно 100.000 евра	ЈЛС	КИРС и други донатори	

2.2. Формирање комисије за реализацију пројекта	5 дана од потписивања уговора донатор ЈЛС	Формирана комисија за реализацију пројекта	Број чланова комисије		Постојећи људски ресурси	ЈЛС, Савет за миграције	
2.3. Доношење Правилника и израда критеријума за одабир приоритетних породица	7 дана од формирања комисије	Донесен правилник и израђени критеријуми	Квалитет правилника и критеријума		Постојећи људски ресурси	Комисија за реализацију пројекта	КИРС и други донатори
2.4. Расписивање јавног позива за доделу помоћи и медијска презентација пројекта	45 дана од потписивања уговора донатор ЈЛС	Оглас за доделу помоћи расписан и обавештена јавност	Број поднетих пријава на оглас		Постојећи људски ресурси	Комисија за реализацију пројекта	КИРС и други донатори
2.5. Обилазак и избор корисника и израда прелиминарне	15 дана од завршетка јавног позива према	Утврђена и објављена прелиминарна листа	Записници и извештаји			Комисија за реализацију пројекта Савет за	

листе, објављивање листе и разматрање приговора	корисницима						миграције	
2.6 Објављивање и усвајање коначне листе корисника	5 дана након истека рока за жалбе и извршених провера	Утврђена коначна листа	записник				Комисија за реализацију пројекта	
2.7 Спровођење поступка јавне набавке за избор добављача (јавна набавка потписивање уговора између града и добављача)	60 дана од објављивања коначне листе	Потписан уговор са добављачем	Тендерски досије и уговор				КИРС, служба јавне набавке, повереник	
2.8 Потписивање уговора са корисницима и испорука додељених пакета	45 дана од потписивања уговора град-добављач	Потписани уговори, достављене фактуре и отпремнице	Садржај уговора налог за испоруку			Постојећи људски ресурси	Стручна служба ЈЛС, повереник	

2.9 уградња додељеног материјала	120 дана од потписивања уговора град – власник објекта	Усељене породице	Број усељених породица		Постојећи људски ресурси	Комисија за реализацију пројекта, повереник	
2.10 Медијска презентација целокупне реализације програма	Континуирано	Објављене информације о програму на локалним ТВ каналима и штампаним медијима	Број и врста ТВ прилога о програму, број чланака у новинама	Простор и време у локалним медијима		Повереник, ЈЛС	КИРС, локални медији
2.11 Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано, 4. квартал	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма, писање извештаја, оцењена успешност	Број и врста анализираних информација, број и врста извештаја и препорука	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЛАП-а		ЈЛС	КИРС

Специфични циљ 3: У периоду од 2022 – 2027. године стамбено збринути најмање 5 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника кроз програм обезбеђивања монтажних кућа.

Активности	Период реализације (од-до)	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси			Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЈС и / или остали локални ресурси	Остали извори			
3.1 Потписивање уговора о реализацији пројекта монтажних кућа, припрема потребне грађевинске документације и добијање локацијске дозволе	60 дана од датума прихватања пројекта од стране донатора	Уговор о реализацији потписан, грађевинска документација припремљена и добијена локацијска дозвола	Потписан уговор, комплетна грађевинска документација и локацијску дозволу	Људски и други потребни ресурси	Процењена средства за реализацију циља износе 175.000 еура	ЈЛС, Савет за миграције	Све структуре у ЈЛС нарочито урбанizam и грађевинарство, КИРС и други донатори	
3.2 Формирање заједничке комисије	5 дана од потписивања уговора	Комисија формирана	Рад комисије			ЈЛС, повереник		

3.3 Оглас за избор корисника	45 дана од потписивања уговора	Објављен оглас	Прикупљене пријаве			Комисија за реализацију пројекта, повереник	
3.4 Избор корисника и објављивање прелиминарне листе корисника	60 дана од објављивања јавног позива према консенцима	Прелиминарна листа комплетирана	Објављена прелиминарна листа			Комисија за реализацију пројекта повереник	
3.5 Разматрање приговора и усвајање коначне листе корисника	60 дана од административне и теренске провере и верификације документације од стране донатора	Усвојена коначна листа 5 корисничких породица	Донета одлука о коначној листи с најмање			Комисија за реализацију пројекта, повереник	
3.6 Набавка извршиоца и постављање монтажних кућа (укључујући прибављање потребних дозвола)	60 дана од објављивања коначне листе	Монтажне куће постављене	Монтажне куће за најмање 5 породица спремне за уселење			ЈЛС, Извођач	Све структуре у ЈЛС нарочито урбанizam и грађевинарство; КИРС и други донатори

3.7 Предаја и уселјење корисника	15 дана од завршетка радова	Корисници уселени	Најмање 5 корисничких породица стамбено збринуте у монтажним кућама			Комисија за реализацију пројекта, повереник	Све структуре у ЈЛС нарочито урбанизам и грађевинарство; КИРС и други донатори
3.8 Медијска подршка	Континуирано током избора корисника и предаје и уселјења	Пројекат медијски покривен	ТВ/радио и јавни прикази/чланци			ТВ/радио станице и новине	Локална заједница

<p>Специфичан циљ 4: У периоду од 2022. до 2027. год. економски оснажити најмање 40 породица изабелих, интено расељених и повратника кроз програме доходовних активности у области повртарства, ратарства, сточарства у сарадњи са Покрајинским фондом за развој, Јавном агенцијом за пољопривреду и малу привреду града Кикинда, Националном службом за запошљавање за запошљавање сопственог бизниса из ових области;</p>							
Активности	Период реализације (од-до)	Резултат	Индикатори	Потребни ресурси			Партнер
				Буџет ЈС и/или остали локални ресурси	Остали извори	Одговорни актери	
4.1. Презентовање програма непосредно оглашавањем преко локалних медија	30 дана потписивања уговора о додели средстава Граду за овај програм	Одржане најмање две презентације с најмање 50 потенцијалних корисника. Оглашен програм преко лок. радија и ТВ	Број одржаних презентација, број учесника на презентацијама. Број и врста медијских оглашавања	12 милиона динара Дошље/12 00000,00 ЈЛС Људски ресурси	КИРС, Покрајинск и фонд и други донатори	Локална самоуправа / повереник	НСЗ, локални медији
4.2. Идентификовање заинтересованих лица за програм доходовних активности	25 дана од потписивања уговора са донатором	Идентификована заинтересована лица за програм	Број и обим заинтересованих породица	Људски ресурси		Локална самоуправа / повереник	Локална самоуправа, НСЗ
4.3. Израда критеријума за одабир корисника овог програма	5 дана од завршене презентације и обуке	Израђена анализа идентификованих потреба и формирана	Број анкетираних корисника	Људски ресурси		Локална самоуправа, повереник НСЗ	Покрајински фонд, КИРС и други донатори

4.4. Расписивање конкурса за заинтересоване кориснике	15 дана од израде критеријума за одабир корисника	критеријуми Пријављени на конкурсе	Број пријављених	Људски ресурси	Локална самоуправа	
4.5. Избор породица које ће бити укључене у програм доходних активности	20 дана од завршетка конкурса за кориснике	Изабрано најмање 40 породице које ће бити укључене у програм доходних активности	Број породица које испуњавају услове конкурса	Људски ресурси	Локална самоуправа	Покрајински фонд, Јавна агенција, КИРС и други донатори
4.6. Реализација програма доходних активности	60 дана од објављивања коначне листе	Реализовани задаци програма	Уговори с корисницима програма, сертификати		Корисници програма	КИРС/ГРАД Покрајински фонд, Јавна агенција, КИРС и други донатори

Специфичан циљ 5: У периоду од 2022. до 2027 год. економски оснажити најмање 20 избеглих, интерно расељених и повратника укључивањем у програме преквалификације и доквалификације, у сарадњи са Националном службом за запошљавање, Саветом за запошљавање Кикинда, Агенцијом за развој општине Кикинда, покрајинским Секретаријатом, невладиним организацијама.							
Активности	Период реализације (од-до)	Резултат	Индикатори	Потребни ресурси			Партнер
				Буџет ЛС и/или остали локални ресурси	Остали извори	Одговорни актер	
5.1. Идентификовање потреба за одређеним занимањима и израда програма преквалификација	20 дана од одобравања пројекта и средстава од стране донатора	Идентификоване потребе за одређеним занимањима и израђен програм преквалификација	Број и врсте дефицитарних занимања	Људски ресурси – запослени у НСЗ	Потребан износ помоћи ће бити познат у каснијој фази спровођења	Повереништво за избеглице	НСЗ
5.2. Презентација програма и јавно оглашавање путем медија	25 дана од потписаног уговора са донатором	Одржане најмање 4 презентације за потенцијалне кориснике. Отлашен програм преко локалних ТВ станица	Број одржаних презентација, број учесника на презентацијама, број и врста медијских оглашавања	Сала за презентацију, простор и време у локалним медијима		Локална самоуправа – Повереништво за избеглице	НСЗ, локална самоуправа локални медији
5.3. Израда критеријума за	7 дана од презентовања	Формирани критеријуми за	Број и врста критеријума, број	Људски ресурси (радна група),		Локална самоуправа	НСЗ

укључивање корисника у програме преквалификације и избор корисника у складу са критеријумима	програма помоћи	укључивање корисника у програме преквалификације, изабрани корисници за програме преквалификације	изабрани корисника	Простор и опрема за рад	– Повереништво за избеглице и миграције	
5.4. Припремање распореда обуке	7 дана од израде критеријума и избора корисника	Направљен распоред обуке кандидата по одговарајућим занимањима	Број кандидата по занимањима, време реализације обука по занимањима	Људски ресурси – радна група	НСЗ, Повереништво за избеглице и миграције	НСЗ
5.5. Реализација програма обуке	2. – 3. квартал	Одржане обуке за кориснике програма преквалификације. Обуку је успешно завршило најмање 20 полазника	Број и врста реализованих обука (врста занимања), број полазника који су успешно завршили обуке	људски ресурси, предавачи, простор	НСЗ, Локална самоуправа	НСЗ
5.6. Информисање послодавца о новим кадровима	3. квартал	Одржани састанци с послодавцима из одговарајућих привредних области	Број послодавца који су показали спремност да приме на пробни рад особе које су успешно завршиле	Људски ресурси	Локална самоуправа	НСЗ, привредници, предузетници, локални медији

5.7. Медијска презентација целокупне реализације програма	Континуирано	Објављене информације о програму на локалним ТВ каналима и штампаним медијима	Број и врста ТВ прилога о програму, број чланака у новинама	Простор и време у локалним медијима	Локална самоуправа	КИРС, локални медији
5.8. Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано, током реализације	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма, оцењена успешност	Број и врста анализираних информација, број и врста извештаја и препорука	Особе задужене за праћење и оцењивање овог дела ЈАП-а	Локална самоуправа	КИРС
5.9. Медијска презентација целокупне реализације програма	Континуирано	Објављене информације о програму на локалним ТВ каналима и штампаним медијима	Број и врста ТВ прилога о програму, број чланака у новинама	Простор и време у локалним медијима	Локална самоуправа	КИРС, локални медији

Специфични циљ 6: У периоду од 2022-2027 у сарадњи са локалним тимом за спровођење стратегије спречавања и превенције трговине људима и заштите жртава трговине људима организовати 10 трибина са темом превенције трговине људима намењених запосленима у јавном сектору као циљној групи.

Активности	Период реализације (03-10)	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси			Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЛС и / или остали локални ресурси	Остали извори			
6.1 Потписивање уговора са донатором за реализацију сваке појединачне обуке, трибине, тренинга или радног састанка, у складу са правилима и наменом доступног финансирања	10 дана од одобравања пројекта од стране донатора	Уговор о реализацији потписан, обезбеђена финансијска средства	Потписан уговор, одобрена финансијска средства за реализацију активности	Људски и други ресурси	Износ потребне помоћи/средстава није унапред познат		ЛЛС, Савет за миграције, повереник и Локални тим за БТЉ	КИРС и други донатори,

6.2 Предузимање свих припремних радњи за организовање обуке, трибине, тренинга или радног састанка	30 дана од потписивања уговора	Одређени учесници, простор, време, материјал и слично	Број тема које су припремљене и број обухваћених служби у граду	Људски, технички и други ресурси	Локални тим за борбу против трговине људима миграције и повереник	
6.3 Одржавање обуке, трибине, тренинга или радног састанка	1 до 2 дана по појединачној активности	Организоване и одржане радионице	Број учесника	Људски, технички и други ресурси	Локални тим за борбу против трговине људима и повереник	КИРС и други донатори,
6.4 Извештај о завршетку реализације појединачне/пројектне активности	2. квартал	извештај	Број одржаних трибина, број одржаних обука, број обучених државних службеника		Локални тим за борбу против трговине људима	КИРС и други донатори,

Специфичан циљ 7: У периоду од 2022-2027 у сарадњи са Канцеларијом за младе као и са осталим релевантним институцијама учествовати у изради Локалног акционог плана за првенствију трговине људима као планског документа.

Овај циљ је итребно планирати у складу са важећим локалним и националним планским документима и расположивим финансијским средствима. У наредном периоду потребно је радити на развијању свести о проблемима које доноси ово кривично дело те у том смислу обезбедити одлуку, надлежних органа односно јединице локалне самоуправе о приступању изради овог важног документа. Носилац ове активности је Локални координациони тим за борбу против трговине људима

<u>Специфичан циљ 8: У периоду од 2022-2027 у сарадњи са НСЗЗ, привредном комором Кикинда и осталим релевантним установама спровести мапирање дијаспоре.</u>									
Активности	Период реализације (од-до)	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси	Остали извори	Носилац активности	Партнери реализацији	у	
8.1 Међуинституционална сарадња у циљу што бољег мапирања дијаспоре	2022-2024	Формиран тим за прикупљање и праћење података о дијаспори	10 Представника релевантних институција у Граду ради на прикупљању података	Није могуће утврдити износ потребних средстава	Људски и други ресурси	ЈЛС, Савет миграције, повереник,	РПК Кикинде, НСЗЗ, КИРС, ЦЗСР, НВО		
8.2 Прикупљање података о члановима дијаспоре пореклом са територије Града	2022-2024	Утврђен приближан број исељеника, дужина њиховог	Мапирано најмање 15 породица	Није могуће утврдити износ потребних	Људски и други ресурси	ЈЛС, повереник,	РПК Кикинде, НСЗЗ, КИРС, ЦЗСР, НВО		

Кикинде,			боравка у иностранству, могућност повратка у Кикинду и могућност пласирања својих развојних и финансијских потенцијала у локалну средину		средства			
8.3 Успостављање контакта са другим организацијама у иностранству ради повезивања дијаспоре и матице	2022-2027	Успостављен контакт са више удружења из иностранства са тенденцијом одржавања контакта ради организовања различитих заједничких активности	Успостављен контакт са 10 удружења из иностранства са договором око реализације заједничких активности	Није могуће утврдити износ потребних средстава	Људски и други ресурси	ЈЛС, повереник,	РПК Кикинде, НСЗЗ, КИРС	
8.4 Формирање базе података о члановима дијаспоре и	2022-2027	Прикупљени подаци неопходни формирање базе	У базу унето 45 лица/удружења	Није могуће утврдити износ	Људски и други ресурси	ЈЛС, повереник,	РПК Кикинде Кикинде, НСЗЗ, КИРС ЦЗСР.	

потенцијалним повратницима			потребних средстава		НВО
----------------------------	--	--	---------------------	--	-----

Специфични циљ 9: У периоду од 2022-2027 континуирано радити на мапирању циркуларних миграција и на тај начин утврдити проблеме и начини њиховог решавања, а све кроз израду планских докумената као извор финансија којима би се адекватно одговорило на циљеве постављене у акционом плану за спровођење стратегије о економским миграцијама РС

Активности	Период реализације (01-10)	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси	Остали извори	Носилац активности	Партнери у реализацији
9.1 Унапређење начина прикупљања података о унутрашњим и спољним миграцијама до најнижих територијалних нивоа (ниво насеља), уз проширење индикатора и редовно статистичко праћење	2022-2024	Формиран тим за прикупљање и праћење података о миграцијама	10 Представника релевантних институција у Граду ради на прикупљању података, а на основу резултата пописа 2022. године	Није могуће утврдити износ потребних средстава	Људски и други ресурси	ЈЛС, Савет за миграције повереник,	РПК Кикинде, ПУ Кикинда НСЗЗ, КИРС, ЦЗСР, НВО

9.2.Успостављање контакта са лицима која су често спољној миграцији ради утврђивања њихових потреба	2022-2027	Успостављен контакт	Успостављен контакт са 10 лица која су у спољној миграцији,	Није могуће утврдити износ потребних средстава	Људски и други ресурси	ЛЛС, повереник, тим за прикупљање података и праћење миграција	РПК Кикинде, НСЗЗ, КИРС ЦЗСР, НВО
9.3.Формирање базе података о врсти миграције узроцима и потребама лица која су у њој	2022-2027	Прикупљени подаци неопходни за формирање базе	Израђена анализа о спољним и унутрашњим миграцијама, утврђени узроци миграције грађана	Није могуће утврдити износ потребних средстава	Људски и други ресурси	ЛЛС, повереник,	РПК Кикинде НСЗЗ, КИРС ЦЗСР, НВО
9.4.Формирање стручне групе за израду миграционог профила града Кикинде	2022-2024	Прикупљени подаци од значаја за праћење миграционих токова	Израђен миграциони профил града Кикинде	Није могуће утврдити износ потребних средстава	Људски и други ресурси	ЛЛС, повереник	РПК Кикинде НСЗЗ, КИРС ЦЗСР, НВО

Специфични циљ 10: У периоду од од 2022-2027. године промовисати и јачати толеранцију и разумевање потреба тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса на територији града Кикинда оглањавањем предрасуда локалне заједнице развојем дијалога кроз унапређење квалитета живота у локалној заједници опремањем простора за здравствене, едукативне, културно-уметничке и друге услуге, опремањем дечијих и спортских игралишта.

**Специфични циљ 10 је постављени на начин да омогући јачање толеранције и разумевање потреба тражиоца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса кроз различите активности. Сам след корака за спровођење зависи од правила донатора, доступног износа помоћи и конкретних потреба на територији Града.

Специфични циљ II: У периоду од 2022 – 2027. године организовати најмање 4 округла стола, трибина и радних састанака на тему бољег упознавања локалне самоуправе и других пружаоца услуга на локалном новоу са правним оквиром за управљање мешовитим миграцијама.

Активности	Период реализације (од-до)	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЈС и / или остали локални ресурси	Остали извори		
11.1 Потписивање уговора са донатором за реализацију сваке појединачне обуке, трибине, тренинга или радног састанка, у складу са правилима и наменом доступног финансирања	10 дана од одобравања пројекта од стране донатора	Уговор о реализацији потписан, обезбеђена финансијска средства	Потписан уговор, висина средстава	Људски и други ресурси	Износ потребне помоћи/ср едстава није унапред познат	ЈЛС, Савет за миграције и поверених	КИРС и други донатори,

11.2 Предузimanje svih pripremnih radnji za organizovanje obuke, tribine, treninga ili radnog sastanka	30 dana od potpisivanja ugovora	Određeni učesnici, prostor, vreme, materijal i slično	Broj tema koje su pripremljene i broj obuhvaćenih službi u gradu	Људски, tehnički i drugi resursi		Савет за миграције и повереник	
11.3 Одржавање обуке, трибине, тренинга или радног састанка	1 до 2 дана по појединачној активности	Организоване и одржане радионице	Број учесника	Људски, технички и други ресурси		Савет за миграције и повереник	КИРС и други донатори,
11.4 Извештај о завршетку реализације појединачне/прој ектне активности	2. квартал	Урађен извештај о спроведеним активностима, урађени флајери о радионицама и појмовима везаним за миграције	Број учесника који су завршили обуку и број издатих потврда о завршеној обуци			Савет за миграције и повереник	КИРС и други донатори,

Специфични циљ 12: У периоду од 2022 – 2027. године континуирано јачање капацитета институција локалне самоуправе у управљању миграцијама кроз обуку кадрова за израду пројектних предлога у циљу обезбеђивања средстава намењених миграцијма, организовањем радионица и окупних столова на тему управљања миграцијама подржавајући циљеве број 6,7,8 и 9

Активности	Период реализације (од-до)	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси			Партнери у реализацији
				Буџет ЈС и / или остали локални ресурси	Остали извори	Носилац активности	
12.1 Потписивање уговора са донатором за појединачне активности	10 дана од одобравања пројекта од стране донатора	Уговор о реализацији потписан, обезбеђена средства за реализацију	Потписан уговор	Људски и други ресурси	Износ потребне помоћи/с редстава није унапред познат	ЈЛС, Савет за миграције и повереник	ЦСР, НСЗЗ, КИРС, НВО и други донатори,
12.2 Презентација програма и јавно оглашавање активности на инфо табли града	30 дана за појединачн у активност	Одржана презентација за градску администрацију и повезане службе	Презентација на којо су присутни представници свих релевантних служби и одељења	Технички услови за одржавање, техничка служба	Савет за миграције и повереник		

12.3 Одабир полазника за обуке, избор предавача и просторија	15 дана од завршене презентације пројекта	Одабрани учесници, тренери и простор	Број присутних учесника, број тема	Постојећи ресурси града и донаtorsка средства обезбеђена за реализацију циља	Савет за миграције и повереник	
12.4 Одржавање округлих столова на тему управљања миграцијама	1 дан трајање самог округлог стола	Организовање најмање једног округлог стола	Број присутних учесника, број тема	Постојећи ресурси града и донаtorsка средства обезбеђена за реализацију циља	Савет за миграције и повереник	
12.6 Извештај о завршетку реализације и објектовање резултата и закључака (закључци са округлог стола)	7 дана након завршетка сваке од активности	Израђен извештај достављен КИРСу и другим донаторима	Потрада о пријему (и одобравању) извештаја, Број службеника који су успешно завршили обуке, Потврде о завршеној обуци	Постојећи ресурси града	Савет за миграције и повереник	

ПОГЛАВЉЕ 7: Ресурси/буџет

Средства за реализацију овог Локалног акционог плана обезбеђиваће се из различитих извора: делом из буџета локалне самоуправе, делом из донаторских буџета, односно помоћу пројеката који ће се развити на основу овог Локалног акционог плана, као и из других доступних извора.

Укупан буџет за реализацију овог петогодишњег плана износи приближно **1.000.000 евра**. У 2022. години урађена је свеобухватна и интензивна припрема Локалног акционог плана, те се Одлуком о буџету града Кикинда за 2023. годину планирају средства за реализацију наведених активности у износу од 3 милиона динара, а остали део средстава обезбедиће се учешћем на конкурсима расписаним за ову врсту програма.

ПОГЛАВЉЕ 8: Аранжмани за примену

Аранжмани за примену ЛАП у граду Кикинда обухватају локалне структуре и различите мере и процедуре које ће осигурати његово успешно спровођење. У оквиру локалних структура, разликују се:

1. Структуре за управљање процесом примене ЛАП-а и
2. Структуре које су оперативне и примењују ЛАП

Структуру за управљање процесом примене ЛАП-а, након његовог усвајања, представљаће чланови Савета за миграције града Кикинде који су учествовали у изради плана и евентуално додатни чланова из реда кључних актера у локалној заједници, укључујући и кориснике овог плана. Савет за миграције града Кикинде ће, као део свог будућег рада, направити План управљања применом ЛАП-а. Савет као управљачка структура има следеће задатке:

1. У потпуности одговара за вођење целокупног процеса примене ЛАП-а,
2. Именује локалне тимове за управљање пројектима који настану као резултат операционализације ЛАП-а,
3. Обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација у електронској форми од сваког актера-учесника у процесу унапређења положаја избеглих, ИРЛ, повратника и миграната у локалној заједници,
4. Одржава контакте са свим учесницима у реализацији ЛАП-а,
5. Управља процесом праћења (мониторинга) и оцењивања успешности (евалуације) локалног акционог плана,

6. Одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука у локалној самоуправи.

Оперативну структуру за примену овог плана чиниће институције, организације и тимови формирану у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу Локалног плана. У складу са планом, биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници-партнерима у реализацији. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду. Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.

Оперативна структура за примену Локалног акционог плана има следеће задатке и одговорности:

1. Реализација Локалног акционог плана,
2. Непосредна комуникација са корисницима/цама услуга које се обезбеђују Локалним акционим планом,
3. Редовно достављање извештаја координатору/ки Локалног савета за миграције о свим активностима на спровођењу Локалног плана,
4. Учешће у евентуалним обукама за унапређење стручности и компетенција за спровођење задатака Локалног плана,
5. Унапређење процеса примене Локалног плана у складу са сугестијама и препорукама управљачке структуре.

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме међусобне комуникације, пратиће успешност размене информација и ефикасност комуникације у односу на очекиване резултате примене Локалног плана. План комуникације управљачке и оперативне структуре уредиће време и начине размене информација и предузимања одговарајућих акција.

Детаљне годишње планове за наредни период, након 2022. год. припремаће Савет за миграције града Кикинде уз активне консултације са оперативним структурама. По потреби, локални Савет ће формирати и одговарајуће радна тела. Годишње планове ће усвајати Скупштина града Кикинде. Механизми праћења, оцењивања успешности примене Локалног плана и доношења евентуалних корективних мера биће дефинисани Планом праћења и оцењивања успешности (планом мониторинга и евалуација).

ПОГЛАВЉЕ 9: Праћење и оцена успешности

Циљ праћења и оцене успешности (мониторинга и евалуације) ЛАП је да се систематично прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене и процењује успех ЛАП ради предлагање евентуалних измена у активностима на основу налаза и оцена.

Мониторинг (као систематски процес прикупљања података) спроводи се континуирано и дугорочно за период 2022 – 2027. година. Евалуација (као анализа података и доношење оцене о успешности) вршиће се периодично, то јест једном годишње и подносиће се извештај Скупштини града Кикинда. Финална евалуација обавиће се на крају 2027. године.

Мониторинг и евалуација укључују целовито сагледавање испуњења активности, односно задатака и специфичних циљева. Кључни индикатори утицаја за праћење и оцењивање успешности примене Локалног плана ће бити следећи:

1. Број нових програма за све категорије миграната,
2. Обухват свих категорија миграната новим програмима,
3. Структура корисника/ца програма,
4. Ниво укључености различитих актера у подршку програмима намењених избеглим, ИРЛ, повратницима и мигрантима у локалној заједници,
5. Обим финансијских средстава издвојених за програме намењене избеглим, ИРЛ, повратницима и мигрантима
6. Структура финансијских средстава издвојених за услуге избеглим, ИРЛ, повратницима и мигрантима (буџет локалне самоуправе, донаторска средства, други извори).

Процесни индикатори су дефинисани у склопу табеле Локалног акционог плана.

За успешно обављање мониторинга и евалуације користиће се стандардни сет алата међу којима су: евидентирање корисника, интервјуи са корисницима (упитници, разговори), анкете, извештавање и др. Савет за миграције ће формирати радно тело које ће бити одговорно за праћење и оцењивање успешности рада на примени Локалног плана акције - вршиће мониторинг (М) и евалуацију (Е). Радно тело ће својим Планом рада дефинисати начин организовања мониторинга и евалуације Локалног акционог плана.

Извори:

- <https://www.kirs.gov.rs>
- <https://www.iom.int/migration-and-development>
- https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration_en
- Mitrović, O. (2017). Priručnik o migracijama i lokalnom razvoju. Globalni zajednički program IOM-UNDP: Uključivanje migracija u nacionalne razvojne strategije, IOM, SDC, UNDP.
- Закон о избеглицама (1992. године – измене и допуне 2002. 2010. и 2012. Године
- Закон о азилу и привременој заштити (2018)
- Закон о управљању миграцијама (2012)
- Стратегија за управљање миграцијама (2009)
- Стратегија реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији (2011)
- Стратегија превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава за период од 2017. до 2022. године
- Национална стратегија за младе за период од 2015. до 2025. године
- Стратегија о економским миграцијама Републике Србије за период 2021–2027
- Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2016-2025. године са Акционим планом
- Утицај демографских и миграционих токова на Србију – Међународна организација за миграције (ИОМ)
- Смернице за стандардне оперативне поступке поступања са жртвама трговине људима
- Индикатори за прелиминарну идентификацију жртава трговине људима за социјалну заштиту – деца и одрасли
- Водич за праксе које обећавају у дугорочној заштити жртава трговине људима- НВО АСТРА
- Ставови грађана наше државе о тражиоцима азила,
- Став грађана према избеглицама, интерно расељеним лицима и тражиоцима азила (2015. година)
- Истраживања ставова и намера становништва о пресељењу и утврђивање утицаја миграција на демографско старење у четири локалне самоуправе у циљу формулисања препорука за креирање мера популационе политике 2019- Географски факултет
- Карактеристике и ставови висококвалификоване дијаспоре и повратника–истраживање Министарство без портфеља - 2018.